

GLAS

Ustanovitelji: obč. konference SZDL.
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Ustavne spremembe

O osnutkih ustavnih amandmajev, ki so jih sprejeli zvezna ustavna komisija, zbor narodov zvezne skupščine, podprlo predsedstvo zveze komunistov Jugoslavije in sprejela republiška ustavna komisija, je že stekla javna razprava. Po uvodnih razpravah v posameznih gorenjskih občinah, ko so se sestali tisti, ki bodo predlagane spremembe pojasnjevali, se bodo sedaj razprave nadaljevale v samoupravnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah, delovnih organizacijah, različnih strokovnih organih in krajevnih skupnostih. Po večini bodo razprave trajale do konca aprila, nakar bodo občinske skupščine zbrale predloge in jih posredovale republiškim organom.

Kot uvod v pojasnilo glavni značilnosti od 20. do 40. ustavnega amandmaja omenimo, da bodoča ustava jugoslovanske federacije ne pomeni nič drugega kot sporazum med jugoslovanskimi narodi. Nesmiselno bi bilo namreč vztrajati in pričakovati, da po novem položaju republik, drugačni zvezni ureditvi ne bo prihajalo do različnih gledanj in teženj. To se nam konec koncev dogaja tudi v komunah in v vsakodnevem življenju. Zato je bilo bistvo predlagateljev ustavnih sprememb omogočiti osnovo za samoupravno usklajevanje različnih interesov. Pomembno je tudi, da je v uvodnih razpravah ali boljše pripravah prevladalo stališče, da je treba vključiti tudi ustavne amandmaje 21, 22 in 23, ki opredeljujejo družbeno ekonomske odnose. Ureditev slednjih namreč prvotno ni bila predvidena.

Tako se v predlaganih ustavnih spremembah kaže samoupravni položaj delovnega človeka v združenem delu, nadaljnji razvoj samoupravljanja in večja samostojnost ter odgovornost republik kot državnih in samoupravnih skupnosti.

Prvič se uvaja oblika dogovarjanja, ki naj bi omogočila republikam in avtonomnim pokrajinam, da se v okviru skupnih zveznih organov ali pa neposredno sporazumevajo in usklajujejo medsebojne interese. Republike in avtonomne pokrajine postajajo glavni nosilci zakonodajne funkcije. Zveza bo urejala le obrambo, mednarodne odnose, enotne osnove samoupravnega sistema in odnose na enotnem tržišču.

Na ekonomskem področju je še vedno odprtih največ vprašanj. To je razumljivo, saj se bo težko navaditi, da v državi ne bo nikogar več, ki bi pokrival izgube (z emisijo, državno blagajno ali prek bank).

Med najpomembnejše spremembe sodi tudi uvajanje ustavnih pravic iz minulega dela, pri čemer pa se bo treba še odločiti ali za delež pri dobičku ali pa da se del dobička preusmeri v pokojninske sklade. Vsekakor pa naj bi bilo to rešeno tako, da se bo delavec v prihodnje neposredno brigal tudi za razvoj podjetja in ne le za mesečni osebni dohodek.

Novost je tudi, da je dohodek delovne organizacije sestavni del družbenega dohodka in ni odvisen samo od rezultatov kolektiva. Zato se bodo morale delovne organizacije sporazumevati o merilih za delitev dohodka. Nespoštovanje samoupravnega dogovora ali če dogovora nekateri ne bi podpisali, bo povzročilo vmešanje države.

Med ekonomskimi amandmaji je zelo pomemben tudi tisti, ki govori o enotnem jugoslovanskem tržišču. Tukaj je bilo in je še precej različnih gledanj, precej jasna pa je opredelitev za ukinitve vseh fondov federacije. Nadalje je precej sporno tudi vprašanje kompenzacije, kjer se Slovenija zavzema za to, da kompenzacija ne bi imela finančne oblike. Pri financiranju federacije pa se je naša republika za zdaj opredelila, da bi bil prometni davek instrument zveze, vendar avtonomni dohodek republike.

Od pomembnejših sprememb omenimo še uvajanje predsedstva SFRJ kot kolektivnega šefa države. Nekateri menijo, da to zmanjšuje vlogo zvezne skupščine. Ob tem pa je treba razumeti, da se bo z novim položajem republik, na podlagi novih odnosov med republikami in narodi vloga zvezne skupščine tudi morala spremeniti.

A. Zalar

5. stran:

Kaj bo s Kranjskimi opekarnami?

8. stran:

Bohinj se spreminja

10. stran:

Mercatorjevo darilo Tržiču

11. stran:

Aprilsko sporočilo 1941

Ob 7. aprilu — svetovnem dnevu zdravja

7. aprila letos bomo trinajsetič praznovali svetovni dan zdravja. Svetovna organizacija združenih narodov je leta 1948 ta dan izbrala zato, da bi spodbudila posamezne narode k delu za izboljšanje zdravstvenega stanja prebivalstva.

Ob praznovanju tega dne je vsako leto izbrana tema, ki naj bi se obravnavala v vseh odgovornih organih za zdravstveno varstvo, zdravstvenih zavodih in posameznih kolektivih. Na ta način bi radi seznanili čimvečji krog prebivalstva z zdravstvenimi problemi, predvsem glede preprečevanja bolezni, pri čemer naj bi sodelovali vsi ljudje. Namen tega dne se v določenih temah že uresničuje in doseženi so lepi uspehi.

Zdravje je bogastvo vsakega posameznika. Vsak človek teži za tem, da bi bil zdrav in da bi si ohranil zdravje do pozne starosti. Zato se mora seznanjati z vprašanji, ki so povezana z njegovim osebnim zdravjem in z zdravjem drugih ljudi ob epidemijah ipd.

Dosežki znanosti in tehnike so vsak dan večji in zboljšujejo življenjski standard.

Hkrati pa so ti dosežki vzrok za poslabšanje zdravstvenega stanja nasploh.

Iz leta v leto ugotavljamo, da se poleg splošnega slabšanja zdravja, kot potencialne nevarnosti časa, kaže poslabšanje zdravja v tisti generaciji, ki je doživela napore druge svetovne vojne. Brez dvoma se posledice takrat načetega zdravja kažejo vedno bolj v času prehoda v starejša leta.

Ob praznovanju tega dne moramo misliti na to, da je zdravje treba varovati, kajti mnogo težje ga je kasneje iskati po zdravstvenih zavodih. Če bo za to skrbel vsakdo sam in če bodo zdravstvene organizacije, zavodi in zdravstveni domovi storili vse glede zdravstvene prosvete in zdravstvene preventive, bo manj telesnih obolenj ter manj hospitalnega zdravljenja.

S čim daljšo ohranitljivo zdravja se izogibamo tudi prečim socialnim vprašanjem, večji sta osebna in družinska sreča ter zadovoljstvo.

Letošnji 7. april — svetovni dan zdravja — praznujemo pod geslom:

»Normalno življenje tudi diabetiku!«

Sprejeta načela delitve

Republiški izvršni svet pod predsedstvom Staneta Kavčiča je v ponedeljek sprejel osnutek splošnega družbenega dogovora o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v gospodarstvu in družbenih dejavnostih. O osnutku splošnega družbenega dogovora bosta razpravljala še zveza sindikatov in gospodarska zbornica.

Družbeni dogovor predvideva najvišje in najnižje osebnih dohodke za normalen delovni uspeh v polnem delovnem času. Dogovor tudi predvideva, da lahko znaša najvišji znesek za financiranje skupnih potreb delavcev, namenjenih za regrese za letni dopust in za prehrano na zaposlenega delavca po 600 dinarjev na leto. Polna dnevnica za potovanje po Jugoslaviji naj bi znašala 100 dinarjev in 50 odstotkov stroškov za prenočevanje. Povračilo za uporabo lastnega vozila za družbene namene naj bi znašalo 90 par za prevozne službeni kilometer. Izloča pa se obračun pavšala. Povračilo zaradi zvišanih stroškov za ločeno življenje bi znašalo 700 dinarjev na mesec. Posebej so urejena tudi povračila za povečane stroške pri terenskem delu.

Na seji so tudi poudarili, da namen družbenega dogovora ni v zniževanju osebnih dohodkov zaposlenih, marveč v odstranjevanju in preprečevanju nesorazmerij pri izplačevanju osebnih dohodkov ter odstranjevanju razlik med osebnimi dohodki istih kategorij zaposlenih.

Isvršni svet je razen tega opustil od začasne omejitve povečanja osebnih dohodkov nekatere delovne in družbene organizacije. Na Gorenjskem so to: Sešir, prodajna mreža — Škofja Loka in Sešir, tovarna klobukov Škofja Loka, železarna Jesenice in industrijski kombinat Svit Kamnik. A. Z.

JESENICE

● V ponedeljek, 5. aprila, je predsednik občinske skupščine Jesenice Franc Zvan sklical splošni zbor skupščine občine Jesenice. V dvorani gledališča Tone Cufar so se zbrali predstavniki družbenopolitičnih organizacij v občini in razpravljali o predlogu ustavnih sprememb in o poteku javne razprave. Uvodno besedo o ustavnih amandmajih je podal podpredsednik zvezne skupščine tov. dr. Marijan Breclj.

D. S.

KRANJ

Republiška konferenca socialistične zveze je lani sprejela priporočilo, da letos vse občinske skupščine sprejmejo ustrezen predpis, ki bi sistemsko urejal financiranje dejavnosti občinskih konferenc SZDL. Priporočila je občini in razpravljali o predlogu ustavnih sprememb in o poteku javne razprave. Uvodno besedo o ustavnih amandmajih je podal podpredsednik zvezne skupščine tov. dr. Marijan Breclj.

A. Z.

RADOVLJICA

Potreba po ureditvi delovnih razmerij med delavci in zasebnimi delodajalci v obrti, gostinstvu in nekaterih drugih dejavnostih se kaže že nekaj časa. Delavci, zaposleni v zasebnem sektorju in njihovi delodajalci so nekako zapostavljeni v primerjavi z družbenim sektorjem. Zato je republiški odbor slovenskih sindikatov za storitveno dejavnost izdelal osnutek tako imenovane kolektivne pogodbe, ki bi jo v republiki sklenili za vse zaposlene v zasebni obrti. Pogodbo bi podpisala odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti in ustrejni strokovni odbor gospodarske zbornice. Pogodba bi po podpisu imela zakonsko veljavo. Da bi vse potrebno za podpis pogodbe temeljito pripravili, je sindikat delavcev storitvenih dejavnosti pri občinskem sindikalnem svetu v Radovljici včeraj popoldne že pripravil širši posvet, na katerem so razpravljali o vprašanjih, ki naj bi bila rešena in zajeta v pogodbi.

A. Z.

SKOFJA LOKA

Letovanje lahko veliko pripomore k izboljšanju zdravja in duševnega razvoja socialno ogroženih otrok. Ker se je prejšnja leta dogajalo, da je letovalo največ otrok iz Skofje Loke in neposredne okolice in le malo s hribovskih vasi Poljanske in SeŠke doline, so pri svetu za zdravstvo in socialno varstvo imenovali posebno komisijo. Skrbela bo, da bodo letovali tisti otroci, ki jim je ta vrsta rekreacije najbolj potrebna in jim bo tudi najbolj koristila. Otroci bodo letovali v začetku poletja na Stenjaku in v Strunjanu. Učitelji so že dobili nalogo, da predlagajo učence za letovanje.

-Ib

Srečanje internirancev 10. in 11. aprila v Novi Gorici

Internirance iz vseh nemških taborišč vabimo na srečanje, ki ga organizira odbor grupe Buchenwald-Dora

v Novi Gorici 10. in 11. aprila 1971

10. aprila bo otvoritev spominske razstave, ob 19. uri film Goli med volkovi, nato večerja in tovariško srečanje v hotelu Park.

11. aprila bo ob 8. uri delovno zborovanje članov grupe Buchenwald-Dora. Ob 10. uri se začne v kinodvorani slavnostni del srečanja z govori, izročitvijo prapora jugoslovanskega bataljona, podelitvijo spominskih plaket ter priznanj in s kulturnim programom.

Po programu bo kosilo in nadaljevanje tovariškega srečanja v hotelu Park.

Tovariši interniranci, udeležite se tega pomembnega srečanja, ki ga organiziramo ob 30. obletnici vstaje slovenskega ljudstva.

Odbor grupe Buchenwald-Dora pri komisiji za bivše politične zapornike pri RO ZZB NOV Slovenije

Dogovor o kulturni akciji

»Kulturna akcija temelji na spoznanju, da je kultura nerazdelna sestavina človekovega življenja in dela, da ne gre za izločeno področje človekovega delovanja in da ni zunaj funkcij, ki jih človek opravlja zato, da bi spreminjal in uresničeval svojo ustvarjalno voljo. Glede na to je tudi celoten družbeni razvoj treba uravnati tako, da se bodo vse človekove dejavnosti razvijale usklajeno in v odvisnosti druga od druge. Težimo za tem, da bi se človek razvil v vsestransko oblikovano in svobodno osebnost, ki bo sposobna kritično presojati dogajanja okrog sebe in ustvarjalno sodelovati v procesih, ki jih sprožajo nadaljnji družbeni razvoj, razvoj samoupravnih odnosov in vsesplošni napredek. Toda niti tega niti dejavne prisotnosti slehernega posameznika v družbenem razvoju in izgrajevanju socialističnih družbenih odnosov ne bo mogoče uresničiti, če ne bomo dosegli višje kulturne ravni posameznika in družbe kot celote...«

Tako je zapisano v osnutku dokumenta »Dogovor o kulturni akciji«. O tem sta na skupni seji v petek razpravljala predsedstvo republiškega sveta zveze sindikatov in izvršnega odbora republiške konference socialistične zveze Slovenije. Osnutek dogovora bodo poslali v obravnavo občinskim organizacijam socialistične zveze in zveze sin-

dikatov. Dogovor o kulturni akciji prihaja v praven času, ker se prav te dni ustanavlja kulturne skupnosti. V Sloveniji je že ustanovljenih 13 kulturnih skupnosti, druge pa bodo ustanovljene aprila in maja letos. Sindikati in socialistična zveza opozarja-

ta, da je treba pospešiti vsebinske in organizacijske priprave za ustanovitev kulturnih skupnosti. S politično dejavnostjo je treba usmeriti priprave tako, da se kulturne skupnosti ne bodo zapirale v občinske meje, marveč da bodo že zdaj gradile različne oblike medsebojnega povezovanja in sodelovanja. Na seji so poudarili pomen sodelovanja z zamejskimi Slovenci, kakor tudi o pomenu kulturnega sodelovanja z izseljenci.

Na seji so poudarili, da kultura ne more biti samo pravica izbrancev. V dosednjih pripravah za ustanovitev kulturnih skupnosti se opaža prevelika zavzetost pri organizacijskem delu na škodo vsebinskih programov.

J. Vidic

Po zborih volivcev

V jeseniški občini so se na minulih zborih volivcev občani večinoma zavzemali za obnovo cest, za ureditev vodovodnega omrežja, kanalizacije, se pritoževali nad nesnago po mestnih ulicah, nad slabo razsvetljavo itd. Skratka, tako zelo so grajali vsako komunalno neurejenost in pomanjkljivost in se izgubljali v drobni komunalni problematiki, da so se povsem oddaljili od pravega pomena in namena zbora volivcev. Nekateri so šli celo dlje. Na nekem zboru volivcev, ki bi ga — tako kot večino drugih — povsem upravičeno lahko imenovali kar sestanek krajevne skupnosti, s v svoji vnemi in ihti celo javno obtoževali ljudi v svojem kraju.

Za nepravu pot in smer razprav na zborih volivcev je morda eden od vzrokov tudi razmeroma skromna udeležba. Po odbornikovem poročilu predloga komunalnih del občinske skupščine so se občani kar brž oglasili in naštevati težave, za katerimi bi morali komunalna urejenost njihovega kraja. Za zore volivcev je taka razprava postajala že kar smešna: prav v vsakem predelku naselja bi morali nemudoma namestiti pregoreto žarnico, odvoziti smeti ali popraviti počeno vodovodno cev. Ali — kakor je dejal neki odbornik — dandanes smo prizadeji in užaljeni v svoji želji po neskaljenem miru že nad

vsakim nepredvidenim problemom dobre stare lokomotive, ki nas kdajpakdaj z veseljem piskom spominja nekdanjih dni.

Ne samo, da bi občane iz takih in podobnih stisk in situacij lahko in tudi morale reševati krajevne skupnosti, včasih bi se lahko tudi sami malo bolj zavzeli in odpravljali drobne nepravilnosti. Če nam je že tako odveč vsako prostovoljno delo, bi lahko večkrat vsaj preprečili ali omilili škodo. Morda potem ne bi tako često prihajali na komunalna in druga podjetja in občinsko skupščino, ki ima tudi brez naših pet metrov neasfaltirane in prašne ceste že dovolj drugih skrbi in problemov.

Zavedati se moramo, da bodo večje gospodarske investicije, ki jim je v večji meri namenjen občinski proračun, koristile in se obrestovale prav nam, občanom. Menda nismo pozabili na dejstvo, da nam bodo večje in smotrnejše investicije omogočile tudi večji standard na zborih volivcev, kjer naj bi razpravljali o nadaljnjem razvoju občine in njenega gospodarstva, tako zelo poudarjamo lokalno problematiko. Drži, da se moramo tudi o krajevnih težavah nekeje pomeniti, toda na skoraj vseh 69 predlogov, kolikor jih je bilo na zborih volivcev, bi v večini primerov lahko odgovorili kar odborniki ali krajevne skupnosti. D. Sedej

SLOVENIJALES

5% popust
• kreditObiščite nas na
Gorenjskem sejmu• POHIŠTVO •
VRATA • OKNA

Uspešna kupčija v SZ

V elektrooddelku je seniške železarnice so marca izdelali 1040 ton elektrod, kar je nov mesečni rekord tega oddelka. Ze aprila pa bo bržkone presežen, ker bodo delali tudi ob prostih sobotah. Pred sabo imajo namreč dodatno naročilo, ki jim ga je prinesel nedavno sklenjen poslovni dogovor v Sovjetski zvezi.

Ta kupčija je za železarje zelo pomembna, kot kaže pa bo tudi uspešna. Sklenili so, da bo železarna izvozila v SZ 2000 ton elektrod, v zameno zanje pa bo od tam dobila 10.470 ton starega železa. Tega jim že dalj časa primanjkuje, razen tega pa imajo težave z nakupom tudi zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Cena ruskega starega železa je zelo ugodna, saj jim ga bodo obračunali po 836 dinarjev za tona, medtem ko bi na zahodnem tržišču zanj odšteli 937 dinarjev. Tudi pri elektrodah so dosegli zadovoljive cene, ki so še nekaj višje kot so prvotno računali.

Kot so se dogovorili, bodo od aprila dalje pošiljali v Sovjetsko zvezo vsak mesec 300 ton elektrod. Zaradi tega bodo morali v elektrooddelku kar precej povečati proizvodnjo. Za začetek so sklenili, da bodo boljše izkoristili proizvodne zmogljivosti in v aprilu delali tudi ob prostih sobotah. Kasneje pa bodo pomagali z zaposlitvijo dodatnih delovnih moči.

Proizvodni rekord v Plamenu

V tovarni vijakov Plamen v Kropi tudi letos povečujejo proizvodnjo in izvoz. Prejšnji mesec so v zgodovini Plamena zabeležili rekordno proizvodnjo. Izdelali so 816 ton različnih izdelkov in tako povečali proizvodnjo v primerjavi z marcem 1970 za 33 odstotkov. V primerjavi z lanskimi pa so povečali količinsko proizvodnjo v prvih treh mesecih letos za 25 odstotkov in izvoz za 109 odstotkov. Izvozili so kar 47 odstotkov celotne proizvodnje.

Nenehno in hitro rast proizvodnje jim omogočajo dobra organizacija, sodobni stroji za proizvodnjo vijakov in seveda delovni napori večine članov kolektiva. C. R.

Kemija za mlečne izdelke

V petek in soboto je bil v Kranju dvodnevni strokovni seminar o proizvodnji mlečnih kislil napitkov, ki sta ga pripravila tovarna kemičnih izdelkov iz Hrastnika in mlekarski šolski center iz Kranja. Na njem so več kot 50 udeležencem iz skoraj vseh večjih jugoslovanskih mlekarn prikazali nekatere novosti v tehnologiji proizvodnje mlečnih izdelkov.

Kemična tovarna iz Hrastnika, ki se zadnjih pet let ukvarja tudi z dodatki za prehransko industrijo, je v sodelovanju z zahodnonemško firmo Zscheyge-Chemie dala na tržišče dva nova preparata. Prvi pod imenom laboron podaljšuje trajnost jogurtov, skuti in nekaterih

drugih izdelkov, s pomočjo drugega (desofix) pa v mlekarskih obratih vzdržujejo popolno higieno.

Laboron podaljšuje trajnost jogurta, ki ga hranimo v hladilniku od dveh ali treh dni na dva tedna. Zato pomeni precejšno pridobitev tako za prehransko industrijo kot tudi za gospodinjstvo. V Jugoslaviji so ga že začele uporabljati nekatere večje mlekarnice na Hrvaškem in v Srbiji, medtem ko so v Sloveniji šele na začetku.

Na seminarju so udeleženci najprej poslušali referate domačih in tujih strokovnjakov, nato pa so si v kranjski mlekarni ogledali praktično uporabo omejenih novih preparatov.

Del letošnjega X. spomladanskega sejma bo v Savskem logu v Kranju. Tokrat bodo nekateri izdelki razstavljeni v montažni hali, do XXI. mednarodnega sejma, ki bo avgusta letos, pa bo končana tudi glavna hala. — Foto: F. Perdan

Vzgoja kadra za gradbene poklice

Gradbena stroka je pri nas še dolga leta deficitarna, to pomeni, da iz leta v leto išče delavce in vajence. Ta stroka ima tudi veliko večjo fluktuacijo kot druge stroke pri nas. Gradbinci rešujejo svoje kadrovske probleme v sodelovanju z zavodom za zaposlovanje. V spomladanskih mesecih sodelavci zavoda za zaposlovanje in predstavnik gradbenega podjetja obiščejo vse osnovne šole in se pogovore z učenci, ki končujejo šolsko obveznost v nižjih razredih. To so fantje, ki so za svojimi vrstniki zaostali za leto ali dve in so v šestem ali sedmem razredu. Gradbena podjetja sprejmejo učenca, ki so uspešno končali vsaj šest razred osemletke. Ti učenci tudi potem, ko so v učnem razmerju, dokončajo osemletko pri delavski univerzi. To šolanje plača učenec sam, delno pa tudi podjetje in pa zavod za zaposlovanje.

Učna doba traja tri leta, vendar pa se v poklicni šoli v tem času šolajo dvakrat po štiri mesece in pol. Ostali čas se izučujejo pri praktičnem delu na gradbiščih, na katerih delajo samo vajenci. Nagrade za vajence v gradbeništvu so razmeroma visoke. Ze v prvem letniku je nagrada 450 din, v drugem 500 din in v tretjem 540 din. Razen tega dobe vajenci še nagrado za terensko delo v višini 120 din in še dodatek ali odbitek za uspeh ali neuspeh.

Lani je zavod za zaposlovanje v Kranju izbral za gradbeno stroko 40 učencev, kar je za naše razmere visoka številka. Na delavsko univerzo

se jih je vpisalo 27, šolanje pa so prekinili trije. Učno pogodbo s Projektom je sklenilo 24 učencev. Očitno je, da so bili kandidati glede na svoja nagnjenja in sposobnosti ustrezno izbrani. Izbira poteka takole: zavod in gradbeno podjetje organizirata skupen sestanek s kandidati in njihovimi starši. Na sestanku se pomenijo dokončno o pogodbah za sprejem v uk. Sledi zdravniško ugotavljanje sposobnosti za poklic zidarja ali tesarja. V bodoče bodo ti fantje tudi psihološko testirani.

A. Križaj

Spomladanski sejem v Savskem logu

Generalka za poletje

Letošnji X. spomladanski sejem v Kranju, ki ga bodo odprli v soboto ob 10. uri dopoldne, bo prvič na novem prostoru v Savskem logu. Na upravi Gorenjskega sejma v Kranju pravijo, da bo to neke vrste generalka za letošnji XXI. mednarodni gorenjski sejem, ki bo od 6. do 17. avgusta. Glavni del tega mednarodnega sejma bo namreč že v pokriti hali v Savskem logu. Površina hale bo 5100

kvadratnih metrov. Povedali so tudi, da dela pri gradnji hale normalno potekajo, da bo hala gotova do 15. julija in da je zagotovilo za nadaljevanje gradnje dala Jugobanka. Tako po precejšnji negotovosti, kako bo s sejemsko dejavnostjo v Kranju v prihodnje, lahko že (tako vsaj zagotavljajo) zapišemo, da bo Kranj v prihodnje še bolj odprto mesto. Ime odprto mesto si je Kranj v zadnjih desetih letih pridobil v veliki meri tudi po zaslugi sejemskih prireditelj.

Blížnji spomladanski sejem naj bi bil torej neke vrste generalka za poletje. Tokrat bo del razstavljenih izdelkov (pohištvo, tehnično blago in del strojev) v pokriti montažni hali v Savskem logu. Razen tega pa bodo v Savskem logu tudi kmetijski stroji (na površini prek 2000 kvadratnih metrov) in motorna vozila. V delavskem domu pa bodo tekstil, obutev, usnjena galanterija in živilski izdelki. Celotna razstavna površina bo letos znašala prek 6000 kvadratnih metrov, kar je mnogo več v primerjavi s prejšnjimi spomladanskimi sejmi.

Pisali smo že, da bo letos na sejm prikazalo različne izdelke 65 domačih in tujih razstavljavcev in da bo vsak dan na modni reviji 40 podjetij (od tega tri iz Italije) prikazalo okrog 160 modelov za letošnjo pomlad in poletje.

Kako pa bo z dostopom v Savski log?

Izpred avtobusne postaje in hotela Creina bo do novega mostu vozil posebno označen lokalni avtobus, vozniki motornih vozil bodo lahko parkirali v Savskem logu, tisti, ki se bodo odpravili na sejem peš, pa bodo morali po Lenardičevem klancu.

Na petkovi tiskovni konferenci pa so tudi povedali, da bo najbrž že XI. spomladanski sejem v Kranju mednarodni. Glavni poudarek na prihodnjih spomladanskih sejmih pa nameravajo posvetiti kmetijski mehanizaciji A. Z.

Obiščite nas na Gorenjskem sejmu

5% popust

• kredit

• POHIŠTVO •

VRATA • OKNA

Za povišanje otroškega dodatka

Predlog je, denarja še ni

Lani je bilo v Sloveniji 105.842 upravičencev do otroškega dodatka, ki ga je prejelo 205.265 otrok. Letos je bila zvišana meja za prejemanje otroškega dodatka od 64.000 S din na 76.000 S din mesečnega osebnega dohodka na člana gospodinjstva. Po teh kriterijih letos prejema otroški dodatek okrog 200.000 otrok. Za otroški dodatek je letos predvidenih 19 milijard in 700 milijonov S din.

V Sloveniji je samo 36 odstotkov družin, ki urejajo otroški dodatek, kjer sta zaposlena oba starša. Kako pomembno vlogo ima otroški dodatek v nekaterih družinah, pove podatek, ki ima kar 45 odstotkov upravičencev do otroškega dodatka manj kakor 35.000 S din mesečnega osebnega dohodka na družinskega člana. Za prvega otroka starši dobijo 7000, za vsakega

naslednjega pa 9500 S din na mesec.

Nedavno zvišanje cen mleka je izrazito prizadelo življenjski standard socialno ogroženih družin z otroki. Prav to je napotilo zvezo sindikatov Slovenije, da je predlagala, naj se od prvega aprila dalje otroški dodatek poveča mesečno za 1000 S din za vsakega otroka.

To pobudo slovenskih sindikatov je podprla tudi republiška skupnost otroškega varstva. Vendar poudarjajo, da zvišanje otroškega dodatka nikakor ne bi smelo vplivati na obseg investicij v nove otroške objekte. Povišanje otroškega dodatka za 1000 S din bi terjalo dodatnih eno milijardo 800 milijonov S din. Ta sredstva naj bi zagotovila republiška skupščina.

Predlog je, z njim se vsi strinjajo, trenutno le še denarja ni. J. V.

Vedno manj borcev brez stanovanj

Slovenska skupščina je julija 1968. leta sprejela zakon o prispevku za gradnjo stanovanj za udeležence NOB. Delovne in druge organizacije dajejo v ta namen 20 odstotkov skupnega prispevka za stanovanjsko gradnjo. Zakon je bil sprejet zaradi tega, ker takrat v Sloveniji 2000 udeležencev ni imelo strehe nad glavo. Ko so republiški organi to še enkrat preverjali, so ugotovili, da ima neustrezno stanovanje 14.630 slovenskih borcev, od tega v kranjski občini 538. Republiški in občinski organi so določili merila za dodeljevanje borčevskih stanovanj.

Na zadnji seji sveta za zadeve borcev NOB v Kranju smo slišali, da se je od 1. avgusta 1968. leta dalje v borčevski stanovanjski sklad nateklo 8.261.837 dinarjev. To je bilo dovolj za največje dvomilijonskega kredita pri GKB, tako da skupna sredstva presegajo deset milijonov dinarjev.

Svet za zadeve borcev NOB v Kranju je 1969. in 1970. leta prejel 329 vlog za dodelitev

posojila za novogradnje in popravila stanovanj. Stanovanjska komisija je ugodila 159 prosilcem. Razen tega je kranjska občina kupila še 50 stanovanj za borce. Deset jih je že vseljenih, ostala stanovanja pa bodo vseljena letos. S kupljenimi stanovanji in s stanovanji, ki jih bodo oddali borci, ki so dobili posojilo za dograditev lastnih hiš, ter s stanovanji, ki so jih izpraznili tisti borci, ki so dobili večja, bo letos rešenih nadaljnjih 80 stanovanjskih problemov, prihodnje leto pa še 17. Na listi je 122 prosilcev, kar pomeni, da bo prihodnje leto rešenih 79,5 odstotka prošelj.

Letošnje zbiranje sredstev za borčevska stanovanja se ne bo spremenilo. Razen tega bodo borci iz svojega stanovanjskega sklada prispevali milijon dinarjev za nov kranjski dom ostarelih s tem pogojem, da bodo dobili nekaj postelj tudi ostareli in nepreiskrbljeni borci. Vsi omenjeni podatki zagotavljajo, da bodo stanovanjski problemi kranjskih borcev v prihodnjih letih rešeni. J. Košnjek

Utesnjena v učilnici — zaželeno v bolnišnici

Ob že znanem spletu težav in problemov našega zdravstva je vsako leto manj zdravstvenega kadra. Zdravnikom in bolniškim sestram so vedno bolj široko odprta vrata bolnišnic, zdravstvenih domov in zavodov ter zagotovljeno delovno mesto. Od vsepovsod prihajajo na šole za zdravstvene delavce pismene ponudbe za prosta, nezasedena delovna mesta. Po končanem študiju torej sestri v belem ni treba skrbeti za poznejšo redno zaposlitev. Menda pa je na pragu bolnišnice, z diplomo v roki še najbolj vesela tega, da ji ne bo treba več od jutra do pozne večera sedeti v pretesnih prostorih šolskih učilnic ali pa po ure in ure čakati na vlak ali avtobus na klopi šole ali bolnišnice.

Štiriletna šola za zdravstvene delavce na Jesenicah je bila ustanovljena 1962. leta. Leto dni so prvi dijaki obiskovali predavanja v kleti socialnega zavarovanja. Naslednje leto so prenovili in uredili stanovanjsko hišo poleg Splošne bolnice na Jesenicah in aprila so se dijaki zdravstvene šole preselili v nove prostore. Ti so bili lepši in večji, a še vedno pretesni.

Po opravljenem sprejemnem izpitu lahko sprejmejo v prvi letnik 34 dijakov. Do letošnjega leta je diplomiralo na šoli za zdravstvene delavce na Jesenicah 250 rednih in izrednih dijakov. Leti so se večinoma zaposlili v bolnišnicah in zdravstvenih domovih na Jesenicah, na Kirurški kliniki in Ljubljani in ostalih zdravstvenih ustanovah po Gorenjski. Na posebno prošnjo Splošne bolnice iz Trbovelj je šola za zdravstvene delavce Jesenice ustanovila poseben oddelek, kjer je že opravilo zaključne izpite 29 Trboveljčan, ki so se zaposlile v Splošni bolnici

v Trbovljah. Tudi v Ljubljani in Kranju so ustanovili večerne oddelke za dijakinje šole za zdravstvene delavce.

Na šoli se lahko izpopolnjujejo in pridobivajo znanje študentje, ki so bili že dve leti prej zaposleni v zdravstvenih domovih. Na jeseniški šoli je že diplomiralo 69 izrednih študentov.

Trenutno obiskuje šolo 114 dijakov in dijakinj, letos bo končalo šolanje 29 učencev. Največ jih bo ostalo v Sploš-

ni bolnici na Jesenicah in ostalih zdravstvenih zavodih v jeseniški občini, nekaj se jih bo zaposlilo v Psihiatrični bolnici v Begunjah, pet ali šest dijakinj pa bo nadaljevalo študij na visokih in višjih šolah v Ljubljani.

Problem pomanjkanja prostora rešujejo deloma tudi tako, da dijaki opravljajo redno šolsko prakso brez predhodnega praktičnega pouka kar na oddelkih jeseniške bolnišnice. D. Sedej

Na Plavžu tudi jasli za dojenčke

Poleg otroškega vrtca Angele Oepkove na Plavžu na Jesenicah so letos februarja začeli graditi nov sodoben vrtec, v katerega bodo lahko sprejeli 160 predšolskih otrok in dve skupini po dvajset otrok, dojenčkov za otroške jasli. Gradnjo novega vrtca, ki ga bodo po predvidevanjih zgradili do decembra letos,

je financirala Temeljna občinska skupnost otroškega varstva. Objekt grade delavci Gradbenega podjetja Sava z Jesenic, investicija pa bo znašala 290 milijonov S din.

Prostore v stavbi bodo preuredili tako, da bo v njih kuhinja, pralnica in uprava.

D. S.

Premalo prostorov

Socialni zavod dr. Franceta Berglja na Jesenicah so ustanovili 1954. leta. Od tedaj dalje sprejemajo v zavod oskrbovance, odrasle občane, ki so iz socialno-zdravstvenih razlogov potrebni zavodske oskrbe. Oskrbovanci prihajajo z Jesenic, iz Tržiča, Kranja, Skofje Loke in drugih krajev gorenjskih občin.

Poleg ustrezne prehrane in nege jim v zavodu nudijo tudi medicinsko-fizioterapevtsko zdravljenje, ki ga opravljajo v sodelovanju in ob pomoči Zdravstvenega doma Jesenice. Leta je leta 1970 prevzel v svojo organizacij-

sko strukturo tudi ambulanto socialnega zavoda dr. Franceta Berglja.

V zavod bi zaradi pomanjkanja primernih prostorov lahko sprejeli le 102 oskrbovanca. Prošenj za sprejem v dom pa je veliko, zato je navadno v zavodski oskrbi kar 126 oskrbovancev.

Celotno oskrbnino lahko iz lastnih dohodkov plačuje le 30 oskrbovancev, za 66 ljudi delno prispevajo občinske skupščine, 30 oskrbovancev pa nima dohodkov in so popolnoma odvisni le od občin.

Ob koncu lanskega leta je bilo v zavodu 75 zdravih oskrbovancev, 16 ljudi je bilo delno zdravih, 35 pa je bilo težkih bolnikov.

Največ oskrbovancev bo leha za srčnimi obolenji, 14 je diabetikov, 29 duševno bolnih, 14 oskrbovancev pa se vdaja pijači. Vsak dan obišče zavod zdravnik.

Lani se je vsakega izmed štirih izletov udeležilo prek 40 oskrbovancev, štirje oskrbovanci — invalidi pa so bili na izletu ob akciji ljubljanskega Dnevnika. V zavodu so z manjšimi prireditvami gostovali učenci osnovne in posebne šole, jeseniška godba, pionirji in cicibani iz otroškega vrtca na Plavžu in drugi.

Poleg sedanje stavbe zavoda, ki so jo deloma obnovili in popravili, so že dogradili tudi prizidek in kuhinjo. V novi stavbi je prostora za 48 novih postelj.

D. Sedej

Mladinska knjiga

Ljubljana
prodajalna Kranj,
Maistrov trg 1.

Obiščite nas na X. spomladanskem sejma v Kranju od 10. do 19. aprila v našem razstavnem prostoru v Savskem logu nudimo:

slikanice, otroško in mladinsko literaturo ter lepe knjige za odrasle.

**Možnost obročnega odplačevanja.
Priporočamo se!**

ELEKTROTEHNA LJUBLJANA

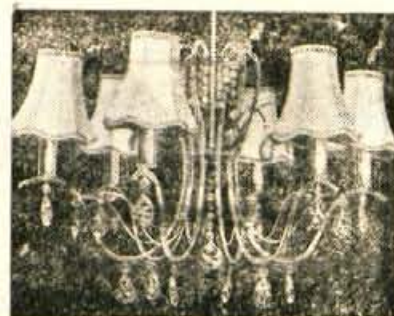
poslovalnica Kranj,
Prešernova 9

Ne pozabite!!

V času spomladanskega sejma bo naša trgovina še posebej skrbno založena. Za vas smo pripravili veliko izbiro

- lestenecv
- hladilnikov
- pralnih strojev
- štedilnikov
- elektromotorji za razne kmetijske stroje
- instalacijski material
- radioaparator
- televizorjev
- tranzistorjev
- gramofonov

Ugodni pogoji za nakup na kredit!
Obiščite nas in prepričajte se

Potrebujemo nove prostore

Zavod invalidske delavnice v Skofji Loki je konec leta 1958 ustanovila občinska skupščina z namenom, da zagotovi delovnim, statusnim in drugim invalidom primerno zaposlitev. Sprva so zaposlovali le invalide iz loške občine. Ker pa se je zavod razvijal in prerastel v podjetje, lahko dobe zaposlitev tudi invalidi s kranjskega in ljubljanskega območja. Podjetje je dobilo tudi novo ime Invalid. Trenutno je 155 zaposlenih. Med šolskimi počitnicami sprejemajo tudi učence posebne in osnovne šole ter gimnazijce.

Direktorja Janka Poljanca smo zaprosili za nekaj besed o razvoju in delu podjetja. »Ob ustanovitvi je bila v Invalidskih delavnicah le knjigovodnica. Danes pa ima podjetje več smeri proizvodnje. V oddelku za kartonažo izdelujemo kartonsko embalažo, tiskamo in vežemo bloke, obračunske kartice in drugo. V oddelku plastika pa izdelujemo plastične etuje. Lahko se pohvalim, da smo dobili že več jugoslovanskih oskarjev za embalažo, lani pa celo evropskega.«

● Imate dovolj naročil?«

»Lahko bi delali še veliko več, vendar ne zmoremo. Imamo namreč zelo neprijetne prostore v starem puštalskem gradu in ga imamo zasedenega do zadnjega kotička. Naša proizvodnja zahteva veliko skladišnega pro-

stora, skladišč pa sploh nimamo. Skladiščimo kar v delavnicah, na dvorišču in podstrešju. Če naročnik le en dan ne odpelje izdelkov, že ovirajo proizvodnjo. Kljub vsemu pa smo lani imeli 16.000.000 din prometa.«

● Kaj pa osebni dohodki?«

»Poprečni osebni dohodki na zaposlenega so bili 1970. leta 1153 din. To ni malo, če upoštevamo, da ne moremo dosledno izvajati nagrajevanja po delu. Zaradi zmanjšane zmožnosti za delo invalidi težko izpolnijo delovno obvezo. Veliko je tudi bolnih.«

● Načrt?«

»V načrtu imamo gradnjo novih prostorov v industrijskem bazenu na Trati. Pogovarjali smo se že z Gorenjsko kreditno banko in občinsko skupščino Skofja Loka, kaj bo treba ukreniti za začetek gradnje in kakšne so možnosti za najemanje kreditov. Računamo, da bomo jeseni začeli s pripravljalnimi deli, nadaljevali z gradnjo drugo leto in se vselili v nove delavnice v letu 1973. Po predračunih nas bo gradnja vežljala okrog 10.000.000 din.«

L. Bogataj

Janko Poljanec

Kaj bo s Kranjskimi opekarnami

Nezadovoljstvo zaradi neurejenih razmer, se je v Kranjskih opekarnah v zadnjem času še poglobilo. Zlasti je k temu pripomogla ugotovitev, da utegnejo politični ustavitvi delo v obratu Bobovk. Tu bo namreč kmalu zmanjkalo gline.

Teško stanje podjetja je spodbudilo vodstvo sindikata, da je začelo ukrepati in samo iskati pot iz težav. V začetku februarja je izvršni odbor proučil položaj podjetja in nato z ugotovitvami seznanil člane sindikata. Tudi na zborih sindikata v obratih v Češnjem, Bobovku, in Stražišču, ki so bili marca, so gradivo še enkrat temeljito pretresli in nato še enkrat na skupnem obnem zboru sindikata Kranjskih opekarn.

Lansko leto je bilo za proizvajalce gradbenega materiala izredno ugodno. Tudi v Kranjskih opekarnah so lahko prodali vse kar so izdelali. Lahko bi še veliko več. Vendar tega niso znali izkoristiti.

Nasprotno! Izdelali niso niti toliko kot je predvideval letni plan! To je seveda vplivalo na poslovne rezultate. Bili so slabši kot leto prej! Ob zaključnem računu so ugotovili, da jim je ostalo za nadaljnjo vlaganja le 120.000 din, kar je malo v primerjavi s potrebami. Na občnem zboru sindikata so zato predlagali, da je treba čimprej izdelati sanacijski načrt podjetja.

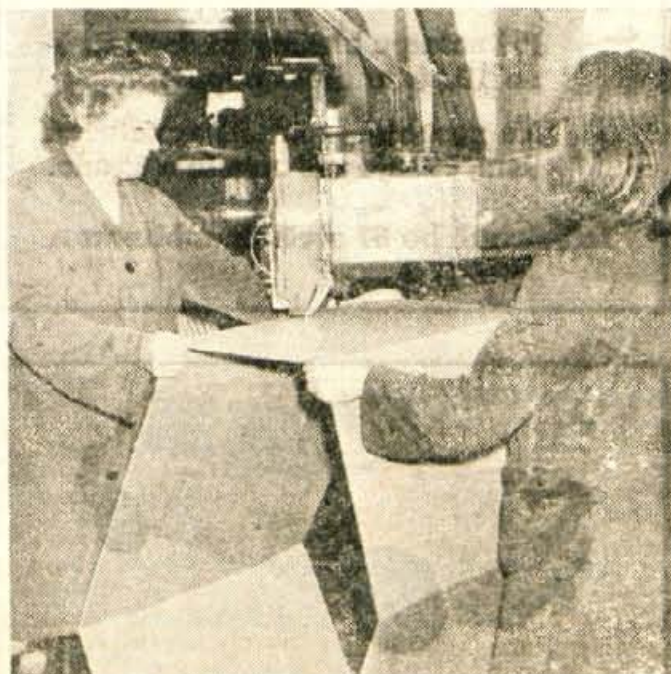
Najtežje je stanje v obratu Bobovk. Grozi, da bodo morali prenehati delati. 65 delavcev bo ostalo brez zaposlitve. Če hočejo to preprečiti, nujno potrebujejo milijon in pol dinarjev. Ob tem je sindikat kritiziral vodstvo delovne organizacije, ker se je šele v zadnjem času, ko je skoraj prepozno, začelo ozirati za krediti. Zbrali so šele za 380.000 din posojil.

Sindikati so tudi ugotovili, da je bilo samoupravljanje v Kranjskih opekarnah na dokaj šibkih nogah. V dokaz

navajajo, da so bile seje samoupravnih organov dokaj redke. Zato se postavlja vprašanje, ali so bili problemi, ki jih organi upravljanja po poslovniku morajo obravnavati, sploh bili na dnevnem redu. Značilno je tudi, da vodstvo dostikrat odločitev samoupravnih organov sploh ni upoštevalo. Podjetje je še vedno brez statuta in drugih notranjih aktov. Zaposleni so bili tudi zelo slabo seznanjeni o sklepih samoupravnih organov in vodstva.

Prizadevanja sindikata Kranjskih opekarn so naletela na odmev. O položaju podjetja je razpravljala občinska sindikalna svet, ki je z zadevo seznanil tudi predsednika občinske skupščine. V kratkem pa bo posvet predstavnikov opekarn občinske skupščine — komisije za družbeni nadzor, banke in občinskega sindikalnega sveta. Skupno bodo skušali poiskati rešitev položaja v Kranjskih opekarnah.

L. B.

Delavke v kartonažnem oddelku izdelujejo škatle za embalažo.

Sklepi posveta o odgovornosti

V Kranju se je v petek, 26. marca, končalo posvetovanje o samoupravni odgovornosti v delovnih organizacijah, ki sodi v okvir priprav na drugi kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

Na podlagi poročil, dela v komisijah in plenarne razprave, so na posvetovanju sprejeli sklepe, ki jih bodo poslali kongresu samoupravljalcev in kakor so sklenili na koncu tudi ustavni komisiji Jugoslavije.

V sklepih so zapisali, da je potrebno poiskati nova merila in sredstva kot tudi organizacijske oblike za zaščito družbene lastnine. V zvezi s tem bi kazalo spet uvesti načelo poštenosti in zavest ter druge norme etike ter dati vsakemu občanu možnost, da posreduje s tožbo, če ugotovi, da je prizadet družbena korist.

V naši družbi je odgovornost delavca kot člana delovne skupnosti bolj ali manj urejena s statuti pa tudi z zakoni, določeno je tudi načelo osebne odgovornosti individualnih izvršilnih organov. Vseeno pa prihaja v praksi do težav v zvezi z njihovimi samoupravnimi odločitvami in odgovornostjo. Popolnoma pa obstaja odprta vprašanja v zvezi s kolektivno odgovornostjo organov upravljanja v delovnih organizacijah oziroma članov teh organov za kolektivno sprejete odločitve. Še posebej se tu postavlja vprašanje njihove materialne odgovornosti. Nekateri govorniki so menili, da je imamo ustavne in zakonske možnosti za uveljavljanje materialne odgovornosti, drugi pa, da uveljavitev te odgovornosti ni sprejemljiva s stališča našega samoupravnega družbenega sistema. Menili so, da bi lahko privedla do popačenja samoupravljanja in povzročila tudi druge negativne oblike.

Ze v razpravi in tudi v sklepih so udeleženci posvetovanja ugotovili, da je odgovornost družbenopolitičnih skupnosti in njihovih organov do delovnih organizacij ene izmed najbolj spornih in pravno najslabše rešenih vprašanj.

Ob koncu so udeleženci menili, da bi morali sklepi in misli s posvetovanja o odgovornosti najti primerno mesto v resolucijah in drugih dokumentih II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije.

L. B.

Mercator

Gorenjci!

Ali ste že obiskali novo blagovnico Mercator v Trziču?

Pri nakupu blaga vam do vključno 10. 4. nudimo popust.

Ne pozabite izpolniti anketnega lista, čakajo vas bogate nagrade.

Izžrebanih bo 67 srečnih dobitnikov.

Žrebanje bo v Škofji Loki 18. avgusta

Veliko nagradno žrebanje

GORENJSKE KREDITNE BANKE

Za vlagatelje, ki do 31. 7. 1971 vložijo na hranilno knjižico ali devizni račun

- 2000 din — vezano na eno leto
- 1000 din — vezano na dve leti
- obnovljivo v navedenem času rok vezave

Za vsak navedeni polog en žrebni listek

Za večji polog več žrebnih listkov

Prva nagrada

AUSTIN 1300

5 denarnih nagrad po 2000 din
5 denarnih nagrad po 1500 din
10 denarnih nagrad po 1000 din
10 denarnih nagrad po 800 din
10 denarnih nagrad po 600 din
10 denarnih nagrad po 400 din
49 denarnih nagrad po 100 din

Hranilne vloge obrestujemo:

- navadne 6 %
- vezane nad 1 leto 7 %
- vezane nad 2 leti 7,5 %

Sredstva na deviznih računih obrestujemo:

- navadna 5,5 % v devizah
- 0,5 % v dinarjih
- vezana nad 1 leto 7,5 % v devizah

Dvoje mednarodnih srečanj Tržičanov

V avstrijskem Salzburgu sta se pretekli teden sestali delegaciji odborov francoskega in našega združenja prijateljev pobratenja med mestoma Sainte Marie aux Mines in Trzič in utrdili letošnji program sodelovanja. Že v drugi polovici maja bo obiskala Trzič skupina 10 sindikalnih delavcev dveh najmočnejših francoskih sindikalnih združenj v tem mestu (Confederation Française Democratique du Travail ter Confederation Generale du Travail Force Ouvrière). Sportnike pobratnega mesta iz Francije bosta letos zastopali dve nogometni moštvi, ki se bosta udeležili julijskega mednarodnega turnirja v Trziču. Sledili jim bosta uradna delegacija mesta in delegacija internirancev iz Pariza. Obe bosta sodelovali na prazni 5. obletnice pobratenja, ki bo sestavni del prireditvev ob tržiškem prazniku. Seveda pa bo izven tega programa že po tradiciji prišlo v Trzič več članov pobratenja individualno na letovanje oziroma počitnice, precej pa se jih ustavi pri tržiških prijateljih za krajši čas, ko potujejo na morje. Delegaciji sta govorili tudi o možnosti, da bi skupina lovcev iz Alzacije obiskala gorenjska lovišča, za kar je prišla pobuda s francoske strani. To sicer ne spada med sodelovanje med obema mestoma, je pa prav gotovo rezultat sodelovanja, saj gre za turiste z debelejšimi denarnicami, ki se zanimajo za možnosti pristanka na Brniku za zasebnimi letali, in za naš turizem seveda.

Tržičani bodo v večji skupini odšli na obisk v pobrateno mesto julija. To bodo predvsem gasilci, ki vračajo s tem obisk svojim francoskim kolegom, z njimi pa bo odpotovala tudi uradna delegacija mesta.

Jesenj letos ali spomladi leta 1972 pa predvidevajo tudi povračilni obisk skupine tržiških sindikalnih delavcev v Franciji.

Na obisku v Sloveniji se je ustavila v Trziču 20-članska delegacija študentov leverkursne univerze. Skupino študentov politologije, pedagogike, sociologije in psihologije je vodil kulturni referent tega zahodnonemškega mesta. To mlado mesto ob Reni naši bralci gotovo poznajo po

znani tovarni zdravil Bayer, sicer pa je rojstni datum Leverkusena 1930, 1953. pa je štel že sto tisoč prebivalcev. V spremstvu predsednice zveze delavskih univerz Slovenije Tilke Blaha so si predstavili mlade intelektualne generacije, sicer gostje mesta Ljubljane, ogledali osnovno šolo heroja Grajzerja. Prisostvovali so pouku pri več predmetih in bili odkrito presenečeni nad marsikatero novostjo. Po daljšem razgovoru — vprašanja, ki so goste za-

nimala, so bila zelo pestra, od šolskega sistema pri nas in financiranja do modernih oblik pouka in problemov moralne vzgoje — so se nemški gostje poslovlili in si ogledali še Ljubelj. Priznanje vodje skupine Williija Kreiterlinga: »To izobraževalno in kulturno žarišče v eni najmanjših občin je presenečenje, kakršnega na dosedanjem potovanju po Sloveniji še nismo doživeli!« še zdalek ni izzvenelo samo v ljudnostno. — ok

Obračun štiriletnega dela na petkovi konferenci SZDL Trzič

Po daljših in temeljnih pripravah se je v petek sestala na svoji prvi seji občinska konferenca SZDL Trzič v novem sestavu.

Poročilo o 4-letnem delu te družbenopolitične organizacije je prebral dotedanji podpredsednik izvršnega odbora Miloš Savič. V njem je orisal politična prizadevanja in rezultate let-ter ter objektivno prikazal stanje v občini na številnih področjih dejavnosti. Člani konference so podpredsednikovo poročilo dopolnili s prikazom prizadevanj v posameznih krajevnih organizacijah (Jelendol, Pristava, Brezje), znani tržiški turistični organizator Mirko Majer pa je konferenco seznanil z obsežno akcijo, ki je potekala pod okriljem SZDL, da bi pasivne hribovske predele občine aktivirali za novo gospodarsko vejo — visokogorski turizem. Čeprav so se poročila dopolnjevala in so dala resničen vtis solidne povezave centra z okolico v obeh smereh, pa je predsednik občinske skupščine Marjan Bizjak opozoril v tem pogledu še na neki problem: sodelovanje med odborniki in volilci. Medtem ko je ta vez na terenu vsaj v precej primerih še kar dobra, pa je slabše to pri odbornikih zbora delovne skupnosti. Pozval je tudi konferenco in njene organe, naj v razpravah o ustavnih spre-

membah, ki se bodo začele po krajevnih organizacijah, odločno zahtevajo, da se razčistijo tudi stvari, ki se tičejo občine, saj je bilo doslej v tem pogledu v slovenski javnosti spregovorjenega največ le v zveznem in republiškem obsegu.

Konferenca je sprejela tudi nova pravila in poslovnik, ob čemer je bilo precej ostro postavljeno vprašanje odprtosti te politične organizacije.

Vsekakor so zaslužili do sedanjih članov občinske konference SZDL in njenega izvršnega odbora še posebej priznanje za opravljeno delo in tudi dovolj jasne koncepte nadaljnega razvoja, tako da bo novi sestav lahko gradil svoje politično in družbeno dejavnost na solidnih temeljih.

V novi izvršni odbor so člani konference izvolili 11 članov. Predsedniško mesto so zaupali dosedanjemu podpredsedniku Milošu Saviču, ker pa bo ostal volonterski politični delavec, so za profesionalnega sekretarja izvolili Iva Gorjanca, doslej učitelja na osnovni šoli v Lomu pod Storžičem.

V imenu novoizvoljenega občinskega vodstva socialistične zveze je Ivo Gorjanec predložil osnove političnega programa, katerega časovno najbližja akcija bodo razprave o ustavnih spremembah. — ok

SLOVENIJALES

5% popust
• kredit

Obiščite nas na Gorenjskem sejmu

• POHIŠTVO •
VRATA • OKNA

Kmetijski nasveti

Siljenje krompirja

Bliža se čas sajenja krompirja, te naše pomembne poljščine, brez katere skorajda ni jedilnika. Zdej je še čas, da krompir pravilno nakalimo. Nakaljevanje ali z drugo besedo siljenje je dokaj poceni agrotehnični ukrep, ki skrajša čas rasti gomoljev, kar je lahko včasih prav usodnega pomena za pridelek.

Siljenje pripomore, da krompirjeva rastlina prej dozori. Gre za 10 do 14 dragocenih dni, ki so zelo važni za ceno krompirja, nič manj pa zaradi krompirjeve plesni, ki dela na naših poljih veliko škodo. Siljenje pripomore, da krompirjeva rastlina bolje izkoristi zgodnejši čas, ko plesen še ni tako nevarna.

Postopek nakaljevanje je preprost. Krompir, namenjen za saditev, damo v plitve zaboje ter v svetel prostor, ki ima vsaj 10 stopinj Celzija. Tam naj bodo gomolji 3 do 4 tedne. Če imajo na voljo svetlobe, naredijo debele, kratke kaliče, ki se ob saditvi ne lomijo tako radi kot dolge kali. Dolge kali nastanejo, če prostor ni zadosti osvetljen. Velja pravilo, ki svetuje, da je treba ohraniti prve kaliče, ki so za rast najboljše. Da jih ohranimo kar največ, gomoljev ne smemo pretresati, prevažamo jih kar v zabojih, v katerih so se nakaljevali.

Preden siljen krompir sadimo, ga moramo delno ohladiti. Topli gomolji ne smejo v mrzlo zemljo, sicer bodo »gomoljkali«, namesto korenin bodo na koncu kali naredili drobne gomoljčke. Čeravno velja, da je treba saditi kar se da zgodaj, s tem ne smemo pretirati. Dokajšnja prednost siljenega krompirja je v tem, da kali že pri 5 stopinjah, medtem ko nesiljen kali šele pri 8 stopinjah Celzija.

In še beseda o menjavi semena. Mnogi kmetovalci se še ne zavedajo, da izrojeno seme ne more dati obilnega pridelka, pa četudi krompirjevemu nasadu še tako strežejo z gnojili in obdelovanjem. Slabotne rastline, prizadete od virusne bolezni, ne morejo te nege izkoristiti. Seme je treba menjavati pogosto, vsaj na štiri leta. Če se bodo poljedelci držali tega nasveta in sadili zdravo in sortno seme, se ne bo treba čuditi, zakaj ponekod pridelajo po 400 centov krompirja na hektar, pri nas pa samo 150 ali še manj. Inž. M. L.

Politično organiziranje kmetov

Sedanj gospodarski razvoj in njegove značilnosti, predvsem nestabilni kmetijski trg in specializacija kmetij kot pogoj za doseganje večje produktivnosti, vse bolj spodbujajo kmete, da bi se tudi politično ustrezneje organizirali. Čeprav so danes gospodarsko že povezani v združenih in kooperacijskih obratih, politično pa so vključeni v krajevne in občinske konference ter sekcije, ki so obravnavale vprašanje kmečkega prebivalstva. Sekcija za kmetijstvo pri občinskih konferencah SZDL pa po mnenju kmetov ne zagovarjajo dovolj njihovih potreb in želja, in to predvsem zaradi tega, ker so se ukvarjale s kmetijstvom in gozdarstvom nasploh, v njih pa so prevladovali predstavniki družbenega sektorja in strokovnjaki. Kmetje želijo nasprotno, in sicer svoj neposredni vpliv in odločanje. Pri tem jih spremlja velika pripravljenost za organizirano politično delo, kar je pohvale in spodbude vredno.

Oblike političnega organiziranja kmetov so se že iskale, vendar z bojaznijo, da s tem ne bi ustvarjali vzporednih političnih organizmov. V nekaterih krajih Slovenije pa so že začeli razmišljati o ustanavljanju tako imenovanih živinorejskih društev. Vse to

da bi njihova neposredna politična akcija vse te lahko medsebojno povežala.

Kmetje so politično vključeni v socialistično zvezo in njene krajevne in občinske konference ter sekcije, ki so obravnavale vprašanje kmečkega prebivalstva. Sekcija za kmetijstvo pri občinskih konferencah SZDL pa po mnenju kmetov ne zagovarjajo dovolj njihovih potreb in želja, in to predvsem zaradi tega, ker so se ukvarjale s kmetijstvom in gozdarstvom nasploh, v njih pa so prevladovali predstavniki družbenega sektorja in strokovnjaki. Kmetje želijo nasprotno, in sicer svoj neposredni vpliv in odločanje. Pri tem jih spremlja velika pripravljenost za organizirano politično delo, kar je pohvale in spodbude vredno.

Oblike političnega organiziranja kmetov so se že iskale, vendar z bojaznijo, da s tem ne bi ustvarjali vzporednih političnih organizmov. V nekaterih krajih Slovenije pa so že začeli razmišljati o ustanavljanju tako imenovanih živinorejskih društev. Vse to

kaže, da sedanje oblike političnega in samoupravnega organiziranja zasebnih kmetov niso najboljše in da vedno ne sledijo željam in težnjam kmetov. Socialistična zveza pa mora tem željam in težnjam slediti. Zato se je na Gorenjskem porodila zamisel, da bi pri občinskih konferencah SZDL ustanovili sekcije za kmetijstvo ali kmečke sekcije, v katerih bi bili samo predstavniki zasebnih kmetov, ki bi jih izvolili kmetje sami. S političnim organiziranjem izven SZDL bi namreč bistveno zmanjšali kmetov politični vpliv, ki je zaradi strukture gorenjskega prebivalstva še vedno pomemben. Te sekcije bi lahko strokovno obravnavale problematiko zasebnega kmetijstva, pripravljale posvetovanja in iskale najboljše oblike sodelovanja med združenji, kombinati, irgovino, znanstvenimi ustanovami ter bankami. Predlog je sprejemljiv. Seveda pa ga bo morala vsaka občinska konferenca SZDL prilagoditi svojim konkretnim razmeram in potrebam. J. Košnjek

Razplod domačih živali

(Nadaljevanje)

Pod vplivom hormonalnega razmerja so v spolnem ciklusu samice očitne predvsem spremembe na jajčnikih in v maternici, opazne pa so tudi spremembe v obnašanju. Slednje opazujemo v določenem obdobju spolnega ciklusa, ki mu pravimo gonjenje (estrus). Gonjenje je izhodišče pri izračunavanjih spolnih stanj pri domačih živalih. Ker je pri samicah domačih živali včasih opaziti nožničen izcedek obarvan s krvjo, nepoučeni lahko zamenjajo to dobo spolnega ciklusa živali s mesečno čiščo ženske, ki je izhodišče izračunavanj v poteku spolnega ciklusa pri ženski. Vendar pa sta si omenjeni stanji v bistvu nasprotni. V času gonjenja je namreč sluznica maternice pripravljena sprejeti oplodjeno jajčece; tedaj je izvrstno ožiljena s finimi žilicami in njene žleze so pripravljene izločati hrano pričakujočemu zametku. Če do oploditve ne pride, se prično žilce zapirajo, propadajo ter površinsko tkivo maternice odmira in odpada. To odmiranje je izraženo najbolj pri ženski in vodi v menstruacijo. Podoben potek srečamo tudi pri opicah, žužkojedih in glodalcih. Pri domačih živalih praviloma ne opazimo zunanjih znakov menstruacije, ker tkivo maternice ne odmira v takem obilju, odmrla deli pa se vsrkajo v maternico.

V tem času torej maternica ni pripravljena sprejeti oplodjenega jajčeca. Sluznica se nato obnovi in se pripravlja na sprejem morebitnega oplodjenega jajčeca v sledečem intervalu spolnega ciklusa.

Poznavanje obnašanja živali in še posebno v času gonjenja je pomembno za uspešno vodenje razploda, kajti gonjenje je odraz notranjega stanja samice in pokazatelj možnega trenutka oploditve, ki se kaže navzven v pripravljenosti samice sprejeti samca, da jo oseme. Splošni znaki gonjenja so nemirnost, razdražljivost, čisto mokrenje, vzpenjanje, posnemanje koitusnih gibov idr. Volja za hrano popusti, živali izpuhujejo posebne vonje in puščajo posebne glasove; ženski sram nabrekne in iz spolovila se cedi sluzasta tekočina, ki je pri felicah, ovcah in psicah lahko tudi okrvavljena. Na splošno pravimo za vse domače živali, da se gonijo. Vendar pa poznamo v slovenski vrsti izrazov, ki označujejo to obdobje spolnega ciklusa pri posameznih živalskih vrstah: Pravimo, da se krava poja, pomislija in drvi, ovca se mrka, koza prska, svinja se buka, buče ali buca in mačka se breza, medtem ko se kobila in psica kar gonita. Kobilice se tudi tarajo.

dr. S. Bavdek

*Ti pa nisi naš! — Foto: F. Perdan

SLOVENIJALES
5% popust
• kredit

Obiščite nas na
Gorenjskem sejmu
• POHISTVO •
VRATA • OKNA

Transturist

Transturist

VABI NA ZANIMIVA
POTOVANJA Z LETALOM:

Sicilija

ETNA, CATANIJA,
TAORMINA
od 7. do 10. maja in
od 25. do 28. junija 1971

Torino

od 21. do 24. maja 1971

Milano

od 4. do 7. junija 1971

Rim

od 11. do 14. junija 1971

Leningrad
— Moskva

(8 dni)

vsak teden od 27. aprila
do 28. septembra 1971
v sodelovanju z agencijo
Yugotours.PROGRAME
IN INFORMACIJE
VAM NUDIJO
NAŠE TURISTIČNE
POSLOVALNICE
V ŠKOFJI LOKI,
RADOVLJICI, NA BLEDU
IN V LJUBLJANI,
SUBIČEVA 1.

Transturist

Lani jeseni je bil čez Mostnico v Bohinju narejen most. Most so morali zgraditi, da zdaj lahko začnejo z gradnjo hotela Lev. Če bodo dela normalno potekala, bo letos Lev v Bohinju zgrajen do strehe. — Foto: A. Zalar

Bohinj se spreminja

Pogovor s tajnikom turističnega društva Bohinj

Cene Resman je že sedmo leto tajnik turističnega društva v Bohinju. To društvo, ki je lani dobilo nove poslovne prostore v turistično poslovno centru, je znano po tem, da si poleg redne dejavnosti že vrsto let prizadeva navezati čimboljše poslovne stike z gostinskimi oziroma turističnimi organizacijami v Bohinju.

»V primerjavi z nekaterimi drugimi turističnimi središči smo v Bohinju edini, ki nimamo nobene turistične agencije. Prav to in seveda vedno hitrejši turistični razvoj Bohinja, sta nas prisilila, da smo s podjetji, ki so prihajala, takoj navezali stike. Mislim, da smo prav pri tem dosegli lepe uspehe, saj danes ni akcije, ki se je ne bi skupaj lotili. Lep primer je med drugim tudi lani zgrajeni poslovni in turistični center.«

»Kaj pa je pravzaprav osnovna dejavnost vašega turističnega društva?«

»Poleg vsakoletnih tradicionalnih prireditev je to prav gotovo propaganda. Tako smo v desetih letih zdali na

primer pet različnih turističnih prospektov, pravkar pa pripravljamo šestega, ki bo veljal okrog 130 tisoč novih dinarjev. V njem bo Bohinj s turističnimi objekti prikazan v 29 barvnih posnetkih. Financiramo ga skupaj s podjetji na tem področju, in sicer bo 50 odstotkov sredstev zagotovilo turistično društvo, drugo polovico pa bodo plačala podjetja.

V redno dejavnost turističnega društva pa razen tega sodi še čiščenje in urejanje Bohinja ter organizacija odvajanja turističnih sob.«

»Kako pa je zdaj z zasebnim turizmom v Bohinju?«

»V Bohinju se je v zadnjih desetih letih na turističnem področju nasploh veliko spremenilo. Prišla so nova podjetja, povečali so posteljne zmogljivosti in tudi število prenočitev, vse bolj zanimiva postaja zadnja leta tudi zimska sezona, odprt je bil Vogel itd. Tako se je razvil tudi zasebni turizem. Bohinjci so dobili v tem času okrog 159 milijonov starih dinarjev kreditov za ureditev turističnih sob, število postelj se je po-

večalo od 350 na okrog 1000, število vikendov od 50 na okrog 200 in število zaposlenih v turizmu od kakih 100 pred desetimi leti na prek 250 danes.«

»Kako pa se bo po vašem mnenju razvijal turizem v Bohinju v prihodnje?«

»Sodeč po pripravah in napovedih bo Bohinj kmalu še bolj zanimiv za domače in tuje goste. Moti pa me dvoje. Če se bo število posteljnih zmogljivosti tako povečalo, ne vem, kako bomo dobili dovolj gostinskih delavcev. Po moje se bodo morali vsi Bohinjci preusmeriti v turizem, sicer bomo z uvozom kadrov imeli pri razvoju še vrsto težav. Drugo, kar bo omogočilo pravi turistični razcvet, pa je dostop oziroma cesta v Bohinj. Če bomo z njo odlašali toliko časa kot sedaj z delno ureditvijo ceste do slapa Savica (Savico vsako leto obliše okrog 100 tisoč turistov, cesta II. reda pa je takšna, da že skoraj ne zasluži tega imena), potem lahko kar sedaj napravimo križ čez napovedi o bodočem bohinjškem turističnem središču.« A. Zalar

Tudi
Gorenjci
lovimo
žabe

Pretekli teden je bil pravi »žabarski teden« posebno pa ponedeljek, torek, sredo in delno četrtek. Vreme se je toliko otoplilo, da so žabe prilezle na dan. Mnoge je doletela smrt pri prečkanju cest, nekatere pa so polovile spretno roke žabarjev. V Tenetišah, na Letencah in na Mlaki (v okolici so namreč včasih kopali ilovico in je zato danes veliko mlak) so pripovedovali, da je bilo v večernih urah okrog mlak polno žabarjev. Prihajali so od vsepovsod ter z baterijami privabljali štirinožne živalce, ki so v zadnjem času tako pridobile pri vrednosti in zanimivosti. Nekateri so jih v vreče zmetali po več sto, kar je za en večer že lep plen.

Čprav žab sam še nisem nikoli lovil, sem v sredo popoldne sprejel povabilo prijateljev ter z njimi odšel nad žabe v Nemilje nad Besnico. Domačin Jože Solar nas je oskrbel z gumijastimi škornji in grabljami, baterije in vrečo pa smo prinesli s seboj. Pri prvih mlakah smo z grabljami vztrajno grebli po vodi in blatu, da bi zajeli plen. Vendar pravega ulova ni bilo. Na dan smo vrgli le okrog 20 žab in jih z veseljem in ponosom stlačili v vrečo. Solarjev sin Jože in njegov stric, ki sta nas spremljala, sta povedala, da smo malo pozni, ker nas je prehitelo že več žabarjev, pa še ohladilo se je in so se zato žabe skrile globoko v blato, tako da jih z grabljami nismo mogli zajeti. V soju baterij smo opazili, da je bila okolica mlak že krepko prehojena. Spremljevalca sta nam pojasnila, da so v ponedeljek in torek zvečer ujeli nekateri žabarji tudi po 200 žab. Kar žal nam je bilo, da smo bili za en dan prepozni. Malo več sreče smo imeli pri zadnji mlaki, ko smo v izredno kratkem času z grabljami privlekli na dan skoraj 20 žab. Ker je bilo že precej pozno, smo odnehal.

Vendar delo s tem še ni bilo opravljeno. Prijatelj Jaka je vsako žabo tako »obdelal«, da je ostalo na koncu v polivinilasti vrečki le okrog 40 odratih rdečkastih žabjih krakov. Pri tem delu bi se lahko kosal z vsako gospodinjo.

Naš žabji lov je bil s tem končan. Za te dni pa pravijo, da je še vedno prehladno in so se zato žabe zarile v svoja skrivališča. Ko se bo vsaj malo otoplilo, bodo spet prilezle na plan. Torej, žabarska sezona še ni končana!

-jk

SLOVENIJALES
5% popust
•• kreditObiščite nas na
Gorenjskem sejmu• POHIŠTVO •
VRATA • OKNA

40-članski italijanski pevski zbor na Javorniku

Pevski zbor Jesenice, ki deluje na Javorniku in zajema pevke in pevce z Jesenic, Javornika in drugih okoliških krajev, je povabil v goste moški pevski zbor Corale Gortiziani Segizzi iz Gorice v Italiji.

Pred delavskim domom na Javorniku so priredili gostom ob prihodu lep sprejem.

Kmalu po 19. uri se je v soboto začel v dvorani delavskega doma koncert italijanskih pevcev. Zbor, ki se imenuje po glasbeniku Segizziju, je že s prvo pesmijo dokazal, da presega raven amaterskih zborov. Poleg latinskih in italijanskih umetniških pesmi v prvem delu, je zapel v drugem delu italijan-

ske narodne pesmi. Med te pa je vključil tudi slovensko narodno v priredbi Frana Venturinja »Nocoj, pa, oh, nocoj«. Navdušen je, ki ga je bil zbor deležen po vsaki pesmi, se je spremenil ob slednji v buren in dolgotrajen aplavz.

Čista intonacija, izenačenost glasovnih skupin, lep in velik dinamičen razpon in interpretacijske kvalitete so dokaz, da je zbor Segizzi iz Gorice v Italiji eden najboljših v Evropi. Zborovodja je izjavil iz grl pevcev vsakovrstne glasovne nianse in je dirigiral več kot dovršeno.

Program, ki je zajemal dela Gallusa, Perosija, Croceja, Konuvskega, Gotovca, Pigarelja, in kot že omenjeno tudi Venturinja, je v odmoru dopolnil pevski zbor Jesenice. Nastop tega zbora, ki je pod vodstvom prof. Skoberneta dosegel že zavidljivo kvaliteto raven, dokazuje, da pri nas ne posvečamo zborovski dejavnosti take pozornosti kot jo posvečajo npr. v Gorici v Italiji.

Sobotni koncert italijanskih pevcev na Javorniku bo ostal pri poslušalcih kot redko in nepozabno doživetje. Z živim in občutljivim doživljanjem glasbene vsebine je zadonela vsaka pesem iz grl angažiranih pevcev s polno vsebinsko vrednostjo.

Po prvem delu je pozdravil goste Joža Vari, predsednik zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Jesenice. Čestljal je k uspehu in poudaril važnost izmenjave gostovanj. Za čestitke in pozdravne besede se je zahvalil predstavnik italijanskega zbora in prav tako poudaril važnost gostovanja njihovega zbora v Jugoslaviji za utrjevanje kulturnih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Sledile so izmenjave šopkov in spominskih daril.

Zal, da organizator ni organiziral tega pomembnega in kvalitetnega gostovanja v obnovljeni dvorani Čufarjevega gledališča. Zal, da ni izvedel dovoljne propagande, saj ni bil zborom na Jesenicah ni poslal vabil. In končno zal, da se tako kvalitetnega in za mednarodno kulturno sodelovanje važnega koncerta niso udeležili predstavniki družbeno političnih organizacij, kot je to običaj v sosednji Italiji.

P. Ulaga

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

Skoro v vsaki številki našega tednika izpred sedemdesetih let, tj. v l. 1901, izsledimo novico ali pa daljši sestavek, ki govori o poteku »burske vojne« v Južni Afriki.

Takrat so bile simpatije vsega naprednega sveta na strani Burov, ki si jih je hotel močni angleški imperij na silo ukloniti. — Kdo pa so bili pravzaprav ti Buri?

Buri so potomci Nizozemcev, ki so se že v sedemnajstem stoletju naselili v krajih Južne Afrike, predvsem okoli Rtiča dobre nade. Bili pa so ti stari Buri na moč marjivi poljedelci, versko zakoreninjeni v najstrožjem protestantizmu, vase zaprti in kar se da konservativni. Hoteli so živeti v miru in v moštvah. Svetnega veselja si niso prav želeli. Po stari domovini se jim tudi ni tožilo, ker so bili prepričani, da le tu, na afriškem jugu in daleč od drugih belcev lahko žive svoje čudaško življenje.

Leto 1793 pa je prineslo Buram velike spremembe. Angleži so zasedli kraje ob Rtiču dobre nade in pregnali Bure v severnejše dežele. Trdoživi in trmast pa tudi na moč sposobni in disciplinirani holandski kmetje so se znova postavili na noge in osnovali kar tri nove države: Natal, Oranje in Transval. Vendar so Bure Angleži tudi posej ogrozili. Bili so se v občasnih manjših praskah za svoje pravice in za svoj mir hrabro in vztrajno. Vse do leta 1901, ko so si jih Angleži hoteli naposled povsem ukloniti. Izbruhnila je »burska vojna«!

»Gorenjec« je vestno sledil dogodkom na bojišču in jih takole registriral (citiram Novičarja iz pomladanskih števil):

Buri so zasedli Tulbaghos, ki leži sto angleških milj severno od kapskega mesta. Petsto moč broječa burska četa je zavzela in uničila brzojavni urad. Splošno se sodi, da je v burskih vrstah že 10.000 oboroženih moč.

Mimilo soboto se je vršilo posvetovanje burskih vodij, je-li naj se vojna nadaljuje ali neha. Izid tega posvetovanja je sklep, da se vojna nadaljuje do zadnjega.

Govori se, da je prevzel posredovanje med Buri in Angleži nemški cesar Viljem. — Buri so medtem že razdrli 53 km dolgo železniško progo.

Angleži so imeli do septembra prejšnjega leta vsak dan okoli 75 milijonov kron vojnih stroškov. Do zdaj stane ta nesrečna vojna Angle-

že vsaj že 2000 milijonov kron.

Nehote se vsiljuje primerjava burske vojne z našim narodnoosvobodilnim bojem. Palček se je boril z velikonom v obeh primerih. In v obeh primerih je bila pravična stvar in srčnost bojevanja na strani palčka...

Komentarji v »Gorenjcu« so bili vsi dosledno usmerjeni v simpatije do Burov, ki so se očitno že kar obupno otepal daleč močnejših in številnejših Angležev.

Ob koncu marca 1901 beremo v »Gorenjcu«:

Dasiravno je ves svet pričun o izredni hrabrosti junaškega naroda burskega, vendar ni bilo misliti, da bi mogel taisti izvojevati si z mečem svojih pravic od zatiralcev — Angležev. Kajti Angleži so danes ena prvih velvlasti na svetu, in angleška država bi bila v stani podvreči si, za drago domovino in zlato svobodo boreče se Bure. — Angleži pa so si zdaj že v svesti, da ne bi nikoli pričeli te vojne, če bi vedeli, da jim bo požrla toliko milijonov denarja. Začelo je Angleže že skrbeti, da se Buri — čeravno majhni po številu — ne dajo kar tako ugnati v kozji rog. Sprva tako velika bojevitost in samozavest Angležev že pojemata.

Nekaj dni pozneje pa Gorenjec »Novičar« že beleži:

Pred kratkim so se vršila mirovna pogajanja med angleškim lordom Kitschenerjem in burskim generalom Botho. Sešla sta se na nekem griču pri Midelburgu. Dogovorila sta se za osem dni premirja, da bi se mogel Botha posvetovati še z drugimi burskimi poveljniki in voditelji. Podtalna vojna pa se kljub temu na vseh bojiščih še nadaljuje in mesto za mestom se vrača zopet v burske roke. — Angleški listi že priznavajo, da je njihova vlada pripravljena odnehati v vseh svojih zahtevah in ponuditi Buram najugodnejše mirovne pogoje.

Podobnih vesti — o streznitvi Angležev — je v »Gorenjcu« vedno več. Ena teh med drugim pravi:

Končno je na Angleškem zmagalo prepričanje z željo, da bi se ta sramotna vojna končala. A ne tako, kakor so si predstavljali oni nasilneži, ki so izzvali ta sramotni roparski poizkus. Kakor drugod po svetu, tako tudi v Angliji vstajajo pošteni možje, ki svetujejo vladi, naj na časten način preneha z nasiljem nad Buri v Južni Afriki. Naj zaustavijo, kar so pričeli v grešni požrečnosti.

Crtonir Zorec

Kulturno udejstvovanje delavcev

V osnutku Dogovora o kulturni akciji je rečeno, da »dosežena kulturna raven izpričuje, da gre še vedno za dokaj nizko stopnjo prebujenosti kulturnih potreb in interesov.«

Nekatere analize o kulturnem udejstovanju delavcev dajejo naravnost porazne podatke. Tako so anketirali 5000 gradbenincev, odgovori pa so dali te podatke:

59 odstotkov delavcev v gradbeništvu lani ni videlo nobenega filma. 61 odstotkov gradbenincev ni bilo nikoli v gledališču, 49 delavcev pa sploh ne bere časopisov. Večina njih se zadovolji z gledanjem televizijskega programa.

Zato je v osnutku Dogovora o kulturni akciji zapisano tudi tole:

»V delovnih skupnostih bi se moral dovolj močno izraziti interes združenih proizvajalcev za njihovo kulturno rasi; to naj bi se kazalo tako v zahtevah glede vsebinske in organizacijske usmeritve v kulturi kot pri določanju dela dohodka delovnih organizacij za te namene. Delovne skupnosti bi bilo treba spodbuditi, da bi večjo pozornost (ki naj bi se kazala po moralni in materialni plati) posvetile splošni razgledanosti delavcev, prisluhnile njihovim kulturnim potrebam, z organizacijskimi rešitvami posegle tja, kjer je splošna družbena skrb manj prisotna, poskrbele za primerno (kulturno) urejeno delovno okolje itd. (V delovnih organizacijah bi morale vlogo pobudnika in spodbujevalca odigrati zlasti sindikalne organizacije).« J. V.

● Na loškem gradu bo v petek, 9. aprila, ob 18. uri otvoritev razstave likovnih del akademskega slikarja Viktorja Snoja. Pokrovitelj razstave je trgovsko gostinsko podjetje Skočjan iz Rakeka. Ob otvoritvi razstave bo kratek kulturni spored v organizaciji Odra-galerije.

● Na zadnji skupni seji gledališkega in umetniškega sveta amaterskega gledališča Tone Čufar so sklenili, da bodo s premiero Cankarjeve farse Pohujšanje v dolini šentflorjanski, ki bo sredi aprila, počastili 25-letnico obstoja in dela gledališča. Pokroviteljstvo nad slavnostno premiero je prevzela delovna enota podjetja Kovinotehna Celje na Jesenicah. V vlogi Jacinte bo na premiera nastopila gostja iz Ljubljane Marjana Brecljeva. D. S.

● Prejšnji teden je komisija za kadrovska vprašanja pri pevskem zboru Jesenice organizirala v delavskem domu na Javorniku razgovor s predstavniki občinske in tovarniške konference ZM. Pogovarjali so se predvsem o tem, kako bi pritegnile več mladih, na vsa tista področja kulturnega življenja, kjer mladine ni dovolj. D. S.

SLOVENIJALES

5% popust

kredit

Obiščite nas na Gorenjskem sejmu

• POHIŠTVO •
• VRATA • OKNA

Mercatorjevo darilo Trzinu

V petek so v Trzinu kar se la slovesno odprli novo Mercatorjevo blagovnico. Pred otvoritvijo je predsednik trziške občinske skupščine Marjan Bizjak dejal, da je nova blagovnica velika pridobitev za Trzin, saj je bila doslej trgovska mreža v občini razdrobljena, v novi blagovnici pa se kupec sreča z veliko izbiro in mu posameznih dobrin ni treba iskati v sosednjih središčih, predvsem pa v Kranju in v Ljubljani. Tovariš Bizjak se je zahvalil Mercatorju za prizadevanja pri razvoju trgovske mreže v občini, saj je to podjetje vse obljube, ki jih je dalo Trzinu, izpolnilo. Še več. Celo presegle jih je. Na koncu je predsednik skupščine zaželel trgovcem dober promet.

O pomenu nove Mercatorjeve blagovnice v Trzinu je govoril tudi generalni direktor ljubljanskega Mercatorja Adolf Osterc. Za naš list je povedal:

»Nova trgovina je velika prelomnica za trziško trgovsko mrežo, ki je bila doslej razdrobljena, v novem objektu pa bo dobil kupec vse. To je že naša 438. prodajalna in sedma blagovnica po vrsti. Nova blagovnica je obenem tudi napredek za celotno podjetje Mercator, posebno pa za našo poslovno enoto Preskrba v Trzinu, in to tako v smislu poslovanja kakor gospodarjenja. Upamo, da bo trziška blagovnica še okrepila sloves Mercatorja in da bo poslovala v interesu potrošnika in Mercatorja. Vsem želim obilo uspeha.«

O prizadevanjih Mercatorja za izpolnitev naše trgovske mreže nam je spregovorila predsednica centralnega delavskega sveta tovarišica Vera Aljančič.

»Dogodek, kakor je odpiranje nove trgovine, je priložnost za srečanje vseh, ki s

svojim vsakodnevnim prizadevanjem prispevajo k modernizaciji trgovine. Zelim pomagati kupcu, in to v mestnih središčih in ostalih krajih. Hočemo, da bi bila kupčeva pot do dobrin čim krajša.

Objekt, ki ga odpiramo, je naša sedma blagovnica in meri 1600 kvadratnih metrov. V dveh etažah so razporejeni štirje oddelki, in sicer bife, oddelk za prodajo tehničnega blaga, samopostrežba in oddelk za prodajo pohištva. Z dograditvijo nove blagovnice se je naš prodajni prostor v Trzinu zelo povečal. Objekt je bil zgrajen iz osrednjih sredstev podjetja in skupnih naložb ter je opremljen z elementi, ki so značilni za sodobno gradnjo trgovskih lokali. V zadnjih mesecih so bili dograjeni podobni objekti v Cerknem, v Novem mestu, v Domžalah in v Zadvorju. Letos in prihodnje leto pa bomo gradili v petih krajih, največji pa bo potrošniški center v Beogradu. Lani so se k Mercatorju pripojila tudi tri trgovska podjetja, in sicer Trgopromet iz Kočevja, Univerzal iz Idrije in Panonija iz Ptuj. Integracije se bodo letos še nadaljevale.

Naj se na koncu zahvalim vsem, ki so sodelovali pri gradnji in opremlitvi novega lokala v Trzinu, predvsem pa splošnemu gradbenemu podjetju Trzin, projektivnemu biroju OE Invest ter ostalim sodelavcem te enote. Zahvala velja tudi izdelovalcem opreme, in sicer Stillesu iz Sevnice, LTH iz Skofje Loke in ostalim. Posebno se zahvaljujem delovnemu kolektivu poslovne enote Preskrbe Trzin za njegovo požrtvovalno delo pri otvoritvi objekta in mu želim uspešno delo v zadovoljstvo potrošnikov.«

V ponedeljek smo se pogovarjali tudi z nekaterimi kupci.

● Justina Alič, Trzin: »S trgovino sem izredno zadovoljna. Tako trgovino smo v Trzinu zares pogrešali, saj smo morali marsikatero stvar kupovati v Kranju. Danes sem kupila kombiniran štedilnik na plin in elektriko. Za nakup sem se odločila v soboto, ko smo prišli na 'ogled'«

● Julka Kimvec, Retnje pri Križah: »Pravkar sem kupila pohištvo za dnevno sobo. Priznali so mi tudi 5 odstotkov popusta. Nova blagovnica mi je izredno všeč. Posebno me veseli, da v njej lahko vse dobiš in ti ni treba hoditi drugam. Če bom še kaj kupovala, se bom zanesljivo najprej oglasila v novi blagovnici.«

● Franc Kersnik, Trzin: »Prav je, da smo tudi mi dobili dobro trgovino. Stvar mi je všeč, saj smo se doslej drenjali po majhnih trgovinah. Kupil še nisem nič. Najbolj mi je všeč to, ker je vsak predmet na svojem mestu. Veliko pa je seveda odvisno od prijaznosti prodajalcev. Tudi s te strani, mislim, bo v redu.«

● Marija Keršič, Trzin: »Čez novo blagovnico nimam kaj reči. Za hčerko smo že izbrali oblečko. Posebno sem zadovoljna z mesnico, katerih je bilo doslej v Trzinu premalo. Ker sem v novi trgovini prvič, kaj več ne morem povedati.«

● Vili Planinc, Trzin: »Z blagovnico sem zelo zadovoljen. Všeč mi je, ker je blago dostopno vsakomur. Zato bo tudi več prometa. Prav tako sem zadovoljen s prijaznostjo prodajalcev. Skratka, v tej trgovini dobiš vse, od gumba do omare. Sam mislim kupiti pisalno mizo.«

● Florjan Radon: »Nova blagovnica je za Trzin vsekar velika pridobitev, saj je prva poštena trgovina v našem mestu. Prej smo imeli samo majhne lokale. Sam še nisem nič kupil, žena pa že nekaj. Videl sem, da izbira ni nič manjša kakor na primer na Gorenjskem sejmu v Kranju. Všeč mi je tudi to, da je v trgovini bife.«

Torej, novi trziški trgovini ni kaj reči. Naši sogovorniki so povedali vse. Najvažnejše je, da so Trzinčani zadovoljni. (JK)

M
Mercator

1 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJES OLJE, ROPAR!
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

1 V drugi polovici leta 1940 je Hitler, zavojevalec Evrope, sedel na lovorikah, ki so mu jih prinesle nagle zmage nad Poljsko v septembrski vojni 1939. Za njim je bil napad na Dansko in Norveško (9. aprila 1940). Dansko je zasedel skoraj brez odpora, medtem ko si je Norveško podvrnil junija 1940. Medtem je 10. maja 1940 napadel Nizozemsko in Belgijo ter prvo zasedel v petih, a drugo v osemnajstih dneh. Mimogrede je okupiral Luxemburg, nato pa z bliskovito vojno prisilil 'dednega sovražnika' — Francijo dne 26. junija 1940 h kapitulaciji.

»Nemška sramota iz leta 1918 je izravana,« je oznanil v tistem poročilu OKW (Vrhovnega poveljstva vojske). Junaka iz prve svetovne vojne francoskega maršala Petaina je ponižal v svojega poslušnega hlapca in ga postavil na čelo vichyjske Francije. Čakal ga je samo še obračun z Anglijo, ki jo je skušal prisiliti avgusta in septembra 1940 h kapitulaciji s silovito letalsko ofenzivo na London in druga britanska mesta. Ker z letalstvom svojega namena ni dosegel, je nameravani napad na Anglijo — operacijo 'Morski lev' opustil in namesto je začel s svojimi generali pripravljati operacijo 'Barbarossa'.

Pod šifro 'Barbarossa' se je skrival napad na Sovjetsko zvezo, ki naj bi se začel 10. maja 1941. Morda je Hitler računal, da bo v tem času dosegel mir z Anglijo ali pa celo to, da bo za vojno proti Sovjetski zvezi pridobil starega antiboljševika Churchilla na svojo stran. A če to ne, dosegel pri Churchillu vsaj to, da bi ga Anglija pri napadu na Sovjetsko zvezo ne ovirala. Z Anglijo naj bi vzpostavil zvezo njegov namestnik Rudolf Hess. Nad Anglijo naj bi ob določenem času poletel z letalom in odskočil s padalom in skušal priti osebno v stik z vodilnimi angleškimi politikimi in jih pridobiti za veliki načrt.

Anglija je imela pred 1. septembrom 1939 za nemške ozemeljske zahteve vendar toliko razumevanja. Ni ga ovirala, ko je svojemu Reichu marca 1938 priključil Avstrijo. Z Münchenskim sporazumom ga je podprla, da je oktobra 1938 iztrgal Čehoslovaški Sudete, marca 1939 pa brez vojne razbil čehoslovaško državo, s tem da si je Češko in Moravsko podredil kot protektorat, Slovaški pa dal državnost in 'samostojnost', seveda tako, da je Slovaška v celoti podrejena zahtevam njegove politike.

Nekaj drobtinice je takrat vrzel tudi Madžarski in si jo tako podredil v vazalsko državo, nekaj pa Poljski, da bi jo napravil neoprezno in da bi jo potem toliko lažje uničil. Tudi s Sovjetsko zvezo, s katero ga je od 22. avgusta 1939 vezala nenapadalna pogodba, je igral tako igro. V času svojega napada na Poljsko ji je vrnil predele Bele Rusije in Ukrajine, ki si jih je bivša Poljska prisvojila, oziroma dobila s mirom po intervencijski vojni v prvih letih sovjetske oblasti. Avgusta 1940 ni pokazal svoje jeze, ko so se s Sovjetsko zvezo združile Litva, Letonska in Estonska, države, ki so pravzaprav nastale po prvi svetovni vojni kot plod belogardistične kontrarevolucije s pomočjo nemških prostovoljskih korpusov, ki so se v prvih povojnih letih borile tudi proti nemškim komunistom in postali istočasno udarna sila njegovega nacističnega gibanja. Tudi na ustanovitev moldavske socialistične republike v okviru Zveze sovjetskih socialističnih republik je hinavsko privolil. To je bil samo pesek v oči sovjetski vladi. Tako bo tudi operacija 'Barbarossa' lažje uspela in se spremenila 16. maja 1940 v zmagoviti 'Blitzkrieg', v zmagovito bliskovito vojno.

Za uresničitev tega načrta Hitler ni smel izgubljati časa. Hitler nobene nenapadalne pogodbe ni jemal resno. Tudi pogodbe s Sovjetsko zvezo ne, čeprav je ta vzbudila toliko zgražanja in negodovanja nasproti Sovjetski zvezi v zahodnih državah, med komuniste teh držav pa vnesla zmedo. Oboje je šlo njemu v prid. Ljudje so hitro pozabili, da je bila prav Sovjetska zveza največja sovražnica nacizma in fašizma in se svojemu odnosu do fašistične ideologije in nasilja ni odpovedala. Skupaj s Francijo je bila zaveznica Čehoslovaške in bila v času čehoslovaške krize pripravljena podpreti Čehoslovaško v boju proti Hitlerju. Sovjetov ni bilo pri londonskem in Münchenskem mešetarnjenju za usodo Sudetov in Čehoslovaške. Medtem ko sta predstavnika čehoslovaške zveznice Francije ministra Daladier in Bonnet odpotovala v London, kjer sta se 'sporazumela o odcepitvi' sudetskih dežel od Čehoslovaške (Slovenec, 16. IX. 1938), je bil znan tudi govor, ki ga je imel komisar za zunanje zadeve SSSR Litvinov pred Društvom narodov:

»... Naša vojaška oblastva so takoj brez odlašanja pripravljena na sestanek z vojaškimi zastopniki Francije in Čehoslovaške, da se dogovore o vseh ukrepih, ki bodo zaradi okoliščin potrebni. Neodvisno od tega vprašanja pa smatramo za potrebno, da zbudimo tudi pri Društvu narodov zanimanje za ta problem. Treba je uporabiti vsa možna sredstva, da se izognemo spopadu. Mislimo, da bi bilo potrebno brez odloga sklicati konferenco evropskih velesil in drugih držav, ki bi bile voljne v primeru potrebe napraviti skupno demaršo.

... Pred tremi dnevi je Čehoslovaška vlada vprašala Sovjetsko vlado, ali bi bila pripravljena takoj in odločno pomagati v primeru, če bi Francija, zvesta svojim obveznostim, storila isto. Sovjetska vlada je odgovorila takoj pritrdilno...»

Francija ni izpolnila svojih obveznosti. Nasprotno, pomagala je pritiskati na Čehoslovaško, da se je odrekla Sudetom. Tako je bilo tudi marca 1939, ko je bil Zahod še manj pripravljen z orožjem zaščititi Čehoslovaško pred Hitlerjevimi vdorom, pač pa je čakal, da se bo v vojno z Nemčijo zaradi Čehoslovaške zapletla samo Sovjetska zveza in v tem boju skupaj z napadalcem izkrmavela, klasje zmage pa bi potem žel Zahod, ki bi potolkel pač dotolčenega zmagovalca v tem spopadu.

Nihče ni skrival takih pričakovanj. Ves mesečanski tisk v Evropi se je takrat veselil tega obračuna. Toda Rusija jim tega veselja ni privoščila, pa tudi Hitler je takrat še dvomil, da bi bil jeseni 1938 ali pomladi 1939 kos 'ruskemu kolosu' kljub nenadkriljivi oborožitvi svoje vojske. Zato je avgusta 1939 z veseljem privolil v sklenitev nenapadalne pogodbe s Sovjetsko zvezo. Jeseni 1940 pa je bilo seveda drugače. Njegova vojska je bila še bolj oborožena. Vsi arzenali poraženih držav so bili njeni. Tudi češki, saj je bila Čehoslovaška mnogo bolj oborožena kakor države, ki so se mu postavile po robu in ki si jih je podvrzel. V tem času je imel pod seboj ves industrijski in gospodarski potencial industrijsko razvite Zahodne Evrope, obveščevalci Abwehra pa so poročali, da se Sovjetski zvezi niti ne sanja, da bi Nemčija prelomila nenapadalno pogodbo.

S te strani gledano, bi Hitlerjev načrt »Barbarossa« stekel kako po maslu. Treba bi bilo zagotoviti samo še zavezništvo na Daljnem vzhodu, zavezništvo Japonske. Japonci so pristali, čeprav se v morebitno vojno s Sovjetsko zvezo ne bodo spustili, odkar so bili v spopadu z Rdečo armado na mejah Mandžurije tepeni. Sicer pa ne oni, ne Italijani, ki so bili že aktivni Hitlerjevi vojni zavezniki od 10. junija 1940, ko so se mu pridružili v vojni proti Franciji, niso vedeli o Hitlerjevem načrtu »Barbarossa« še ničesar, ko so 27. septembra 1940 ustanovili Trojni pakt med Italijo, Nemčijo in Japonsko, imenovan os Rim-

-Berlin-Tokio. K tej osi naj bi pristopile tudi države jugovzhodne Evrope Madžarska, Slovaška, Romunija, Grčija in Jugoslavija.

Tu pa se je zataknilo. Po Mussolinijevi zaslugi je prva odpovedala Grčija. Mussolini jo je brez Hitlerjeve vednosti napadel v upanju, da jo bo zbrisal z zemljevidu po zgledu svojega »učence«, čeprav je čutil, da je ta »učence« že zdavnaj prerasel svojega »učitelja« in da mu mora biti zato »učitelj« poslušen.

Grška vojska, napadena 28. oktobra 1940 iz Albanije, ki jo je Italija leta 1939 okupirala brez boja, je italijanski napad odbila in prisilila Italijane k umiku in vzpostavitvi bojne črte ne na grškem, marveč na albanskem ozemlju. To pa je samo okrepiło protifašistično razpoloženje v Jugoslaviji in odpor proti režimu, ki se je v zunanji politiki, pa tudi v notranji z poizkusi fašizacije države že docela prilagajal italijanski, a še bolj nemški politiki in njenim zahtevam.

Tudi za to razpoloženje je Hitler vedel. Zbal se je, da bi zaradi odpora grške vojske in prvih italijanskih porazov odpovedal pokorščino nemški politiki tudi Cvetković-Mačkov režim. Zato je novembra 1940, v času, ko so k trojni osi pristopile že Madžarska (20. novembra), Romunija (23. novembra, nemške čete pa so bile v Romuniji že od 7. oktobra) in Slovaška (25. nov. 1940), poklical k sebi v Berchtesgaden jugoslovanskega ministra za zunanje zadeve Cincarja Markovića. Ta je odpotoval tajno, kakor da bi se bal, da bo njegov obisk k Hitlerju izzval v Jugoslaviji protifašistične demonstracije.

2

Da je jugoslovanski minister za zunanje zadeve Cincar Marković brez odlašanja odpotoval k Hitlerju v Berchtesgaden, ni bilo nič čudnega. Vrhovi jugoslovanske buržoazije so že leta 1934 preusmerili zunanjo politiko od naslanjanja na zahodne imperialistične države na čedalje tesnejše sodelovanje s fašistično Italijo in nacistično Nemčijo.

Ze za Jevtićeve vlade je bil ustanovljen jugoslovansko-nemški gospodarski odbor. Stojadinovićeva vlada, ki je prišla na oblast leta 1935, je sodelovanje s fašističnimi državama še poglobila, saj je Stojadinović, ta zastopnik velčkapi-tala in kasnejši šef profašistične Jugoslovanske radikalne zajednice prišel na krmilo države ob vplivu zunanje političnih činiteljev iz Rima in Berlina, s katerimi je bil že prej tesno povezan. Razumljivo je, da pod takim vodstvom ni prišlo v Jugoslaviji do demokratizacije javnega življenja, ampak do stremjenja oblastnikov, da bi Jugoslavijo uredili po fašističnem vzoru Italije in Nemčije.

Stojadinović je stremel, da bi postal jugoslovanski 'duce' ali 'führer'. Vendar je čutil, da pri jugoslovanskih narodih nima za svoje führerske ambicije potrebne opore. Zato jo je iskal v direktnem prijateljstvu s fašističnimi, a še bolj z nacističnimi veljaki, ki so prihajali v Beograd vse od predsednika nemške Državne banke dr. Schachta, von Neuratha, nemškega ministra za gospodarstvo dr. Funka do reichsmarschala Göringera ter italijanskega ministra za zunanje zadeve grofa Cianna. Istočasno je na široko odprl vrata nemškemu in italijanskemu monopolnemu kapitalizmu.

Taka Stojadinovićeva politika je Nemcem omogočila, da so že do aprila 1936 skoro povsem izrinili druge tuje kapitalistične konkurente iz Jugoslavije in prišli do prve besede v jugoslovanskem gospodarstvu. Tako so ga lahko krojili po svoji volji in zahtevah v veliko škodo Jugoslavije.

Tudi jugoslovanska zunanja politika se je temeljito spremenila. Stojadinović je praktično pretrgal vsa zavezništva, ki jih je Jugoslavija imela z drugimi državami. In prav to so Nemci hoteli. Članice Male antante, ki ji je pripadala tudi Jugoslavija, so na sinajski konferenci 31. avgusta 1937 ugotovile, da Male antante ni več prav po krivdi Stojadinovića, ki je potiskal s svojo politiko in ambicijami Jugoslavijo naravnost v Mussolinijevo in Hitlerjevo naročje.

— Končno sem našla način, kako se ocvrejo jajca na oko?

Umrljivost zaradi blaginje

V Italiji umre na leto 250.000 ljudi zaradi bolezni srca in ožilja. V Franciji umre na leto 200.000 ljudi za infarkt, za to sodobno boleznijo pa umre skoraj vsak drugi Američan. Porast infarkta ugotavljajo po vsej Evropi. V Franciji zabeležijo vsako leto 50.000 novih srčnih bolnikov. O teh številkah zdravniki pravijo, da so to številke človeške blaginje. Vedno več ljudi umre zaradi debelosti, preobilne prehrane in nezmerne potrošnje alkohola in nikotina.

Suženjstvo

Mlad moški-suženj stane deset kamel ali 180 dolarjev. Sliši se neverjetno za naš čas, vendar pa je podatek objavila londonska družba za boj proti suženjstvu. V poročilu te družbe, ki obstaja že od leta 1823, je rečeno, da suženjstvo še vedno obstaja, vendar pa je trgovina s sužnji prikrita in modernizirana. V vseh afriških in azijskih deželah je trgovina s sužnji sicer prepovedana in javnih dražb sužnjev ni več. V nekaterih državah so namesto tega začeli množično posvajati otroke, ki tako postanejo cenena delovna moč.

Revolucija po hipijevsko

Trije hipiji iz San Francisca so si zamislili revolucijo po telefonu. Na naslove 20.000 dobro situiranih meščanov so poslali pisma z zahtevo naj plačajo 76 dolarjev, sicer se bo proti njim ukrepalo. Za pojasnilo pa se lahko obrnejo na določene telefonske številke. Hipiji so si številke sposodili pri ameriški banki, pri nekem časopisu in pri dveh televizijskih postajah. Ogorčeni meščani, ki so dobili omenjena pisma, so telefonirali na omenjene naslove in popolnoma blokirali vse telefone v mestu.

Jaka: »Sem pa mislil, da pozimi nič ne raste.«
Mlha: »Kakor vidiš — cene vedno!«

Belogardisti so me snubili v njihovo vojsko. Ponudbo sem odklonil. Naščuvali so tri ženske, da so na mene kričale: »Ribello, ribello (bandit, bandit)! Zaradi teh spletk smo se trije Cigani znašli pred sodiščem. Ženske so zatrjevale, da smo trosili letake OF, kar pa ni bilo res. Obsojeni smo bili vsak na dve in pol leta zapora. Zaprt sem bil v Firencah, nato pa na Sardiniji. Tu je bilo zaprtih veliko Slovencev in Hrvatov. Končno so prišli Američani in nas osvobodili. Kriminalci so ostali v zaporu, politični jetniki pa smo bili prosti. Nekaj časa sem bil pri ameriški vojski, potem pa so prišli odposlanci naše nove vojske in nam dejali:

»Mi se borimo lačni in bosí. Ne boste imeli tega, kar imate tukaj. Kdor želi, da se bori za novo Jugoslavijo pod vodstvom tovariša Tita, naj dvigne roko. Vsi smo dvignili roke. Z ladjo so nas odpeljali v Cagliari, nato v Neapelj, od tam pa v Bari. S tretjo prekomorsko brigado sem prispel na otok Vis, nato pa v Split.

Se dokler sem bil v vojski, sem prek Rdečega križa iskal ženo. Saj sploh nisem vedel, kje je moja družina. Nekega dne pa mi je Rdeči križ sporočil, da je žena v Radovljici.

Moja hčerka Marjetka se je poročila z Rudijem iz Radovljice, ki dela v Plamenu v Otočah.

Rudi in Marjetka sta mlad ciganski par, ki sta trdno stopila na sodobno pot življenja. Povabila sta me v barako in mi razkazala stanovanje. Priznati moram, da sem bil prijetno presenečen. V spalnici sem gledal popolnoma novo opravlo. V kuhinji me je presenetil televizor in radio. Marjetka je ves čas

Medtem je vstopila Gizela. Malka in Gizela sta sosedí. Vsaka stanuje v svoji baraki. Gizela je Malko obtožila, da njihova družina noče prispevati denarja za napeljavo elektrike. Potrebno je bilo namreč denarja samo za 50 metrov žice. Malka se je takole branila: »Vi kar imejte luč, mi pa bomo imeli še naprej petrolejko.«

Na Lancovem so lani Cigni dobili vodo in električno napeljavo, kako pa so rešili problem s straniščem, pa ne vem.

V ciganski skupnosti na Lancovem živijo štiri družine s skupno 18 člani. Od teh dela samo Pavlov zet Rudi. Ludvikov sin, ki je lani prišel od vojakov, je obljubil, da se bo zaposlil. To je dejal tudi Rudolf Huber, ki je v ta kraj prišel z Dolenjske. So pa tam še drugi mladje fantje, ki bi lahko delali. Morda jim bo primer zakonskega para Marjetke in Rudija kašpot, da si človek le z delom ustvarja boljše pogoje za življenje.

Ne bi tokrat želel s prstom pokazati, kdo od teh osemnajstih članov na Lancovem še vedno prosi miloščino po vaseh. Kmetje dobro vedo, kdo so to. Starejše kmečke mamice še vedno dajejo pomoč ostarelim in onemoglim ciganom. Le-tem tudi miličniki pogledajo skozi prste. Hudo pa na vasi zamerijo mladim Cigankam in Ciganom, če zaradi brezdelja prosijo miloščino. To dobro vedo tudi Cigani. Zato se mladi skorajda ne upajo več na takšno pot.

Med obiskom pri nekaterih ciganskih družinah v radovljiški in jeseniški občini sem spoznal, da so nekatere ciganske družine prisiljene iskati pomoč pri prebivalstvu.

Jože Vidic
(5)

Cigani nekoč in danes

pestovala hčerko Monijo in se mi smehljala, češ, saj Cigani nismo kar tako. Rudiju sem dejal, da on verjetno ne bo zapustil službe, kot to storijo drugi mladi Cigani. »Na to sploh ne mislim,« je odvrnil in zamahnil z roko, kot bi hotel reči, da je vprašanje ovede. Lahko rečem, da je njihova enoletna hčerka Monija tako skrbno negovana, čista in v novi obleki, da se njena mamica lahko primerja z vsako.

V sosednji baraki stanuje Ludvik Rajhard z ženo. Ludvik je gluhomem, sicer pa zelo priden. Razkazal mi je barako, obenem pa se je pritoževal, ker je nekatere deske že načela gniloba. Za gradnjo skupnega stranišča se nikakor niso mogli zediniti. Na sestanku s Cigani so le-ti socialnemu delavcu obljubili, da bodo skopali jamo za stranišče. Prav takrat, ko sem bil v pisarni socialnega delavca, je na vrata pisarne potrkala ciganka Malka.

»Ste skopali jamo?« jo vpraša Rebec.

»Se ne.« odgovori Ciganka.

»Pa zakaj?«

»Če ne bodo drugi, tudi mi ne bomo kopali jame.«

»Če ne boste izkopali jame za stranišče in si uredili okolico, vam ne bomo napeljali elektrike.«

V baraki na Potokih v jeseniški občini živi 31-letna Miroslava Rajhard z možem Filipom in štirimi otroki. Mož je invalid in nesposoben za delo, otroci pa so stari: Robert 13, Daniel 6, Džina 4 in Elvira 2 leti. Družina dobi mesečno 15.000 S din občinske podpore. Razumljivo je, da je Miroslava prisiljena hoditi od hiše do hiše. Ko sem se glede tega z njo pogovarjal, mi je dejala, da dobro ve v katerih hišah bivajo dobri ljudje. Potožila je, da so jo že nagnali s palico, nekdo pa je celo vrgel sekuro za njo.

Med Javornikom in Begunjami pa je verjetno najbolj znana 73-letna Albina Rajhard, ki živi s 34-letnim sinom Božom. Božo ne dela, ker je bolan. Albina prejema mesečno 20.000 S din občinske podpore. Je pa pravi ekonom za svojo družino. Večno je na poti po vaseh. Če ji kdo kaj slabega reče, potem tega zanesljivo ne sliši.

Na Potokih stanuje tudi Rajko Rajhard z ženo Silvo in enoletnim otrokom. Rajko je odslužil vojsko, nekaj časa je delal v železarni, potem pa na cesti, zdaj pa je že dlje brez dela. Ni vztrajal, čeprav je zdrav, mlad in krepek in bi lahko z delom preživljal družino. Toda v njem je še vse preveč nemirne ciganske krvi...

SLOVENIJALES
5% popust
• kredit

Obiščite nas na
Gorenjskem sejmu

• POHIŠTVO •
• VRATA • OKNA

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

197

IV. DEL

Tako ji je Fric priznal pred petimi leti in pol ob Nadiži, kamor ga je ponela vojna. Stefi pozablja, da je Fric pozabil na Liebkechta in da je zdaj v službi Reichswehra, tistega Reichswehra, ki je pred dobrima dvema tednoma poslal svoje čete na ukaz Stresemanna, novega nemškega konclerja in predsednika Nemške ljudske stranke za Saško, kjer so socialnodemokratski delavci odpovedali pokorščino svojim berlinskim voditeljem in se združili s komunisti ter z njimi osnovali vlado republikansko-proletarske obrambe, in Thürinško, kjer so se prav tako dvignili delavci v rdeči upor. Tudi v Hamburgu je prišlo prejšnji mesec do vstaje pod vodstvom Ernesta Thälmana.

Stefi o tem ničesar ne ve; že ves mesec ni prebirala časnikov, saj se je ukvarjala samo z mislimi o svoji vrnitvi na Bavarsko. Sicer pa bogve, če bi jo to sploh še vznemirilo. Ko je človek potr do obupa, ne vidi obupu čez rob. Čuti se osamljenega, samega. Svet je zanj kamnita puščava, kjer ni ne človeka ne palice, na katero bi se oprl.

K Fricu ne more. Vrata k njemu si je sama zaprla.

— Če tako zelo ljubiš svojega moža, kakor si mi pisala, potem pojdi k njemu...

Tako bi ji rekel, ko bi se odpeljala v Wilmersdorf in pozvonila pred vrati njegove družine na Kaiser-Allee št. 157.

Zakaj se je zatekla prav sem v Berlin, ko pa je vedela, da je most do Frica podrla sama.

Ne, v hišo na Kaiser-Allee št. 157 ne more. Ta naslov je še iz vojne. Tja naj bi poslala njegov vojni dnevnik, ki ga ji je pustil, ko je

odhajal z italijanskega bojišča zopet na Francosko. Ni mu ga poslala na ta naslov, marveč na novega, na Reichswehrministerium, kjer je Fric že tri leta v službi.

Ja, prav na ministrstvu Reichswehra, na ministrstvu sedanje nemške vojske.

Tja se bo odpeljala. Morda je v bližini kak hotel. Samo vprašati mora koga, na katero številko cestne železnice naj sede, da se bo pripeljala do reichswehrovskega ministrstva.

»Reichswehrministerium?« jo vprašujoče pogleda možki, ki ga je bila vprašala. »Pa menda ne greste k ministru? Če greste, mu v mojem imenu pljunite v obraz.« pokaže nazorno, kako bi mu pljunil, potem pa izgine, ne da bi ji povedal.

Tudi drugi ji ne povedo. Delajo se nevedne.

»Berlin je velik,« zmigujejo ljudje z rameni.

»Reichswehrministerium?« se je naposled usmili nekdo, toda tudi ta je radoveden, zakaj bi rada vedela prav za ministrstvo sedanje nemške vojske. »Kar z menoj vstopite! Isto pot imava. To se pravi, isti tramvaj,« reče naposled, mimogrede pa jo vprašuje, odkod je pripotovala.

Stefi le tu in tam kaj odgovori.

Moški pa je vseeno uslužen. Celo v hotel jo spremi. V hotel prav nasproti ministrstva...

3

Stefi bi morala pravzaprav vsaj malo razmišljati o uslužnem človeku, ki se je pobrigal v recepciji, da je dobila sobo, edino sobo, ki je bila še prosta v šestem nadstropju in ki bi je morda brez tega prijaznega gospoda sploh ne dobila, saj je trajalo precej časa, preden se je livrirani receptor omajal in se spomnil na to, še edino prosto sobo v prenapolnjenem hotelu.

— Iz Italije prihajate? Skoro celih šest let ste bili tam? Pa nemška državljanka? Le kaj ste tako dolgo počeli tam doli?

Uslužni gospod bi se očividno rad pogovarjal z njo, saj jo je vabil v hotelsko kavarno z vljudnim zatrjevanjem, da bi se ji kava ali kako

drugo poživilo prav gotovo prileglo. Ona pa ni odgovarjala in se mu je samo razmišljeno in hladno zahvalila, nato pa vstopila v dvigalo za liftboyem, ki jo je odpeljal v šesto nadstropje in jo spremil do sobe, kjer je na uslužnega gospoda in njegovo prijaznost pozabila, kakor da ga sploh ni srečala in videla.

»Tu sem. Le zakaj sem tu?« se zdaj vprašuje in že celo uro strmi v temo, ne da bi mogla zaspati. Ne bilo bi ji treba prihajati sem z ruševinami življenja v sebi.

Da, z ruševinami!

Sicer pa kaj naj bi še imela v sebi razen ruševin. Ruševin in prazninc, v katero se je sesulo vse njeno življenje, o, že zdavnaj zamajalo, saj je začutila že ob prvem Francovem pobegu v sebi nekaj podobnega kakor ob potresu. Ni se zamajala zemlja, njej pa je bilo takrat, ko je Franc izgubil prvič brez sledu in jo okradel prihrankov, kakor da doživlja resnični potres. Soba se je zazibala pred njenimi očmi, strop se je nagnil, tla so strmo zanihala, kakor da se bo zdaj zdaj prevrnilo pohištvo. Pa se ni. Ostalo je tam, kjer je bilo, kakor da je z vijaki pritrjeno na svoje mesto. Vse, kar jo je spominjalo na potres, je bilo samo v njej. In tudi razpoke v njeni ljubezni do Franca so že takrat zavezale. Ni ga več ljubila. Ni tega čutila tudi potem, ko sta prišla zopet skupaj v Innsbrucku. In potem, ko je Franc izgubil delo v tamkašnji tiskarni, ali ni sklenila, da bo ostala na Tirolskem sama in da se ne bo vrnila več k možu. Pa se je vseeno vrnila. Vrnila zaradi Slavka.

»Ja, zaradi Slavka...«

In zaradi Slavka so se vrnile vanjo nove utvare o Francovi ljubezni in zacelile prve razpoke. Toda komaj so bile zazidane in ko ji je vera v možovo ljubezen vnovič prebudila tudi njeno ljubezen do njega, so se tla njenega zakona vnovič zamajala, stare razpoke so se poglobile, drugi Francov pobeg je povzročil nov potres v njeni duši, toda imela je še dovolj moči, da se je postavila na svoje noge in se vnovič zaklela, da bo odslej živel sama, delala in skrbelo za otroka.

Zakaj ni več petja na vasi? (11)

Zadnji odgovor v naši anketi

V anketi o tem, zakaj ni več petja na vasi, objavljamo tokrat zadnji prispevek; poslal nam ga je Franc Krničar, Grabče 14, p. Zgornje Gorje. Bralci rubrike Gorenjski kraji in ljudje Krničarja že poznajo; pred časom smo objavili njegov zapis o vasi Grabče, o nekdanjem življenju v tem kraju ob vznožju pokljuških gozdov. »Ceprav malce pozno,« piše, »sem se le odločil, da vam odgovorim na vprašanje, zakaj ni več petja na vasi.« — Bralcem sporočamo, da s tem prispevkom našo malo anketo končujemo. Dosegli smo, kar smo hoteli: na vprašanje nam je odgovorilo več bralcev, kot smo mislili, da jih bo. Več ljudi pa več ve. Za konec vam bomo poskušali strniti vaše misli, vaše ugotovitve (resne in manj resne); poskušali bomo — skozi vaše odgovore, ki so bili doslej objavljeni — na kratko odgovoriti na vprašanje, ki se je več kot mesec dni pojavljalo v nadnaslovu naše rubrike: Zakaj ni več petja na vasi? Toda o tem prihodnjič, danes pa poglejmo, kaj nam piše Franc Krničar!

V starih časih, denimo v prejšnjem stoletju, so ljudje vsake vasi živeli bolj zase kot danes. Niso toliko potovali, ker ni bilo skoraj nobenih prometnih zvez, le konj in konjska vprega pa pešpoti! Ljudje določene vasi se zato z vaščani iz bolj oddaljenih krajev niso toliko družili, niso se toliko poznali kot dandanes. Edino pri kaki živinski kupčiji ali na kakšnem sejmu so prišli skupaj.

Tovarn in drugih podjetij, kjer bi vsak dan prišli skupaj in se spoznavali, ni bilo.

Prav zato so bili ljudje v vasi bolj navezani drug na drugega, bolj prijatelji so bili med seboj. Tudi kakšnih posebnih, širših zabav ni bilo. Le ob žegnanju so pri fari malo zaplesali, pa ob nedeljah popoldne v vaški gostilni, pa še to le do noči, zakaj z nočjo so morala biti dekleta že doma. V tistih časih so

ljudje živeli strogo po veri. Ples je bil od cerkve ožigasan kot grešna prireditve. Edino večje zbirališče ljudi je bila maša v cerkvi, procesije in druge verske prireditve — pa tisto malo veselja dvakrat ali trikrat na leto ob večjih praznikih, proščenjih pri fari in na sejmihi!

Zato so se fantje ob dolgih jesenskih in zimskih večerih zbirali na vasi, pod vaško lipo ali kje drugje na dogovorjenem kraju. Klicali so se z ukanjem. Ko jih je bilo že nekaj zbranih, je prišel še vodja vaških fantov; to je bil navadno najstarejši fant v vasi. Kmalu so začeli peti, hoditi po vasi gor in dol, šli pa so tudi v sosednjo vas, kjer se je dostikrat vnel prepir in tudi krvav pretek, zaradi deklet seveda.

V zelo mrzlih zimskih večerih so se fantje zbrali v kakšni hiši, najraje pri kakšnih predicah; če je bila le prilika, so takrat tudi malo zaplesali in zapeli.

Ko so se začela pojavljati modernejša prometna sredstva, najprej vlak, potem kolesa, avtomobili, ceste, so ljudje začeli pogosteje hoditi v druge kraje, v tovarne in rudnike za zaslužkom; takrat se je pričela tudi krhati nekdanja vaška solidarnost. Ljudje niso bili več vsak dan po ves dan skupaj, delali so v tovarnah in ko so se vračali

domov, so bili utrujeni, naslednji dan je bilo spet treba bitj ob točno določeni uri na delovnem mestu, pa naj bo to v jutranji, popoldanski ali nočni izmeni. S temi, ko so se začeli ljudje polagoma zaposlovali, pri raznih podjetjih in v raznih krajih, so se iz vseh krajev pomešali med seboj. Tedaj pa so se začeli tudi strankarski prepiri. Prišli so razni politični hujskači iz drugih krajev in razdvajali ljudi na več strank. To se je dogajalo že v času bivše Avstro-Ogrske monarhije, še bolj pa v prejšnji Jugoslaviji. S strankarskimi prepiri so se ljudje odtujili med seboj, nič več niso bili tako cnotni, po vaseh se niso več družili v skupine in se skupaj zabavali.

V tem času pa so se pričele tudi druge zabave, na primer kino in podobno; v večjih krajih so začeli prireditve plesne, ponekod so se bolj ogrevali za razne kulturne prireditve (igre) itd. Vsak se je lahko odločil, kam bo šel. Z več izbire pa je prišla razdvojenost, nič več niso bili vsi skupaj, kot nekdanj zvečer na vasi. Tudi pri plesih se niso več toliko ozirali na nekdanje običaje, ko je bil v adventu ples prepovedan, se pravi od zadnje nedelje v novembri do božiča, in potem spet v postu, se pravi od pusta do velike noči.

Polagoma je začel na vas prodirati tudi šport in tudi ta je odvažal fante od zbiranja pod vaško lipo in od petja. Omeniti je treba še to, da so zaljubljeni včasih zelo skrivali svoja čustva. Za marsikatero fanta se dolgo ni vedelo, katero punco ima. Tudi ženili so se včasih bolj stari, po tridesetem ali celo štiridesetem letu, zato je bilo v vsaki vasi več fantov, ki so bili izkušeni in navajeni nekdanjega fantovanja. Ti starejši fantje so mlajše naučili petja in fantovanja, vsak fant je tako užil več fantovskih let kot sedaj, ko se ženijo pogostokrat še zelo mladi. Vse to so po mojem mnenju vzroki, zakaj je petje na vasi že skoraj povsem izginilo.

Franc Krničar

Kako so SLAKI osvojili Ameriko (20)

»Znova lahko občudujemo značilnosti slikovitega Colorada; neskončne prerije, globoke kanjone, kjer se zdi, da bodo ogromne skale v strmini nad nami vsak čas zdrvele navzdol, tisočglave črede živine, kavboje in seveda majhna, bela naselja, razvrščena vzdolž rečic. Pueblo je menda edini košos, ki moti farmersko vzdušje in divji videz dežele. Zelo je podoben vele mestom na vzhodni obali ZDA, betonskim polipom z umazanimi obrobami četrtmi, zaviti v dim, s strah vzbujajočim prometom in z vzorno urejenim, snažnim centrom. Koncertna hala stoji v središču in premore več kot tisoč sedežev. Dodobra smo jo napolnili, čeprav nastop ni bil deležen tolikšnega navdušenja kakor, denimo, v Aspen. Bolj so se razživeli obiskovalci večerne plesne prireditve, ki bi spričo vseplošnega norenja prerasa v kaos. Trušč je docela preglasil glasbo, zato smo začasno odložili instrumente in začeli prazniti kozarce whyskija, s katerim so nas zasuli občudovalci.«

SAN FRANCISCO — BISER AMERIKE

»10. oktober. Ob desetih dopoldan odletimo iz Puebla. Potujemo z razmajanim lokalnim 'klipanom', ki spotoma po farmah pobira mleko. Zabavno, ni kaj reči. Se bolj zabavno pa postane, ko pilot spusti letalo nizko k tlom. Da boste videli, kakšen je Colorado iz zraka, pripomni in se malone dotakne vršičkov samotnih dreves.

V Denverju prestopimo v B-720, ki nas ponese 11 kilometrov visoko. Ker ne morem opazovati zemlje pod seboj, oprezam za ljubkimi stewarddesami. V kratkih krilih, izpod katerih gledajo vitke noge, so izredno privlačne. Se sam ne vem, kdaj pristanemo v San Franciscu, prestolnici Kalifornije in najlepšem mestu Združenih držav. Njegov južni del čepi na kopastem hribu. Ceste so en sam klanec in vodijo med svetlo pobarvanimi stavbami, ki se v vročem soncu bleščijo, kot bi bile iz slonovine.

Srce San Franciscu ždi na polotoku, ki ga s koprnim povezuje sloviti Golden Gate Bridge, most nenavadne polkrožne konstrukcije. V zraku jo držijo debele jeklene vrvi, napete čez več kilometrov širok zaliv. Ob hudih nevihtah menda brundajo in godejo kakor zbor tisoč in tisoč basistov.

Koncert smo imeli v Internacionalnem domu, v veliki, popolnoma zasedeni dvorani sredi ene najrazkošnejše četrti urbanističnega »Gullivoya« zahodne obale ZDA. Seveda je uspel. Izmučen, rahlo okajen (povsod ti dajo whys

ki in če hočeš biti vljuden, moraš narediti požirek), vendar dobre volje odidem po čivat. Jutri nas čaka nov dan, novi napori, nove dogodivščine.

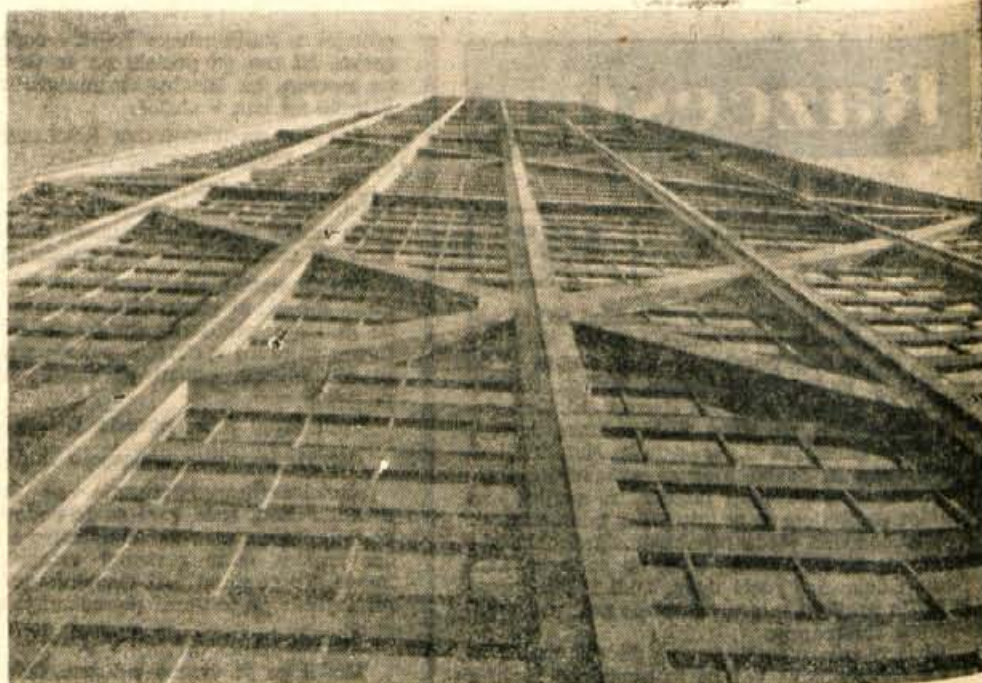
11. oktober. Kolegi so morali uporabiti najrazličnejše trike in prijeme, preden jim je uspelo spraviti me iz postelje. Sele na letališču, od koder smo z avionom B-730 odbrzeli proti Ontariu, sem se dokončno predramil. Pa saj kdo se ne bi? Notranost jeklenega ptiča, katerega končni cilj so bili Havaji, je kar izžarevala eksotično polinezijsko vzdušje; havajska glasba, havajski okraski, dekleta v havajskih oblačilih, ki strežejo izključno le havajske pijače in jedače... Zaradi enotnih sukničev in instrumentov smo pri ljudeh, zlasti pri ljubkih strežajkah, sicer vajenih potnikov najrazličnejšega porekla, harve ter poklica, zbuvali nemajhno radovednost. Spraševali so nas, kam gremo in kaj delamo ter skušale uganiti, koliko »tehtamo« — finančno — kajpak. Kot nalašč je organizacijski odbor izseljencev v Ontariu pripravil veličasten sprejem, sprejem, kakršnega bi se poprej niti v sanjah ne upali obetati. Oba izhoda z aerodroma sta nosila napis znane vsebine: Welcome Slak. Domači muzikantje so neutrudno igrali in preglasili celo hrum letalskih motorjev ter vpitje nekaj sto glave množice čakajočih rojakov. Sledilo je pristrčno rokovanje in pozdravljanje. Nato smo sedli v limuzine in se zapeljali do prostorne hale, prizorišča našega popoldanskega nastopa. Vstopnice so baje razprodali že pred par dnevi. Občinstvo je navdušeno spremljalo izvajanje »najboljšega jugoslovanskega ansambla«, kakor so naslednji dan Slake krstili lokalni listi. Ne mislite, da pretiravam. Zares smo bili deležni izjemne pozornosti. Prireditelj ni ničesar prepustil naključju; Jani Osojnik, denimo, ki je ravno proslavljala rojstni dan, so izročili šopek cvetja.«

DISNEYLAND —

DEZELA IZ PRAVLJICE

»12. oktober. Danes smo koncertirali v tukajšnjem Slovenskem domu. Predstava je — po pričakovanju — docela uspela, a spričo poslušalcev, ki so na koncu jokali kot otroci, sem se počutil precej nelagodno. Slovenska pesem jim je razburkala dušo, odpihnila prah z mladostnih spominov ter oživila potlačeno domotožje. Kar preveč resno so vzeli vse skupaj. Konec koncev smo vendarle samo zabavni ansambel, katerega namen je publiko razvedriti, jo spraviti v dobro voljo, ne pa buditi žalost in bolečino.«

(Nadalj. prihodnje sredo)

102-nadstropen nebotalnik v Chicagu

Chicago

Hotel v Pittsburgu, kjer so bivali Slaki

Koliko imamo cestnih motornih vozil?

Število motornih vozil se je začelo večati zlasti v zadnjih desetih letih, ko se je v vsej državi povečalo število osebnih avtomobilov za več kot desetkrat: leta 1960 je imela Jugoslavija 54 tisoč, leta 1970 pa 721 tisoč avtomobilov. Po stanju iz leta 1970 pride v vsej državi en avto na 29 prebivalcev. To je pa še vedno malo v svetovnem merilu, kajti na vsem svetu imajo 190 milijonov avtomobilov ali 19 prebivalcev pride na en avto, čeprav so obširna območja, kjer je vozil malo. Na Jugoslavijo pride 0,38 % svetovnega števila avtomobilov in ta odstotek se je v desetih letih povečal od 0,07 %. Od evropskega števila okrog 66 milijonov pride na našo državo 1,1 %.

Naša republika ima relativno največ cestnih vozil. Od motorjev in mopeda pride na Slovenijo delež 27,7 %, od osebnih avtomobilov 20,9 %, od tovornjakov 14,9 %. V letu 1970 je bilo v vsej državi registriranih 720.812 avtomobilov, od tega v Sloveniji 150.807. Delež Slovenije je pa vedno manjši. Pred desetimi leti, to je leta 1961, je imela Slovenija 31,6 % vseh avtomobilov v državi, lani pa še navedenih 20,9 %. Njen odstotek se je zlasti hitro manjšal v letih 1966–1968. Po republikah ima največ vozil Srbija kot največja republika (272 tisoč avtomobilov), nato Hrvaška s 184 tisoč; Slovenija je tretja. V lanskem letu se je v vsej državi število avtomobilov povečalo za 158.303, od tega največ v Srbiji (za 64 tisoč), Hrvaška je povečala svoje število za 37 tisoč, Slovenija za 29 tisoč. V odstotkih pogledano je porast v vsej državi za 28 %, v Sloveniji pa je povečanje najmanjše med republikami, namreč za 23 %.

Večanje motorizacije povzroča večanje prometnih nesreč. V lanskem letu je bilo na naših cestah 620 smrtnih nesreč ter 4261 nesreč s hudimi poškodbami. Število smrtnih nesreč pomeni 3,5 odstotka vseh smrtnih primerov v Sloveniji. Če merimo gostoto prometnih nesreč s številom avtomobilov, tedaj je

prišlo lani na 1000 avtomobilov 4,1 smrtnih nesreč ter 28,3 nesreč s hudimi poškodbami. To število se pa občutno manjša. Leta 1961 je pokazal enak račun, da je prišlo na 1000 domačih registriranih avtomobilov v tem letu 9,9 smrtnih poškodbanih in 79,6 poškodovancev s hudimi telesnimi poškodbami.

O cestnih motornih vozilih razpravljamo v zvezi z obremenjenostjo cest, z razvojem cestnega prometa, ki je zlasti glede potniškega prometa v veliki meri nadomestil železniški promet, z razvojem turističnega prometa, kajti znano je, da skoro vsi tuji obiskovalci prihajajo s cestnimi vozili, pa tudi v zvezi z večanjem standarda, kajti velik porast vozil v zasebnem sektorju je gotovo odraz ustrezne življenjske ravni prebivalstva.

Motorizacija je napredovala zlasti v zadnjih desetih letih. Če primerjamo osebne avtomobile kot najbolj znana in razširjena motorna vozila, se je njihovo število v desetih letih podvojevalo: leta 1960 je imela Jugoslavija 54.257 osebnih avtomobilov, leta 1961 75.587, leta 1970 pa 720.815. Kljub temu očitnemu napredku pa je naša država še precej pod svetovnim povprečjem, čeprav imamo obširna območja z majhnim številom vozil, tako ima vsa Afrika komaj nekaj čez 3 milijone avtomobilov, vsa Azija jih ima malo razen Japonske, Južna Amerika razen Brazila je in Argentine, malo jih ima SZ. V svetovnem merilu pride en avto na 19 prebivalcev, v Jugoslaviji na 29, če vzamemo podatke za leto 1970. Ali drugače povedano, Jugoslavija ima 0,57 % svetovnega prebivalstva in 0,38 % svetovnega števila vozil.

Kakšna je ta primerjava, naj pokažejo podatki za zadnjih deset let, ko se je pri nas začelo večati število vozil. Za ves svet so podatki do leta 1968; za zadnji dve leti sta ocenili, ki temeljita na tem, da se po svetu že dolgo časa število avtomobilov poveča za 10 milijonov letno.

Delež Jugoslavije je še majhen, vendar ves čas narašča in to precej hitro; od leta 1967 se je število vozil v SFRJ podvojilo. Največ avtomobilov je v severni Ameriki, kjer jih imajo okrog 100 milijonov, v Evropi jih je tretjina; od evropskega števila jih pride na našo državo 1,1 %. V Evropi so tri države, ki imajo več kot po 10 milijonov avtomobilov, to so ZR Nemčija, Francija in Velika Britanija, vsaka okrog 12 milijonov, Italija je četrta z več kot 9 milijoni; druga naša soseda Avstrija jih ima okrog 1,2 milijona.

Svetovna avtomobilska industrija napravi vsako leto okrog 30 milijonov novih vozil, od česar pa je povečanje samo za 10 milijonov, kajti 20 milijonov vozil gre iz prometa. Podatki o registraciji novih avtomobilov pokažejo torej mnogo večje število kot je dejanski porast; v Evropi na primer je bilo v ZR Nemčiji v letu 1970 na novo registriranih več kot poldrug milijon vozil, v Italiji 1,3 milijone, v Franciji nekaj manj, v Avstriji 140 tisoč itd.

V SFRJ je porast vedno večji, kajti v zadnjih dveh letih se je število avtomobilov povečalo vsakokrat za več kot sto tisoč; od leta 1969 na 1970 je bilo povečanje za 138 tisoč. Slovenija ima relativno največ vozil v državi, en avto pride konec leta na 11,5 ljudi, medtem ko je v vsej državi ta gostota 28,6. Vendar pa se delež Slovenije stalno manjša, kajti pred desetimi leti je imela Slovenija tretjino vseh avtomobilov v Jugoslaviji, sedaj pa petino.

Zaradi rastoče motorizacije se v družinskih proračunih večajo izdatki za prevozna sredstva in storitve, kjer so udeleženi stroški za nabavo, vzdrževanje motornih vozil in vožnjo z njimi. Pri tričlanski družini je bil delež leta 1966 7,3 %, leto pozneje 9,8 %, za nadaljnja leta podatki niso objavljeni.

Med motornimi vozili niso samo avtomobili, ampak tudi motorji, tovornjaki, avtobusi, specialna in vlečna vozila. Mednarodna statistika razlikuje med potniškimi vozili, kamor šteje osebne avtomobile, in komercialnimi vozili (avtobusi, tovornjaki); teh je nekako četrtno števila osebnih avtomobilov. Registracija za leto 1970 je po prvih podatkih pokazala v državi in samo v naši republici to število cestnih motornih vozil in prikolic:

Registrirana cestno motorna vozila v letu 1970

Vrsta vozila	SFRJ	Slovenija	Delež SRS v odstotkih
Motorji in mopedi	369.515	102.275	27,7
Osebnih avtomobili	720.812	150.807	20,9
Avtobusi	14.768	1.664	11,3
Tovornjaki	107.226	15.946	14,9
Specialna vozila	10.117	1.671	16,5
Vlečna vozila	30.568	3.648	11,9
Prikolice	40.649	4.639	11,4

Če računamo vsa motorna vozila, pride na Slovenijo 22,3 odstotka, kajti pri nas je visoko število mopeda (med gornjim številom motorjev in mopeda je motorjev samo ena četrtnina), pri vlečnih vozilih in prikolicah je pa delež Slovenije 11,6 %.

Med avtomobili je v vsej državi v zasebnem sektorju 93,5 %, ker jih je 47 tisoč v družbenem sektorju. V Sloveniji jih je v družbenem sektorju nekaj več kot 5 tisoč, tako da jih je v zasebnem sektorju 96,6 %. Po državah, kjer imajo avtomobile v glavnem v državnem sektorju, je njihovo število povsod zelo

majhno. Pri tovornjakih tudi dela statistika razliko med sektorjema: od 107.226 jih je v zasebnem sektorju 31.960 ali 29,8 %, v Sloveniji jih je zasebnih 5800 tovornjakov od skupaj 15.946, to je 36,3 %. Zasebni sektor je najmočnejši pri motorjih, kajti čim manjša so vozila, tem več jih je v zasebnem sektorju.

Povečanje števila avtomobilov v zadnjem letu je bilo v vsej državi za 28 % in je po republikah zelo različno; kjer je vozil manj, tam se število hitreje večja. V Sloveniji je povečanje najmanjše, za 23 odstotka.

Osebnih avtomobilov po republikah v letu 1970

Republika	Število leta 1970	Povečanje od prejšnjega leta	Povečanje v %
SFRJ	720.812	158.303	28
Bosna in Hercegovina	60.821	15.966	36
Črna gora	12.032	3.440	40
Hrvaška	184.068	36.798	25
Makedonija	40.975	9.898	32
Slovenija	150.807	28.528	23
Srbija	272.109	63.673	31
— ožje območje	191.606	44.137	30
— Vojvodina	69.060	16.181	31
— Kosovo	11.443	3.355	41

Število vseh vrst vozil se in specialnih vozil, v Sloveniji pa število motorjev, ki se že nekaj let manjša. (Prihodnjic: Nesreče).

Uprava javne varnosti

bo na javni dražbi v sredo, 7. aprila, prodala naslednja osnovna sredstva:

- terensko vozilo compagnola, letnik 1966, v nevoznem stanju. Izklicna cena je 7000 din;
- osebni avto zastava 1300, letnik 1965, izklicna cena 10.500 din.

Začetek dražbe bo ob 17. uri pred garažami skupščine občine Kranj.

Iz pisarne UJV v Kranju

Osebnih avtomobilov v svetu in v Jugoslaviji (v tisočih)

Leto	Svet	Jugoslavija	Delež Jugoslavije v odstotkih
1961			
1962	104.310	76	0,07
1963	112.060	98	0,09
1964	121.380	113	0,09
1965	130.660	142	0,11
1966	140.680	188	0,13
1967	150.290	253	0,17
1968	160.720	356	0,22
1969	170.090	440	0,26
1970	180.000	563	0,31
	190.000	721	0,38

Ekipno prvenstvo SRS v kegljanju

Spet Triglav

Osem nastopov kranjskih kegljačev za najvišji republiški ekipni naslov je za nami. V soboto in nedeljo se je namreč končalo letošnje ekipno republiško prvenstvo za moške v kegljanju. Triglavani so tako po pričakovanju osvojili že sedemnajsti republiški naslov, kar je lepa garancija za nastop na državnem in evropskem prvenstvu, kjer bodo Kranjčani poskušali osvojiti še dve laskavi lovoriki.

Kegljači gorenjske metropole so v osmih nastopih na kegljiščih Slovenije podrl kar 57.932 kegljev, povprečno pa je vsak tekmovalček podrl 903,5 kegljev. Kako prepričljiva je njihova zmaga, pokaže še podatek, saj imajo 1786 več podrtih kegljev pred drugouvrščenim Konstruktorjem in kar 4005 kegljev več kot zadnjeplasirana ekipa Novega mesta. Odlično četrto mesto so si prikegljali kegljači Jesenic, medtem ko so Kranjskogorci zasedli enajsto mesto. —dh

Drugo mesto Franca Ekarja in Tomaža Jamnika

V nedeljo, 4. aprila, je bilo na novi slalomski progi v Kranjski gori republiško tekmovalstvo v vožnji z AKIA čolni, ki so se ga udeležile dvočlanske ekipe vseh slovenskih postaj Gorske reševalne službe. Proga je bila dolga 1450 metrov in je imela približno 400 metrov višinske razlike. Na njej se je pomerilo 27 tekmovalnih dvojic, ki so se borili z izredno težko progo, motil pa jih je tudi močan dež in pomanjkanje snega.

Vsaka dvojica je morala na startu ponesrečenca pravilno imobilizirati ter ga pripraviti za prevoz v dolino, nato pa z AKIA čolnom skozi 22 vratic prepeljati v dolino pred ocenjevalno komisijo, ki so

jo sestavljali zdravniki. Komisija je tekmovalne dvojice ocenjevala s kazenskimi točkami.

Prvo mesto je osvojila dvojica Sekli in Gosar iz Kranjske gore, druga pa sta bila Kranjčana Franci Ekar in Tomaž Jamnik, ki sta tudi člana alpinistične odprave ISTAR-O-NAL in se bosta 25. aprila skupaj s tovariši podala na dolgo in naporno pot v Pakistan. Tretja sta bila Kranjčana Smolej in Jaklič, četrta Razingar in Slamberger iz Ljubljane, peta pa Koblar in Zakojšek z Jesenic. Drugo mesto je lep uspeh za znana kranjska alpinista, z malo več sreče pa bi bila lahko tudi prva. —jk

S skupščine občinske gasilske zveze v Kranju. — Foto: F. Perdan

Gasilci so zborovali

V okviru občinske gasilske zveze deluje v kranjski občini 38 gasilskih poklicnih enot, 6 industrijskih gasilskih enot, enota letališča Brnik in poklicna gasilska enota Kranj. V omenjenih gasilskih enotah je lani delalo 3630 gasilcev.

V občini je bilo lani 57 požarov. 41 požarov je bilo v družbenem sektorju, 16 pa v

zasebnem. Skupna škoda je znašala 693.850 novih dinarjev. Največ (osem) požarov je bilo v stanovanjskih stavbah, osemkrat pa so gasilci posredovali tudi pri gašenju osebnih avtomobilov. Nadalje je bilo 7 požarov na gospodarskih poslopih in v trgovskih lokalih, 5 na tovarniških objektih, 4 na električnih napeljavah itd. Poklicna gasilska enota je pri gašenju požarov posredovala 55-krat, prostovoljna gasilska društva so sodelovala 11-krat, od tega 9-krat skupaj s poklicno enoto, 2-krat pa samostojno posredovala.

To pa je le del dejavnosti gasilskih enot v kranjski občini v minulemu letu. Razen tega so društva skrbela za obnavljanje in nakup nove opreme (motornih brizgaln, cevi in tudi gasilskih avtomobilov), za izobraževanje in vzgojo kadrov. Organizirala so različna medsebojna srečanja in tekmovanja, sodelovala pri krvo-dajalskih akcijah itd.

Od 1968. leta je v občini kar 16 gasilskih društev oziroma gasilskih enot nabavilo 17 novih motornih brizgaln, poleg poklicne enote pa imajo društva in industrijske enote v

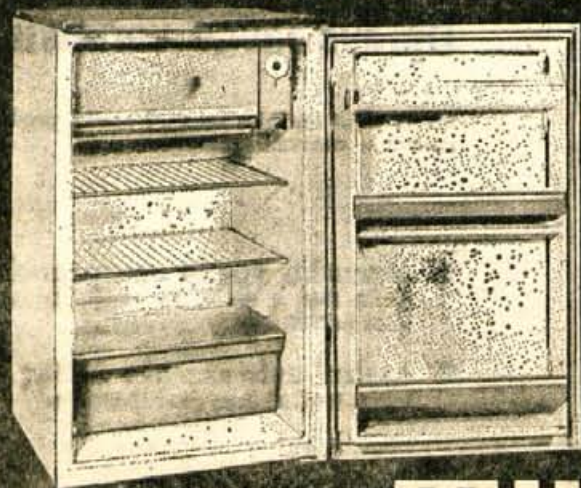
občini tudi 7 gasilskih avtomobilov. Veliko skrb sta občinska gasilska zveza in štab odreda v zadnjih letih posvečala tudi nabavi novih tlačnih cevi. Skratka, za opremo so društva v zadnjih letih sama zbrala okrog 400 tisoč novih dinarjev. Zato so na sobotni redni letni skupščini občinske gasilske zveze menili, da bi morala tudi skupnost v prihodnje namenjati večja sredstva za opremo in dejavnost in čimboljše pripravljenost gasilskih enot.

Na skupščini, ki so se je udeležili tudi predstavniki občinske skupščine gasilske zveze Slovenije, področnega gasilskega štaba za Gorenjsko in nekaterih gorenjskih občinskih gasilskih zvez, so med drugim tudi poudarili, da se morajo v prihodnje gasilske organizacije še bolj povezati z delom organizacije socialistične zveze, s krajevnimi skupnostmi in občini in z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Ko so govorili o različnih dejavnostih gasilskih enot, so posebej pohvalili gasilce tovarne Sava. Ta industrijska enota je namreč lani sama organizirala krvo-dajalsko akcijo, ki se je je udeležilo 40 gasilcev iz podjetja. A. Z.

OD 10. APRILA DO 5. MAJA
VELIKA RAZSTAVA IN PRODAJA
V FESTIVALNI DVORANI NA BLEDU

GORENJE VELENJE

KOMPLETEN
PROGRAM
ZA LETO
1971

murha

KMETOVALCI!

INA — PETROKEMIJA
KUTINA

vam priporoča, da dognujete posevke spomladi s 150 kg KAN-a ali 250 do 300 kg kompleksnega gnojila NPK 12:12:12 ali 200 do 250 kg NPK 17:8:9 ali z 75 kg UREE.

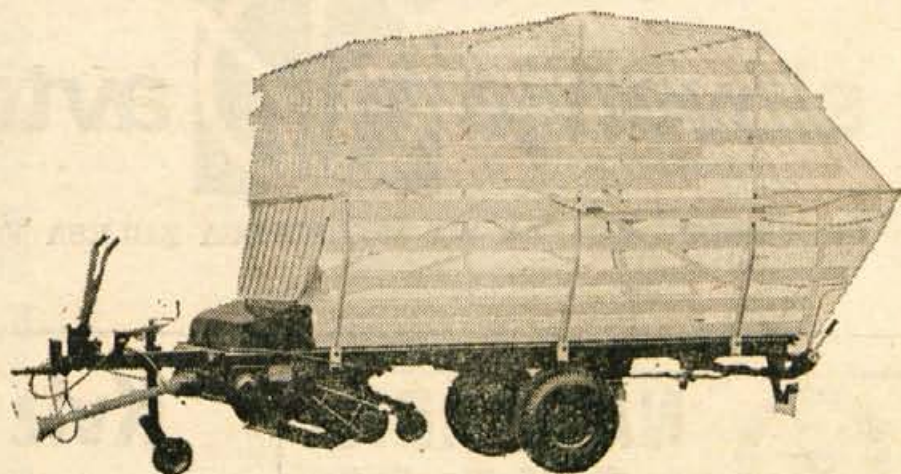
agrotehnika

EXPORT — IMPORT, LJUBLJANA, TITOVA 38

vam nudi iz svojih
konsignacijskih skladišč:**LW 19**

- specialne samonakladalne prikolice MENGELE za seno in svežo krmo
- specialne trosilce hlevskega gnoja MENGELE, nosilnosti od 2 do 4 tone
- specialne trosilce hlevskega gnoja MENGELE s pogonsko osjo izdelano specialno za hribovite predele

Za vse izdelke tovarne MENGELE je zagotovljen servis in rezervni deli

Cene :

Samonakladalna prikolica:	DM	Asch	Lit	USA \$
LW NICO — 16 m ³	4.679,—	33.220,90	798.986,—	1.278,37
LW NICO — 17 m ³	4.738,—	33.639,80	809.060,—	1.294,53
LW 17	5.060,—	35.926,—	864.045,—	1.382,52
LW 17 S	5.699,—	40.462,90	973.161,—	1.557,10
LW 19 — 19 m ³	5.425,—	38.517,50	926.373,—	1.482,25
LW 19 — 22 m ³	5.760,—	40.896,—	979.200,—	1.573,76
LW 19 S	6.214,—	44.119,40	1.061.102,—	1.697,81
LW 21 — 21 m ³	5.992,—	42.543,20	1.023.193,—	1.637,16
LW 21 — 24 m ³	6.326,—	44.914,60	1.080.227,—	1.728,41

Ob spomenu na devet žrtev plazu pod Storžičem

Vse mesece je vstajalo v tisto megleno jutro 29. marca 1937. leta. Zbrali so se mladi Tržičani, polni življenja ter brez oklevanja odšli pod vodstvom Zdravka Kostanjevca prek Loma do pod Storžiča. Smeh in razposajeno mlado veselje jim je polnilo srca. Skrbno so se pripravljali na tekmovalstvo na Skarjevem robu v masivu Storžiča. Kolikokrat so že v tem okolju zdrveli v dolino na smučeh! Kolikokrat so se tedaj tudi ustavili v koči Pod Storžičem! Tedaj so se spuščali tudi v dolino in se veselo vračali na svoje domove...

Tistega dne so se vzpenjali po gazi ob skalah, med glasnim ukanjem in petjem, ob smehu. S smučmi na ramenih so se bližali cilju, ki je bil hkrati tudi start na tekmovalni progi. Vedeli so, da bodo kmalu lahko dokazali, kako koristno so porabili prosti čas na treningih. Zato je bilo tudi njihovo jodlanje in ukanje polno in njihov smeh neposreden. Prav takšni so bili tudi oni sami. Da, bili so neposredni, mladi, šegavi Tržičani!

Naenkrat je sprožil njihov veseli glas zlovešči snežni plaz. Tako iznenada jim je postal mnogo prerani beli grob. Nekateri iz vrste so še komaj uspeli zadržati korak, ki jim je tudi ohranil življenje. Na robu snežnega grobi-

šča svojih devetih tovarišev, s katerimi so nešteto krat stopali na tekmovalne proge v okoliških hribovih, so zrušeni ostrmeli. Sila narave je v ogromni snežni masi pokopala in uničila devet mladih življenj. Nekatera so komajda zastavila korak v pot življenja. Preostala skupina smučarjev je tedaj še z nekoliko upanja, čeprav z zadnjimi močmi, skušala rešiti nesrečne tovariše iz objema bele smrti. Vendar je bila človekova moč tako zelo ničeva v primerjavi z grozljivo silo snežnega plazu. Devet mladih smučarjev je ostalo v belih globelih plazu, od koder se niso več vrnili...

Glasovi tržiških siren so naznanjali nesrečo. Plat zvo-

na župne cerkve je vabil ljudi na pomoč! Vse mesece je bilo na mah pripravljeno pomagati. Kmalu je odjeknilo v mestu: Plaz pod Storžičem! Napotili so se v goro mnogi reševalci, zdravniki, vojaštvo in mnogi, ki so želeli pomagati. Odšli so sorodniki ponesrečenec, čeprav še niso vedeli za strašno resnico. Prijatelji so se zgrozili ob novici in materine solze so v obupu polzele po ovelih licih. Med jokom otrok, žena in meščanov je turobno pozvanjal veliki zvon. Reševanje je potekalo dneve in tedne! Vsak ponovni pokop na mestnem pokopališču je bil znova boleč in ostal tak tudi še dolga desetletja nekatereim...

Boštjan

NALOGE O ČISTOČI

V akcijo za čistočo mesta, vasi in okolice se bodo vključili tudi šolarji. Med drugim bodo pisali naloge na to temo. Prvi teden so se sestali ravnatelji osnovnih šol kranjske občine in predstavniki zavoda za zdravstveno varstvo. Določili so okvirne naslove oziroma teme nalog:

1. Kakšen vtis napravi čistoča na obiskovalca našega kraja,
2. Kaj je glede čistoče narobe v našem kraju,
3. Kaj lahko naredim, da bo kraj lepši.

Naloge bodo pisali šolarji od tretjega do osmega razreda osnovne šole. Učitelji morajo do 30. aprila poslati najboljše naloge komisiji, ki jo bodo imenovali: zavod za šolstvo, sanitarna služba mesta Kranja in turistično društvo Kranj. Komisija bo odbrala petdeset najboljših nalog. Od teh bo deset avtorjev dobilo spominska darila, tri najboljše pa bodo objavljene tudi v časopisu Glas. Za vse nagrajence pa bo turistično društvo Kranj pripravilo enodnevni izlet v neki turistični kraj.

-lb

Modna konfekcija

KRIM

obrat Kranj

sprejememo več

kvalificiranih krojačev in šivilj
za nedoločen čas

Možnost dobrega zaslužka. Prijave sprejemamo vsak dan od 6. do 14. ure v pisarni obrata OZD Kranj, C. JLA 5.

slovenija

avto

PRI NAKUPU KOLESA ALI MOTORNEGA KOLESA VAM NUDIMO UGODEN SEJEMSKI POPUST

Prepričajte se — zadovoljni boste!

Poslovalnica Kranj, Titov trg 1
Poslovalnica Kranj, C. JLA 10

Obiščite naš paviljon na spomladanskem sejmu v Kranju od 10. 4. do 19. 4. v novih prostorih v Savskem logu

**NAGRADA
LOKE 71**

Priprave za mednarodne cestno hitrostne dirke za Nagrado Loke v Skofji Loki so v polnem teku. Zato ne bo napak, če pričakujemo nekoliko v spomin lansko tekmovanje. Spomnilo se, da so bili lansko leto izboljšani vsi kategorijski rekordi na škofjeloški progi, le v kategoriji do 250 ccm je rekord iz leta 1969.

Rekordi na škofjeloški progi pa so taki: do 50 ccm — Kunz (Zahodna Nemčija) 120.895 km/h, do 125 ccm — Drapal (Madžarska) 129.600 km/h, do 250 ccm — Szabo (Maržarska) 139.414 km na uro, do 350 ccm — Nelson (Velika Britanija) 142.895 km na uro, do 500 ccm — Molloy (Nova Zelandija) 145.163 km/h in prikolice — Enders (Zahodna Nemčija) 138.107 km/h.

Poglejmo še izboljševanje absolutnih rekordov v Skofji Loki: Lenz (Avstrija) na stroju norton 350 ccm: 121.988 km/h v letu 1963, Low (Nova Zelandija) na stroju norton 500 ccm: 133.005 km/h v letu 1964, Scheimann (Zahodna Nemčija) na stroju norton 500 ccm: 136.590 km/h v letu 1967, Dodds (Avstralija) na stroju norton 500 ccm: 140.503 km/h v letu 1968, Marsovszky (Svica) na stroju hnto 500 ccm: 144.000 km/h v letu 1969 in Molloy (Nova Zelandija) na stroju kawasaky: 145.163 km na uro v lanskem letu.

Torej je absolutni rekord v rokah Gingerja Molloya iz Nove Zelandije, ki je prijavljen tudi za letošnje tekmovanje. Tekmovalec, ki bo letos izboljšal ta rekord, prejme Nagrado Loke v znesku 5000 din in spominsko plaketo mesta Skofje Loke. Kvalitetni tekmovalci, ki so že prijavljeni in tradicija, da je zadnja leta rekord izboljšani na vsaki prireditvi, zagotavljajo, da bo verjetno Nagrada Loke podeljena tudi letos. Sicer pa bomo videli, kako bo v nedeljo, 30. maja, v Skofji Loki.

Šolska športna društva v kranjski občini

Ze v preteklih letih so na večini osnovnih šol v kranjski občini delovale različne športne ekipe učencev. Letos pa bo z ustanovitvijo šolskih športnih društev športna dejavnost bolj organizirana. Ustanovljen je bil tudi Center za šolska športna društva, njegova naloga pa bo organizacija občinskih in drugih medšolskih tekmovanj.

Po zadnjih podatkih delujejo šolska športna društva na vseh centralnih in samostojnih šolah v občini. Društva imajo 32 sekcij s 1360 aktivnimi športniki. Med sekcijami je največ atletskih; kar 8, sledi rokomet, košarka, orodna telovadba, namizni tenis, plavanje, badminton, akrobatika, streljanje in odbojka. Športniki vseh teh sekcij delujejo v 70 skupinah. Najmanj skupin je pri odbojki, streljanju, akrobatici, plavanju in pri orodni telovadbi. Smučanje in smučarski skoki v tem pregledu niso všteti, ker pritegnejo šole k

zimskim športom tudi učence, ki niso člani šolskih športnih društev. Letos je na primer sodelovalo v zimskih športnih tečajih okoli 700 učencev. Lahko se pohvalimo, da so današnji mladi talentirani tekmovalci dobili osnove prav pri šolskem smučanju (Stefančič, Mesec, Kobal, Jocičova in drugi).

V šolskih športnih društvih pa deluje le 21 učiteljev, med njimi je samo 5 žensk. Večina učiteljev ima višjo in srednjo izobrazbo, 7 pa ima visoko. Poprečno so učitelji zaposleni v športnih sekcijah 4 do 8 ur na teden, kar je seveda velika izvenšolska obremenitev. Ker je vsa športna dejavnost zaradi pomanjkanja časa in pa pomanjkanja kadrov pretežno v večernih urah, so se šole odločile za gojenje samo nekaterih športnih panog.

V zadnjem času so se pogotj za delo šolskih športnih društev močno izenačili. Vse

V nabit polni dvorani Doma JLA v Kranju je bil v sredo zvečer kviz kranjske mladine. V poznavanju NOB iz gornje savske doline so se pomerile tri ekipe: mladinski odsek planinskega društva Kranj, vojaki domače garnizije in aktiv mladine terena Vodovodni stolp. Po treh skupinah vprašanj je največ točk zbrala skupina vojakov, drugi so bili tekmovalci Vodovodnega stolpa, medtem ko je skupina planinskega društva izpadla po drugi skupini vprašanj.

Pri vsem tem ni toliko pomembno, kdo je zmagal. Pomembno je, da je mladina tako aktivna in še več, da vključi v tekmovanje tako tematiko, ki v poljudni obliki osvežuje spomine mlademu rodu na nedavno zgodovino svojih prednikov. Ob vprašanjih in odgovorih o organizaciji prvih revolucionarnih komitejev in vstaj na Gorenjskem, o najvažnejših borbah, o okupatorjevih načrtih za

uničenje našega naroda pa do osvoboditve Begunj, pohoda na Koroško in začetka obnove porušene domovine je tisti večer poslušalo toliko mladine kot na nobenem predavanju v šoli. Se bolj pohvalno pa je to, da je mla-

dina izvedla tekmovanje šole brez stroškov. Edino, kar so povedali, kakih 18 dijakov za knjige zmagovalcev. Celo plesna skupina tovaršev Sava je brezplačno sodelovala v programu z narodnimi plesi.

K. M.

Kviz kranjske mladine

Uspehi tudi brez strokovnjakov

V zadnjih letih je občinska zveza za telesno kulturo na Jesenicah doživela nesluteno večji uspeh svojega dela kot prejšnja leta. Kot organizator in usmerjevalec telesne kulture v občini jo je znala približati širokemu krogu delavcev, učencev, dijakov in je s tem dosegla izredno množičnost; v isti sapi pa je ustvarila take možnosti za nagel vzpon posameznih športnih panog, da je dosegla kvaliteto in obenem vrhunski šport.

Leta 1970 je občinska zveza za telesno kulturo na Jesenicah v svojem programu poudarjala predvsem množično udeleževanje in vanj usmerjala mladino iz srednjih in osnovnih šol. Najpomembnejši in najbolj številni je bil nastop ob dnevu mladosti, saj se je parade mladosti udeležilo prek 700 učencev in dijakov. V sodelovanju z ostalimi klubi in društvi po vseh krajih jeseniške občine je občinska zveza za telesno kulturo priredila več akcij in tekmovanj. Razen krosov in ostalih športnih prireditev je organizirala dve množični vsakoletni akciji: Naučimo se plavanja in akcijo Naučimo se smučanja. Ob prizadevanju plavalnega kluba Jesenice se je lani naučilo plavati prek 280 učencev, po smučarskih terenih pa se je pozimi spuščalo 250 smučarjev — tečajnikov. Letos so za telesno kulturo namenili iz

proračunskih sredstev 40 milijonov dinarjev, vrhunski šport: hokej, smučanje in odbojka. Zaradi izredno razvite športne dejavnosti v občini občutno primanjkuje strokovnega, še bolj pa vodstvenega kadra.

Brez ustreznega vodstva taborniške, strelške, alpske in druge organizacije in društva. Samo športno društvo Jesenice vključuje različnih klubov.

Popravek

V 21. številki Glasa, 17. marca, smo pod naslovom Občni zbor RK v Senčurju zapisali, da je pri obdaritvi bolnih žena sodeloval le šolski RK. Po objavi pa nam sporočili, da je pri tekmovanju sodelovala tudi socialna mislija pri KS v Senčurju.

● Na zboru volivcev Javornik-Koroška Bela so se toževali nad smradom žlindre volne, ki je v odpadnem materialu novega obrata Izolirke. Ze 12. marca pa so v Izolirki namestili ustrezen nabiralnik, ki lovi odpadlo volno in preprečuje, da bi se neznošen smrad širil okoli obrata in okolici.

D. Bavdek

JUGOBANKA

LJUBLJANA,
Titova 32

LJUBLJANA,
Celovška 106

CELJE,
Titov trg 7

Vabimo vas, da se poslužite bančnih storitev, ki vam jih nudi JUGOBANKA s svojimi poslovnimi enotami v Jugoslaviji in preko predstavništev v tujini.

- zbira hranilne vloge občanov
- vodi devizne račune občanov
- opravlja vse storitve na podlagi varčevanja v Jugoslaviji in tujini
- daje kredite za stanovanjsko izgradnjo in potrošniške kredite

Jugoslovanom na začasnem delu v tujini JUGOBANKA omogoča, da svoje prihranke položijo tudi pri tujih bankah s katerimi imamo posebne aranžmane o dvojezičnih in trojezičnih knjižicah in to v ZR Nemčiji, v Avstriji in Švici.

Prihranke v markah, šilingih in frankih na teh knjižicah se lahko prav tako dviga v teh državah in v Jugoslaviji pri vseh filijah JUGOBANKE.

Banka v Celju posluje vsak delavnik, razen sobote, od 9. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

KMETOVALCI!

Kmetijsko živilski kombinat Kranj obvešča:

1. da od 29. 3. 1971 dalje odkupuje na odkupnem mestu Klavnica Kranj, Savska c. 16 vse vrste živine vsak dan od 7. do 13. ure.
Za dostavo živine na Klavnico priznamo do 50 din na glavo odrasle goveje živine, za teleta in prašiče pa do 10 din;
2. da prodaja vse vrste reprodukcijskega materiala za kmetijsko proizvodnjo v trgovini Senčur 88;
3. da prodaja koruzo, pšenico, pšenično krmilno moko, krmila za krave molznice in krmila za perutnino v skladišču Kranj, Cesta JLA št. 1 (bivši Beksel);
4. da prodaja kmetijske stroje proizvodnje PASQALI, VOGELNOOT, OLT, LEMIND, IMT in druge v prodajnem prostoru Kranj, Cesta JLA št. 1 (bivši Beksel).

Objava

Pri oddelku za notranje zadeve skupščine občine Skofja Loka so v hrambi naslednja dvokolesa:

- 1/387 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 665212, zelene barve
- 2/388 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 169704, zelene barve
- 3/389 — moško kolo, znamke »ROG«, št. 571142, zelene barve
- 4/390 — moško kolo, znamke »ROG«, št. 123630, črne barve
- 5/392 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. nez., zelene barve
- 6/393 — žensko kolo, znamke »ROG-STANDARD«, št. 1706446, črne barve
- 7/394 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 286675, sive barve
- 8/395 — otroško kolo, znamke nez., št. 1805685, plave barve
- 9/396 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 700885, sive barve
- 10/397 — moško kolo, znamke »ROG«, brez št., sive barve
- 11/398 — žensko kolo, znamke »ROG«, brez št., črne barve
- 12/399 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 348039, zelene barve
- 13/401 — žensko kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 289802, svetlomodro
- 14/402 — moško kolo, znamke »PUCH«, št. 1000466, svetlomodro
- 15/403 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 556067, svetlomodro
- 16/404 — žensko kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 046989, sive barve
- 17/411 — žensko kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 472497, zelene barve
- 18/411 — žensko kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 577519, modre barve
- 19/411 — moško kolo, znamke »ROPE-DEFRANCE«, št. nez., zelene barve
- 20/411 — moško kolo, znamke »ROG-TURING«, št. 12767, zelene barve
- 21/411 — moško kolo, znamke »REKORD SPORT«, št. 930421, črne barve
- 22/411 — moško kolo, znamke »ROG-TURING«, št. 74790, rdeče barve
- 23/411 — moško kolo, nez. znamke, št. 48, črne barve
- 24/411 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 161289, zelene barve
- 25/411 — moško kolo, znamke »ROG-TURING«, št. 417356, modre barve
- 26/411 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 530340, črne barve
- 27/411 — moško kolo, znamke »ROG-TURING«, št. 748934, zelene barve
- 28/411 — žensko kolo, znamke »ROG-TURING«, št. 226387, črne barve
- 29/411 — žensko kolo, znamke »COTUR«, št. F.82687, rdeče barve
- 30/411 — žensko kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 288724, zelene barve
- 31/414 — moško kolo, znamke »REKORD«, št. 872699, belomodre barve
- 32/414 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 807841, črne barve
- 33/414 — žensko kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 94584, črne barve
- 34/414 — žensko kolo, znamke »PONY«, št. 67-420551, rdeče barve
- 35/414 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 254684, svetlozelene barve
- 36/414 — žensko kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 534388, zelene barve
- 37/414 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 570846, plave barve
- 38/414 — žensko kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 561759, svetlozelene barve
- 39/419 — moško kolo, znamke »ROG-TURING«, brez št., črne barve
- 40/419 — žensko kolo, znamke »ROG-TURING«, brez št., sive barve
- 41/419 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 185404, zelene barve
- 42/419 — moško kolo, brez znamke, nez. št., zelene barve
- 43/419 — žensko kolo, brez znamke, nez. št., zelene barve
- 44/419 — moško kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. 943297, črne barve
- 45/419 — moško kolo, znamke »ROG-REKORD«, št. 928874, sive barve
- 46/419 — žensko kolo, znamke »ROG-SPORT«, št. nez., zelene barve

Pozivamo lastnike, da kolesa vzamejo najpozneje v enem letu po objavi, ker po preteku tega roka postanejo družbena lastnina. Ob prevzemu je treba predložiti na vpogled dokumente o lastništvu.

Oddelk za notranje zadeve
skupščine občine
SKOFJA LOKA

KMETOVALCI!

Na zalogi imamo vse vrste semen, tudi semenski krompir sorte Igor in cvetnik.

Ljubitelji cvetja lahko dobiti kvalitetne cvetlice v prodajalni Gasilska ul. 5 (Stražišče)

KMETIJSKA ZADRUGA
SLOGA, KRANJ

ZITOPROMET SENTA
skladišče Kranj
Tavčarjeva 31

sprejme v redno delovno razmerje

SKLADIŠČNIKA

Pogoj: KV delavec trgovske stroke.

Obiščite nas na X.

Spomladanskem
sejmu

od 10. do 19. aprila
v Kranju

Kmetovalci!

NA SPOMLADANSKEM GORENJSKEM
SEJMU V KRANJU
od 10. do 19. aprila
se bomo predstavili z novim razširjenim
programom

kmetijskih strojev

Novost: Na sejmu boste lahko dobili tudi informacijo o odkupu živine, nakupu reprodukcijskega materiala za kmetijsko proizvodnjo, nakupu koruze, pšenice in ostalih krmil, odkupu kmetijskih pridelkov

Vabi vas Kmetijsko živilski kombinat Kranj

Podjetje za PTT promet Kranj

sprejme na delo za nedoločen čas:

1. 3 diplomirane
elektroinženirje
Pogoj: elektro fakulteta II. stopnje —
šibki tok;

2. elektroinstalaterja
za telefonske instalacije v stanovanjih

Kandidati naj se zglase osebno v splošnem oddelku
podjetja ali dostavijo pismene prošnje.

Elektrotehnično podjetje Kranj

objavlja prosta delovna mesta:

1. večje število kvalificiranih
elektroinstalaterjev
2. večje število polkvalificiranih
in nekvalificiranih delavcev

Pogoji: da so mlajši, da imajo veselje do elektro-
instalacijske stroke, da imajo končanih 8. razredov
osnovne šole.

Za kandidate pod točko 1. in 2. se zahteva, da ni-
majo več obveznosti do JLA. Stanovanj podjetje
nima na razpolago. Osebni dohodki se izplačujejo
v skladu s pravilnikom o OD.

Vlogo z navedbo osnovnih podatkov, točnim naslo-
vom, dosedanje zaposlitve je treba poslati na naslov
Elektrotehnično podjetje Kranj — Gregorčičeva 8.
Razpis velja do 15. aprila.

Skupščina občine Tržič

bo na javni dražbi v sredo, 14. aprila 1971, prodala

osebni avto fiat 1300

letnik 1967, v brezhibnem stanju, izključna cena je
15.000 din.

Začetek dražbe bo ob 15. uri na dvorišču skupščine
občine Tržič.

Skupščina občine Tržič

Komisija za kadrovska
vprašanja

Tovarne čipk, vezenin in konfekcije

Bled

objavlja prosto delovno mesto

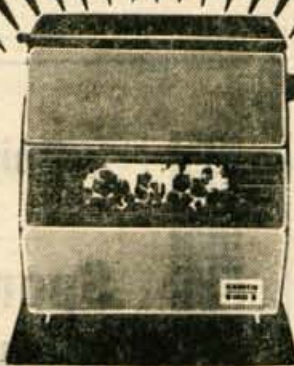
pravnega referenta

Pogoji: diplomiran pravnik ali pravnik in 2 leti kot
dipl. pravnik v gospodarski organizaciji oziroma
pet let kot pravnik v gospodarski organizaciji.
Poskusni rok do 3 mesecev. Stanovanje ni na raz-
polago. Osebni dohodek po pravilniku o delitvi
sredstev za OD.

Prijave z ustrežno dokumentacijo naj kandidati
pošljejo na gornji naslov. Rok za sprejemanje prijav
je 15 dni od dneva objave.

trajno
goreča
peč

KAMIN EMO 5

5000 kcal/h

za

**VSE VRSTE JUGOSLOVANSKIH
PREMOGOV**

PRODAM

Prodam KRAVO ZA PLEME. Prebačevo 9, Kranj
 Ugodno prodam globok OTROSKI VOZICEK. Sifkovič, Koroška 10, Kranj 1569
 Prodaj vprežne GRABLJE in dvobrazdni PLUG. Zgornji Brnik 35 1661
 Prodaj nemško SLAMOREZnico s pihalnikom. Grad 5, Cerklje 1662
 Prodaj dvobrazdni TRAKTORSKI PLUG. Sp. Brnik 46, Cerklje 1663
 Prodaj tri PRASICKE, težke po 20 kg. Zg. Brnik 76 1664
 Prodaj PRASICKE. Lahovče 21, Cerklje 1665
 Prodaj PRASICKE. Zalog 8, Cerklje 1666

Poceni prodam debelo REPO ali zamenjam za seno. Naslov v oglasnem oddelku 1685
 Prodaj večjo količino semenske CRNE DETELJE. Srednja vas 48, Senčur 1686
 Prodaj zidno OPEKO in vprežni KULTIVATOR. Bernik Anton, Virmaše 48, Skofja Loka 1687
 Prodaj avtogenski VARILNI APARAT z manometri, znamke meser. Rovtar, Britof 17, Kranj 1688

Prodaj FIAT 750. Nanut, Zevnikova 9, Kranj (Orehek) 1698
 FIAT — BERLINA 1100 E ugodno prodaj. Garantirano iz druge roke. Naslov v oglasnem oddelku 1699
 Prodaj AMI-6, letnik 1965. Ovsišče 23, Podnart 1700
 Prodaj FIAT 750, letnik 1963. Ogled pri Avtoličarstvu Lesce 1706

KUPIM

Kupim stabilni električni VRTALNI STROJ premera do 30. Slatnar Peter, Cerklje 50 1689
 Kupim DESKE slabše vrste. Zaplotnik, Pivka 64, Naklo 1690
 Kupim MESALEC za beton. Oblak Viktor, Groharjevo naselje 7, Skofja Loka 1691
 Kupim delovnega VOLA od 400 do 600 kg. Podreča 11, Kranj 1692

STANOVANJA

Iščem prazno ali opremljeno SOBO v Kranju. Plačam eno leto naprej. Naslov v oglasnem oddelku 1484
 Iščem SOBO s kuhinjo v bližini Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 1701

IZGUBLJENO

V okolici Kranja se je izgubila sivo-črna nemška OVČARKA, stara eno leto, sliši na ime »Bebi«. Sporočite proti nagradi 200.000 S din na naslov: Kranjc, Sattnarjeva 15, blok 8 b, prvo stopnišče, Ljubljana 1702
 CENJENE STRANKE! Za velikonočne praznike imam na zalogi po konkurenčnih cenah domače SUHO MESO in SUNKE brez kože, MESARIJA KALAN, Stražišče, Kranj 1647
 Po dobri šunki še dober »CVICEK«. Dobi se na Jezerški cesti 8, Kranj 1703
 OBVEŠČAM, da bom aprila redno začel opravljati obrt STROJNEGA KLJUČAVNICARJA. Slatnar Peter, Cerklje 50 1704

OSTALO

FANT, 25 let, želi spoznati deklo za skupne izlete v prostem času. 1705

Jesenice PLAVZ

7. aprila italij. barv. CS film CHE GUEVARA
 8. aprila jugoslov. barv. film LJUBEZEN IN KLET-VICA
 9. aprila jugoslov. barv. film LJUBEZEN IN KLET-VICA

Dovje-Mojstrana

7. aprila amer.-sovj. barv. CS film WATERLOO

Kranjska gora

8. aprila amer. barv. film IDEALNA PESTUNJA

Javornik DELAVSKI DOM

7. aprila jugoslov. barv. film LJUBEZEN IN KLET-VICA

Radovljica

7. aprila amer. barv. film SMRTONOSNI STRELI NA BROADWAYU ob 18. uri, amer. barv. film BOSTONSKI DAVITELJ ob 20. uri
 8. aprila amer. barv. film SMRTONOSNI STRELI NA BROADWAYU ob 20. uri
 9. aprila amer. barv. film BOSTONSKI DAVITELJ ob 18. uri, franc. barv. film MADAME BOVARY ob 20. uri

Bled

7. aprila amer. barv. film SKRIVNOST VATIKANSKEGA ZAKLADA ob 17. in 20. uri
 8. aprila amer. barv. film SKRIVNOST VATIKANSKEGA ZAKLADA ob 17. in 20. uri
 9. aprila amer. barv. film VRAZJA BRIGADA ob 17. in 20. uri

Skofja Loka SORA

7. aprila slov. barv. film RDECE KLASJE ob 18. in 20. uri
 8. aprila amer. barv. film SPIJON V ZELENEM KLOBUKU ob 20. uri
 9. aprila amer. barv. film SPIJON V ZELENEM KLOBUKU ob 18. uri

Železniki OBZORJE

7. aprila slov. barv. film RDECE KLASJE ob 20. uri
 8. aprila slov. barv. film RDECE KLASJE ob 20. uri
 9. aprila nemški barv. film HURA — SOLA GORI ob 20. uri

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, mailoglasna in naročniška služba 22-152. — Naročniška: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

**OBIŠČITE NAS
 NA X. SPOMLADANSKEM
 SEJMU
 V KRANJU
 OD 10. — 19. IV.
 SAVSKI LOG — HALA B**

lesnina
POHIŠTVO

ENODNEVNE PISČANCE vsako sredo, SVEŽA JAJCA in 1 LETO STARE KOSI pa tudi ob sobotah po zelo ugodni ceni prodaja valilnica v Naklem.

Prodaj CEBELE, CEBELNIK in ORODJE. Smartno 1667
 Prodaj KRAVO po teletu. Zg. Brnik 73 1668
 Prodaj SLAMO. Zupan, Cerklje 71 1669
 Prodaj šest mesecev brejo KRAVO s tretjim teletom. Aleš Jakob, Zg. Jezersko 9 1670
 Prodaj več MIZARSKIH STROJEV in v Senčurju ob glavni cesti Kranj — Brnik dve ZAZIDLJIVI PARCELI. Smledniška 32, Kranj 1671
 Prodaj ZAZIDLJIVO PARCELO (Snakovo — Križe). Naslov v oglasnem oddelku 1672
 Prodaj DESKE za opaže. Naslov v oglasnem oddelku 1673

Prodaj SEMENSKI KROMPIR dezire. Korošec Janez, Milje 3, Senčur 1674
 Prodaj SEMENSKI KROMPIR igor in cvetnik. Breg ob Savi 8, Kranj 1675
 Prodaj motorno vprežno KOSILNICO bucher in SLAMOREZnico na ročni ali motorni pogon. Britof 39, Kranj 1676
 Prodaj SVINJO za zakol. Cirče 24, Kranj 1677
 Prodaj SENO, OTAVO in 12 betonskih STEBROV za ograjo. Bertonec, Virmaše 73, Skofja Loka 1678
 Prodaj 5000 kg SENA. Volčje 86 1679
 Prodaj SLAMOREZnico s pihalnikom. Polica 1, Naklo 1680

Prodaj malo rabljen otroški športni VOZICEK znamke schmid. Ljubljanska 2, Kranj 1681
 Prodaj krmilno REPO po 0,10 din, razrezano SLAMO in LATE (rimeljne za folc) 5 x 5 cm. Sajovic, Velesovo 24, Cerklje 1682
 Prodaj leseno BARAKO. Naslov v oglasnem oddelku 1683
 Prodaj SLAMO in LATE za kozolec. Trstenik 15 1684

Za večjo varnost v prometu

Republiška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu je po javni razpravi lani prek institucij javnega obveščanja te dni izdala in založila Kodeks etike udeležencev v cestnem prometu. Kodeks je natisnjen v 300.000 izvodih in bo na voljo vsem udeležencem v cestnem prometu, zlasti pa voznikom motornih vozil.

Na odločitev republiške komisije o pripravi in izdaji te publikacije je vplivalo več činiteljev. Med osnovnimi pa so vsekakor že nakazani v samem namenu kodeksa, ki se prepleta skozi celotno vsebino: v iskanju človekove osebnosti, njegovih moralnih vrednot, obzirnosti, strpnosti in tovarištva do soljudi na cesti. V teh mislih izražena vsebina kodeksa opozarja prav vse udeležence v prometu na dosledno spoštovanje prometnega reda in zakonitosti. Zlasti pa na spreminjanje se okoliščine, v katerih živijo in delajo ljudje, ki porajajo med njimi vedno znova nove odnose in ki jih še tako natančni pravni predpisi ne morejo urejati dovolj uspešno. Te vrzeli lahko izpolnijo le posamezni udeleženci v prometu sami z zavestnim medsebojnim uveljavljanjem moralno etičnih vrednot.

Kodeks etike udeležencev v cestnem prometu je dala republiška komisija na razpolago avto-moto zvezi Slovenije in združenju šoferjev in avtomehaničev za vse člane obeh organizacij. Komisije za varnost prometa v občinah pa:

- vsem šolam, da bi ga učitelji-predavatelji prometne varnosti uporabili pri pripravljavanju gradiva za prometno vzgajanje šolske mladine;

- vsem avtošolam z naročilom, da izročijo kodeks vsakemu kandidatu za voznika motornega vozila, ki se bo prijavil v avtošolo, medtem ko naj bi avtošole celotno gradivo kodeksa vnesle tudi v program teoretične priprave kandidata za vozniki izpiti;

- vsem lastnikom — voznikom — motornih vozil pri registraciji motornega vozila še s posebnim opozorilom, da kodeks prebera in ga nato dajo prebrati še drugim družinskim članom;

- vsem gospodarskim organizacijam in drugim institucijam, da razdele kodeks voznikom, delavcem in drugim uslužbencem — udeležencem v cestnem prometu teh podjetij in organizacij;

- vsem drugim udeležencem v prometu (kolesarjem, mopedistom, voznikom vpreg itd.) ob priliki prometno vzgojnih akcij in po načinu, ki bo za prilike v posamezni občini najbolj primeren.

Ponekod menijo, da bi morali dobiti kodeks etike v prometu najprej v roke že znani agresivni vozniki in drugi udeleženci v prometu prek sodnika za prekrške ob obravnavanju kazenske zadeve kršilcev v prometu. Prometni millčniki pa naj bi izročili kodeks vsaj tistim grobim kršilcem reda v prometu, ki bi jih mandatno kaznovali na kraju samem ali vložili zoper nje predloge za uvedbo kazenskega postopka.

Morda bo akcija s kodeksom etike udeležencev v cestnem prometu le prvi tovrstni preizkus republiške komisije med njeno bogato dejavnostjo prispevati tudi v tej obliki čim več k večjemu redu in varnosti ljudi v cestnem prometu. Prepričani pa smo, da bo večina udeležencev v prometu sprejela kodeks z razumevanjem in da bo marsikdo iskal v kodeksu svojo osebnost glede na njegovo vedenje v prometu. Izkušnje v zvezi s kodeksom pa bodo zanesljivo lahko koristile kasneje pri oblikovanju dopolnjevanja in pripravljavanja novih predpisov s področja prometne zakonodaje. Na vse to so že opozorile razne institucije in posamezni občani s svojimi predlogi in sugestijami ob javni razpravi predloga kodeksa etike udeležencev v cestnem prometu novembra 1970. leta.

Zato naj velja za vse, ki se kakorkoli vključijo v prometno življenje, da se bodo prizadevali vedno in povsod držati v kodeksu omenjenih načel etike in morale zaradi njih samih, v srečo in zadovoljstvo soljudi in vse družbene skupnosti.

D. Suhi

Otrok skočil pred avtomobil

V ponedeljek, 5. aprila, popoldne se je na cesti prvega reda na Posavcu pripetila hujša prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Janez Sitar iz Dobrega polja je vozil od Podnarta proti Crnivcu. Pri hiši št. 14 na Posavcu pa je z desne strani nenadoma skočila pred njegov avtomobil 2-letna Tomjan Tanja s Posavca št. 14. Kljub zaviranju je avtomobil deklico zadel. Pri tem je voznik zapeljal s ceste in se prevrnil. Deklico so s hujšimi poškodbami prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Sklad za varstvo pred požarom

Na podlagi republiškega zakona o varstvu pred požarom in o gasilstvu je kranjska skupščina na zadnji seji sprejela odlok o ustanovitvi gasilskega sklada. Viri sredstev sklada bodo: 6-odstotni prispevek od tehničnih premij za požarno zavarovanje premoženja zavarovanega v občini, nadalje sredstva, ki jih namenijo družbenopolitične skupnosti, delovne in druge organizacije ter državni organi za uresničevanje potreb na področju varstva pred požarom v skladu z občinskim načrtom varstva pred požarom in nazadnje sredstva, ki jih prispevajo v občini.

Ta sredstva bo 9-članski upravni odbor sklada lahko namenil za nabavo specialnih gasilskih tehničnih sredstev in sredstev obveščanja, za gradnjo, obnavljanje in preurejanje gasilskih domov in vodnih bazenov, za strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje kadrov, ki delajo na področju varstva pred požari in za razširjanje požarne preventive. Skupščina je na seji imenovala tudi 9-članski upravni odbor sklada, za predsednika sklada pa je imenovala Rudija Nadižovca, varnostnega inženirja v Savi Kranj. Upravni odbor bo moral najprej izdelati finančni načrt sklada.

A. Z.

nesreče

PADLA POD AVTOBUS

V petek, 2. aprila, popoldne je Marija Peternelj, stara 74 let, z Zirovskega vrha nad Skofjo Loko na avtobusnem postajališču v Gorenji vasi izstopila iz avtobusa, ki ga je vozil Marko Demšar iz Javorjev. Ko je avtobus odpeljal s postajališča, se je Peterneljeva ob avtobusu med hojo opotekla in padla pod avtobus. Voznik avtobusa je njen padec še pravočasno opazil in ustavil. Pri padcu je Peterneljeva udarila z glavo ob cesto in se hudo ranila. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico.

PO NESRECI POBEGNIL

Na cesti prvega reda v Gozd-Martuljku je v petek, 2. aprila, zvečer neznan voznik osebnega avtomobila pri hiši št. 62 zadel Danijela Zupana iz Gozda, ki je hodil po cesti. Pešec se je v nesreči hudo ranil. Voznik je po nesreči pobegnil in ga do sedaj še niso izsledili.

OTROK PRITEKEL NA CESTO

V soboto, 3. aprila, dopoldne je na cesti četrtega reda v Naklem voznik vojaškega tovornega avtomobila vojak Franko Mavrič zadel 6-letnega Boštjana Jošta iz Naklega. Deček je nenadoma z leve strani pritekkel na cesto. Huje ranjenega so prepeljali v bolnišnico.

AVTOMOBIL ZLETEL S CESTE

Na cesti prvega reda v Dovjem je v soboto, 3. aprila, popoldne zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti zaneslo osebni avtomobil, ki ga je vozil Franc Gogala z Jesenic. Avtomobil je trčil v snežno palico, nato pa je okoli 22 metrov letel po zraku in obstal prevrnjen na streho. Voznik in sopotnica Dušica Gogala sta bila v nesreči huje ranjena in se zdravita v jeseniški bolnišnici.

VOZNIK ZADREMAL

V nedeljo, 4. aprila, zjutraj je na cesti prvega reda na Jesenicah voznik osebnega avtomobila Anton Jeršin z Jesenic zavezil ob električni drog na levi strani ceste. Nesreča se je pripetila, ker je voznik za volanom zadremal. V nesreči je bila huje ranjena voznikova žena in so jo prepeljali v jeseniško bolnišnico.

ZADEL PESCA

V Bistrici pri Trziču je v ponedeljek, 5. aprila, zvečer voznik osebnega avtomobila Anton Košir iz Brezlj pri Trziču zavel Ignaca Rožiča iz Kovorja, ki je opotekaje se prečkal cesto z desne proti levi. Kljub zaviranju in umikanju je avtomobil pešca zadel in zbil po cesti. V nesreči je bil Ignac Rožič lažje ranjen.

L. M.

Potrti v globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v 57. letu starosti nepričakovano zapustil naš ljubljani mož in skrbni oče

Stanislav Rozman

str. ključavničar

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 8. aprila, ob 16. uri izpred hiše žalosti, Loka 3 pri Trziču, na pokopališču v Kovor.

Prosimo tihoga sožalja žena Frančiška, D. J. Stanko, Ivanka por. Kurnik, Marija, Nada, Tonček, bratje, sestre in drugo sorodstvo

Loka, 6. aprila 1971

Zahvala

V 81. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša ljuba dobra teta in sestra

Marija Kalan

Iskreno se zahvaljujemo vsem našim dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje ter vsem tistim, ki so nam izrekli sožalje. Zahvala dr. Janezu Bajžlju, ki ji je bil vedno na strani, č. g. župniku z Brega za pogrebne obrede. Iskreno se zahvaljujemo pevcem društva upokojencev in zvonarjem. Za darovane vence vsem še enkrat prav lepa hvala.

Breg ob Savi, 2. aprila 1971

Zalučoč: sestri Marjana in Ivana, nečaki in nečakinje

Bogdan Norčič — državni prvak pri starejših mladincih. Posnetek je z evropskega prvenstva iz ZRN, kjer je osvojil 25. mesto.

Bogdan Norčič — državni prvak

Na 65-metrski skakalnici v Planici je bilo v nedeljo tudi državno prvenstvo za starejše mladince. Nastopilo je 30 tekmovalcev, od tega le en predstavnik Hrvatske. Največ uspeha so imeli po pričakovanju člani državne mladinske reprezentance. Naslov državnega prvaka je osvojil Kranjčan Bogdan Norčič in tako dosegel v letošnji sezoni svoj največji uspeh. Njegova zmaga je bila prepričljiva in je že v poskusni seriji poletel 66,5 metra, kar je več, kot je rekord skakalnice. Na odlično drugo mesto pa se je uvrstil republiški prvak Kopal.

Vrstni red: 1. Bogdan Norčič (Triglav), 2. Klemen Kopal (Triglav), 3. Vojko Blaznik (Ilirija), 4. Andrej Cuznar (Jesenice), 5. Srečko Grosar (Triglav), 6. Bojan Oblak (Logatec), 7. Marko Mlakar (Logatec), 8. Lojze Ilnikar (Ilirija), 9. Jože Kapušin (Triglav), 10. Marjan Pavliha (Ilirija), 11. Janez Poljanšek (Alpina), 12. Vojko Blaznik (Jesenice), 13. Ljubo Prešeren (Jesenice), 14. Zvonke Prešeren (Jesenice) ... 18. Brane Hafnar (Triglav), 19. Drago Lombar (Kropa) itd.

J. Javornik

OD NEDELJE DO NEDELJE

NOGOMET — Drugo kolo v republiški nogometni ligi je spet razočaralo privrženca kranjskega Triglava. Kljub domačemu terenu so namreč izgubili obe točki.

V ZCNL, kjer igrata loški LTH in Tržič, je le Tržičanom uspelo, da so osvojili obe pomembni točki. Skofjelčani so na domačem igrišču izgubili z enajsterico Zagorja. Rezultati: Triglav : Celje-Kladivar 3:4 (1:3), LTH : Zagorje 0:3 (0:2), Tržič : Hrasnik 6:3 (2:1). Triglav je po trinajstem kolu z desetimi točkami na predzadnjem mestu, Tržičani so deveti, LTH pa enajsti.

Parj prihodnjega kola: Kovinar : Triglav, Tabor : Tržič in Nova Gorica : LTH.

ROKOMET — Edini gorenjski predstavnik v SRL Tržič se je v nedeljo prvič predstavil domačim gledalcem. Kljub vodstvu v prvem delu tekme so gostje iz Ajdovščine iztržili točko. Rezultat srečanja: Tržič : Ajdovščina 8:8.

Par tretjega kola: Tržič : Slovan.

ODBOJKA — S prvim kolom so štartali tudi odbojkarji v II. zvezni odbojkarjski ligi — zahod. Jeseničani so v gosteh izgubili z odbojkarji Modriča. Rezultat: Modrič : Jesenice 3:0. V drugem kolu Jeseničani goste odbojkarje Vukovarja.

SMUCANJE — Na Zelenici je bila tovarna BPT Tržič prireditelj tradicionalnega tekmovanja tekstilnih delavcev Slovenije v veleslalomu. Zmagovalci: ml. člani: Nadižar (BPT), mladinci: Bajt (Tekstilindus), člani: Ursič (Toper-Celje), st. člani: Pogačnik (Vele-tekstil Ljubljana), članice: Rozman (Almira). Ekipno: BPT — Tržič.

Tovarna Peko Tržič pa je bila prireditelj že 20. tekmovanja usnjarjev, gumarjev in čevljarjev v veleslalomu. Zmagovalci: člani do 45 let: Meglič (Peko), veterani: Vončina (Planika), članice: Bogataj (Peko), ekipno: Peko.

—dh

Tradicionalno tekmovanje v skokih za pokal Kranja

M. Mesec in ekipa Triglava

Na planiški 65-metrski skakalnici je bila v nedeljo zadnja letošnja skakalna prireditev ob udeležbi vseh naših najboljših skakalcev tako v članski kakor tudi v mladinski konkurenci. Med boljšimi so manjkali le Stefančič, Demšar in Prelovšek, ki so to nedeljo tekmovali v NDR. Več kot 80 tekmovalcev se je kljub močnemu deževju borilo za ekipni prehodni pokal mesta Kranja, ki ga je podarila občinska konferenca SZDL Kranj. V ekipni konkurenci so bili letos daleč najboljši Kranjčani, saj so pustili drugouvrščeno ekipo Jesenic za sabo za 113 točk. Tudi druga ekipa kranjskega Triglava je bila boljša od ekipe Jesenice II.

V članski konkurenci je zanesljivo zmagal Kranjčan Marjan Mesec in tako pustil ponovno za sabo vse ostale jugoslovanske reprezentante. Presenetil pa je kombinatorec Janez Gorjanc, ki je zasedel odlično 3. mesto. Večje število reprezentantov pa je pustil za sabo tudi veteran Marjan Pečar, ki se je uvrstil na 5. mesto. Za zaključek sezone je dosegel zelo dober rezultat tudi Franci Mesec, saj so bili za njim Jurman, Smolej in drugi. Med starejšimi mladinci se je najbolj izkazal Bogdan Norčič (Triglav), ki je premagal tudi vse člane. Visoko uvrstitev, najmanj 3. mesto, pa si je zaradi padca zapravil Jože Kapušin. Ivo Zupan z Jesenic pa je bil najboljši med mlajšimi mladinci.

Za zaključek sezone smo videli kljub težkim tekmovalnim pogojem vrsto odličnih skokov, predvsem pa so zadovoljili mladinci. Prireditev pa je odlično organiziral kranjski Triglav.

Rezultati — ČLANI: 1. M. Mesec (Triglav) 212,0 (62,5, 63,5), 2. Dolhar (JLA) 209,4 (63,5, 63), 3. Gorjanc (Triglav) 209,0 (64,5, 61,5), 4. Danilo Pudgar (Crna) 208,2 (63,5, 61,5), 5. Pečar (Jesenice) 195,2 (59, 61), 6. Dovžan (Jesenice) 194,0 (62, 59), 7. F. Mesec (Triglav) 192,6 (59, 59), 8. Jurman (JLA) 191,5 (62, 59), 9. Smolej (JLA) 183,0 (57, 56,5), 10. Zajc (Ilirija) 177,1 (62 p., 63,5); STAREJSI MLADINCI: 1. Norčič (Triglav) 214,1 (64, 64), 2. Kopal (Triglav) 203,0 (62, 61,5), 3. Blaznik (Ilirija) 198,1 (62, 61), 4. Cuznar (Jesenice) 190,2 (59,5, 58), 5. Grosar (Triglav) 189,5 (59, 59,5) ... 9. Kapušin (Triglav) 168,4 (63, 61 p.); MLAJŠI MLADINCI: 1. Zupan (Jesenice) 140,4 (48,5, 48), 2. Očko (Triglav) 135,6 (46,5, 46,5) 3. Turk (Logatec) 127,7 (46, 46,5), 4. Petek (Logatec) 119,7 (49,5, 43), 5. Justin (Jesenice) 104,6 (46, 39,5) itd.

EKIPNO: 1. Triglav I. 1070,4, 2. Jesenice I. 956,9, 3. Ilirija 899,8, 4. Triglav II. 852,9, 5. Jesenice II. 799,3 itd.

J. Javornik

Šahovsko prvenstvo Slovenije

Kranj 15.

Na šahovskem brzopoteznem prvenstvu slovenskih mest je v nedeljo od 37 nastopajočih ekip kranjska reprezentanca obtičala na 15. mestu. Za kranjsko ekipo so igrali: Zbil, Bukovac, Matjašič, Naglič, Šmid in Vujičić. Z Gorenjske so na imenovanem prvenstvu v Zagorju nastopile še ekipa Skofje Loke, ki je v skupini C zasedla prvo mesto, Tržič je bil sedmi. V B skupini je kranjska ekipa zasedla tretje mesto, ekipa Lesc je bila šele enajsta. Druga ekipa Kranja je zasedla 7. mesto. F. Štagar

J. Javornik

Občinsko prvenstvo Kranja v skokih

Prvaki: M. Mesec, Norčič in Očko

V Planici je bilo v nedeljo tudi občinsko prvenstvo Kranja v smučarskih skokih.

Vrstni red v posameznih kategorijah — člani: 1. Marjan Mesec, 2. Janez Gorjanc, 3. Franci Mesec, 4. Bojan Bogataj, 5. Janez Bukovnik; st-

rejši mladinci: 1. Bogdan Norčič, 2. Klemen Kopal, 3. Srečko Grosar, 4. Jože Kapušin, 5. Brane Hafnar; mlajši mladinci: 1. Viki Očko, 2. Marko Brenkuš, 3. Vito Peternel, 4. Matevž Podobnik. J. Javornik

Kranjčan Frelj — republiški prvak

Organizacija letošnjega republiškega prvenstva za zlato puščico je bila poverjena strelcem iz Laškega. Nastopilo je 112 strelcev iz 25 občin. Zaradi velikega števila tekmovalcev je prireditev trajala več kot 9 ur. 2e v prvi skupini je Vinko Frelj (Iskra) dosegel odličnih 543 krogov. Ta rezultat je bil za 13 krogov manjši od njegovega dosežka na občinskem prvenstvu v Kranju. Zato je bilo pričakovati, da bo v naslednjih skupinah vseeno še kdo boljši, saj so bili na vrsti še mnogi odlični strelci. Pa vendar nobenemu ni uspelo pristreljati

večjega rezultata. Tako je Frelj že tretjič osvojil to pomembno trofejo. Z odlično uvrstitvijo na 5. mesto pa je med ostalimi gorenjskimi strelci presenetil mladi Gerlevec iz Skofje Loke.

Rezultati: 1. Frelj (Kranj) 543, 2. Hočevar 539, 3. Dobo- vičnik (oba Celje) 535, 4. Klemente (Nova Gorica) 534, 5. Gerlevec (Škofja Loka) 533 ... 8. Malovrh (Kranj) 531, 13. Peternel 527, 15. Fojkar (oba Skofja Loka) 525, 21. Bojanič 520, 31. Rozman 516, 34. Černe 513, 36. Peternel (vsi Kranj) 512 itd.

B. Malovrh

Vinko Frelj — ponovno zmagovalec republiškega prvenstva za »zlato puščico«

1 vprašanje 3 odgovori

Čas, določen za izvedbo letošnjega popisa prebivalstva, se je že prevesil čez svojo polovico. Nekateri popisovalci so svoje delo že zaključili, drugi spet bodo zaradi različnih okolnosti opravljali svoje zahtevno delo še 10. aprila. V kranjski občini je približno 330 popisovalcev, pri njihovem delu pa jim pomagajo še instruktorji in kontrolorji.

Rado Derling, zaposlen pri Ob SS v Kranju, trenutno pa je instruktor popisovalcev:

»Moje delo je kontroliranje že izpolnjenih popisnic, popravljam napake, predvsem tiste logične. Če pa so napake le prevelike, je treba še enkrat k isti družini. To se nam je zgodilo v prvih dneh popisa, sedaj teče delo veliko bolj gladko. V glavnem občani prijazno sprejmejo popisovalce in večinoma imajo podatke že pripravljene, kar pomeni, da so bili o popisu dobro obveščeni. Nekateri so tudi že nestrpnji, ker jih popisovalci še niso obiskali in nas hodijo spraševati, kdaj bomo prišli. V prvih dneh popisa smo instruktorji hodili skupaj s popisovalci, sedaj pa teče delo, kot sem že povedal, precej gladko. Do 12. aprila moramo popisnice oddati in

dar pa sčasoma postane enolično, saj sprašujemo vedno za ene in iste podatke. Teh je sicer veliko, vendar pa nekateri občani menijo, da smo jih vprašali premalo. Verjetno so pričakovali še drugačna vprašanja, ki pa vsaj za sedaj statistiko ne zanimajo. Pri svojem delu nimam posebnih težav in lahko rečem, da sem nalletel prav na »srečen« okolje. Ne vem, kako je z drugimi popisovalci, toda sam pri svojem delu nisem nalletel na nezaupanje in nerazumevanje. Omenil bi le težave pri podatkih o izobrazbi, saj se posebno starejši ljudje le s težavo spomnijo vseh mogočih šol, ki so jih obiskovali. Na dan poprečno popisem po 8 družin, za vsako stanovanje približno eno uro. Delo sem si tako razdelil, da bom morda že v sredo lahko zaključil.«

Milan Vidic, Podblice, popisovalec:

»Pri delu nimam večjih težav, ker so ljudje zaradi slabega vremena v glavnem doma. Ker sem domačin, so me ljudje že prej obvestili, kdaj naj pridem. Prebivalci Podblice in Jamnika so bili s popisom seznanjeni, zato delo še kar hitro teče. Kdaj pa kdaj se zatakne, ker vsi ne vedo, kje imajo posestne liste, brez katerih pa ne gre. Ker so v tem koncu Gorenjske številnejše družine, se pri posameznih hišah zamudim tudi po uro in pol. Ker popisujem Podblico in Jamnik, povsod ne morem z avtomobilom, ampak moram tudi precej pešati. Upam, da bom s popisom kmalu gotov.«

delo bo za nas opravljeno. Če pa bo zaradi kontrole točnosti popisa občina Kranj zajeta v 5-odstotni vzorec, potem bo treba na našem področju del prebivalstva še enkrat popisati. Kontrola točnosti je določena za 15. april.«

Božič Miran-Lola, študent iz Kranja, popisovalec:

»Samo popisovanje je sicer zanimivo delo, ven-

L. M. — jk

GORENJSKA ALPINISTIČNA ODPRAVA V HINDUKUŠ

ISTOR-O-NAL

Tretja jugoslovanska alpinistična odprava v Hindukuš (imenovana Kranjska) bo pred odhodom izdala v okoli 500 izvodih bilten, v katerem bo podrobneje opisano, zakaj so se kranjski alpinisti odločili za vzpon v gore Hindukuša ter priprave za odhod. Iz biltena, ki bo v kratkem izšel, povzemamo opis Hindukuša ter nekaterih vrhov v njem.

Proti severozahodu se centralno himalajsko pogorje zoži in zniža, da se nato zopet dvigne v višino in širino kot Karakorum na meji med Kitajsko in Zahodnim Pakistanom. Karakorum se nato razdeli proti severu v Rusiji ležeči Pamir ter proti severozahodu v Hindukuš, kjer znova doseže višine precej preko 7000 metrov. Hindukuš dele geografi na zahodni del, ki leži v Afganistanu, ter vzhodni del, ki leži v Zahodnem Pakistanu. Alpinisti pa govorijo še o tretjem Hindukušu, t. j. Visokem Hindukušu, katerega tvori centralni del oziroma najvišji vrhovi Hindukuša: Tirich Mir 7706 m, Istor-o-Nal 7398 m, Noshaq 7492 m, Saraghrar 7349 m kot njegovi najpomembnejši vrhovi ter še nekaj drugih sedemtisočakov v obmejnem področju Afganistana in Zahodnega Pakistana. Vsak izmed njih je skupek vrhov, pogorje v malem.

Istor-o-Nal ima kar 10 vrhov visokih med 7100 in 7400 m: 2 zahodna, 3 severne, 2 vzhodna in 3 južne, med katerimi je tudi glavni vrh.

Seja sveta gorenjskih občin

Na osmi redni seji se bo jutri dopoldne na Jesenicah sestel svet gorenjskih občin. Člani bodo razpravljali o spremembi in dopolnitvi sklepa o ustanovitvi sveta gorenjskih občin. Tako je predvideno, da bi na seji sprejeli statut, po katerem naj bi v prihodnje imel svet predsednika, podpredsednika in tajnika. Nadalje je predvideno, da bi za pet delovnih področij pri svetovnih delovnih komisijah. Tako naj bi svet imel komisijo za družbenoeko-

nomski in samoupravni razvoj Slovenije, komisijo za notranje zadeve in narodno obrambo, komisijo za socialno varstvo in zdravstvo ter zaposlovanje, nadalje komisijo za kulturo in prosveto, šport in izobraževanje ter komisijo za gospodarstvo in finance.

Razen tega bodo na jutrišnji seji obravnavali tudi problematiko borcev in invalidov NOB na Gorenjskem. Izvolili pa bodo tudi novega predsednika sveta.

A. Z.

Tuji avtomobili na Gospodarskem razstavišču

V soboto se je v hali A Gospodarskega razstavišča v Ljubljani začela prodaja tujih avtomobilov. Razstava in prodaja hkrati je letos že četrta. Trajala bo do 12. aprila,

odprta pa je vsak dan od 9. do 18. ure. Znano je, da vsako leto pridejo na to razstavo oziroma prodajo številni obiskovalci in kupci iz vse države. Zato tudi letos pričakujejo velik obisk. Letos so na razstavi različni tipi avtomobilov naslednjih znamk: audi, mercedes, saab, peugeot, wartburg, škoda, nsu-pretis, hillman, renault-Litostroj, austin-IMV, opel, wauhall, volkswagen in kamp prikoličnice adria iz IMV Novo mesto.

A. Z.

Vlom v kiosk

V noči od 1. na 2. april je neznanec vlomil v kiosk turističnega društva v Naklem. V notranjost je prišel tako, da je razbil steklo na oknu. Vzel je več spominkov kot so šatulje in cigaretnice vse v vrednosti okoli 350 din. Vlomilec je odpiral tudi predale, v katerih pa ni bilo denarja.

JESENICE

Tudi letos sodelujemo na spomladanskem gorenjskem sejmu v Kranju z veliko in ugodno ponudbo

gospodinske aparate

električne svetilke

pohištvo

tekstil

konfekcijo

živila

Obiščite naš paviljon — zadovoljni boste z nakupom